

ศิลปะ

สำนักหอสมุด

เหมื่อนกัน

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรัตนนคร	
วันลงทะเบียน.....	2 ก.ย. 2563
เลขทะเบียน.....	1031999
เลขเรียกหนังสือ.....	4 ฉ753ค

๘๕๕

สุทศสา อ่อนค้อม

ชื่อหนังสือ

คนเหมือนกัน

ผู้แต่ง

สุทัตธา อ่อนค้อม

<http://www.sudassa.com>

e-mail: suchitra_ok@yahoo.com

ISBN

974-8975-7-4

ครั้งที่พิมพ์

พิมพ์ครั้งที่ ๑	มีนาคม	๒๕๓๕
พิมพ์ครั้งที่ ๒	กันยายน	๒๕๓๕
พิมพ์ครั้งที่ ๓	มิถุนายน	๒๕๔๐
พิมพ์ครั้งที่ ๔	ตุลาคม	๒๕๔๓
พิมพ์ครั้งที่ ๕	ธันวาคม	๒๕๔๗
พิมพ์ครั้งที่ ๖	กันยายน	๒๕๕๑

ราคา

๖๕.- บาท

ออกแบบปก : เดชาพล เทศะเวส

ภาพประกอบ : ชรรมรักษ์ สวัสดิ์นะที

จัดจำหน่ายโดย ชรรมสภา

๑/๔-๕ ถนนบรมราชชนนี แขวงศาลาธรรมสพน์

เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๖๐

โทร. ๐-๒๔๔๑ ๑๕๓๕ E-mail: thammapabooks@yahoo.com

หนังสือเล่มนี้พิมพ์ด้วยกระดาษปอนด์ชนิดถนอมสายตา พื้นผิวดูชัดแสง
จึงลดการสะท้อนแสง ทำให้สบายตาเวลาอ่าน

พิมพ์ที่: หอรัตนชัยการพิมพ์

๓๓/๒๘ ซอยเพชรบุรี ๕ เขตราชเทวี กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐

โทร. ๐-๒๒๑๕ ๕๖๘๑-๔ โทรสาร ๐-๒๒๑๖ ๕๔๖๕

คำนำในการพิมพ์ครั้งที่ ๒

คนเหมือนกัน เป็นนวนิยายเรื่องแรกของ สุทัตสา อ่อนค้อม พิมพ์ครั้งแรกเมื่อปี ๒๕๒๕ และก่อนที่จะมาเป็นคนเหมือนกัน ได้เคยเป็นเรื่องสั้นชื่อ ราคาชีวิต ตีพิมพ์ลงในนิตยสารกุลสตรี เมื่อปี ๒๕๒๘ ปี ๒๕๓๕ ได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษโดยอาจารย์ Bruce Evans นักแปลชาวออสเตรเลีย และใช้ชื่อว่า The Price of Life ตามชื่อเดิมในภาษาไทย

ผู้แปลชอบเรื่องราวที่เกี่ยวกับคนอีสาน โดยเฉพาะ เพลงกล่อมลูก นั้นชื่นชอบเป็นพิเศษ คนตะวันตกสนใจเรื่องของเด็ก สลัมและความเหลื่อมล้ำในสังคมซึ่งปรากฏในนวนิยายเรื่องนี้ จึงคิดว่าน่าจะได้รับความนิยมจากนักอ่านที่เป็นชาวต่างประเทศด้วย

เมื่อเก้าปีที่แล้ว ผู้เขียนได้พบเพื่อนเก่าซึ่งเคยเรียนอักษรศาสตร์มาด้วยกัน ในช่วงนั้นเพื่อนกำลังเรียนปริญญาเอกสาขาภาษาไทย ที่มหาวิทยาลัยมิชิแกน ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อนบอกว่าที่ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยแห่งนั้นมีหนังสือคนเหมือนกัน ของ สุทัตสา อ่อนค้อม อยู่ด้วย ผู้เขียนรู้สึกยินดีและด้วยเหตุนี้ การพิมพ์ครั้งที่ ๒ จึงมีขึ้น แม้จะเว้นช่วงไปถึง ๑๐ ปีก็ตาม

สุทัตสา อ่อนค้อม

กันยายน ๒๕๓๕

คำนำในการพิมพ์ครั้งที่ ๑

คนเหมือนกัน เคยเป็นเรื่องสั้นชื่อราคาชีวิต เมื่อปี ๒๕๒๗ และได้รับการตีพิมพ์ในนิตยสารกุลสตรี ในปี ๒๕๒๘ ต่อมาจึงนำมาขยายเป็นนวนิยายให้ชื่อเรื่องใหม่ว่า คนเหมือนกัน และได้สอดแทรกปรัชญาชีวิตแบบต่าง ๆ ลงไปด้วย

สมัยที่เรียนอยู่คณะอักษรศาสตร์ ข้าพเจ้าได้ทำงานให้กับชมรมบริการโลหิตและสังคมสงเคราะห์ ได้สัมผัสกับชีวิตของเด็กสลัมทำให้รู้ถึงสภาพชีวิตความเป็นอยู่ตลอดจนทัศนคติของพวกเขาพอสมควร และเนื่องจากงานเขียนทุกชิ้นของข้าพเจ้าเกี่ยวข้องกับข้อเท็จจริงมากเกินไป พรรณาโวหารที่ปรากฏออกมาจึงไม่สละสลวยสวยงามเท่าที่ควร - กระนั้นข้าพเจ้าก็ยังปรารถนาที่จะนำวัตถุดิบแปลกใหม่มาเสนอต่อท่านผู้อ่าน ทั้งที่ความสามารถในการเขียนของข้าพเจ้ามีไม่มากนัก

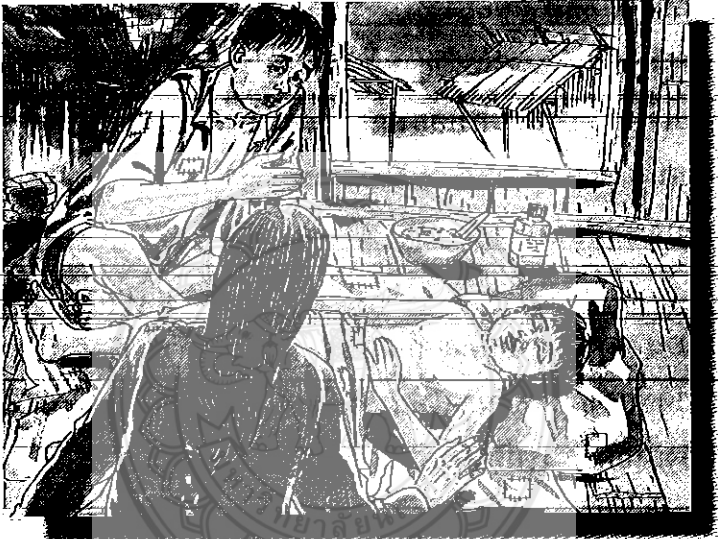
จุดประสงค์ในการเขียนเรื่อง คนเหมือนกัน นี้ ข้าพเจ้าต้องการให้ท่านผู้อ่านได้รู้จักกับชีวิตอาภัพของเด็กสลัมสองคน ผู้มีความปรารถนาแรงกล้าที่จะเป็นคนดีแม้จะตกอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เลว นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นความอยุติธรรมในสังคม ตลอดจนสภาพชีวิตที่แตกต่างกันระหว่างคนมีเงินกับคนจนด้วย

ข้าพเจ้าหวังว่าท่านผู้อ่านคงได้รับความบันเทิงใจบ้างตามสมควร

ด้วยความปรารถนาดี

สุทธิสภา อ่อนถ่อม

๕ มีนาคม ๒๕๒๘

๑ บ เด็กชายวัยสิบสองปีกำลังมุ่งหน้ากลับบ้าน เขา
สาวเท้าเดินอย่างเร่งรีบไปตามสะพานไม้แคบ ๆ
ที่ทอดลึกเข้าไปในตรอกเล็ก ๆ แห่งนั้น ความที่คุ้นกับ
สะพานนี้มาตั้งแต่จำความได้ทำให้เขาพาตัวเองมาถึงบ้านที่
อยู่เกือบสุดตรอก ภายในเวลาไม่ถึงยี่สิบนาที ซึ่งถ้าเป็นคน
อื่นที่ไม่ชินกับการเดินบนสะพานแคบ ๆ ในยามค่ำคืนเช่น
นี้ก็อาจต้องใช้เวลาถึงหนึ่งชั่วโมงหรือมากกว่านั้น ตลอด

ทางทิ้งบเดินเข้ามาที่บ้านคนอื่น ๆ ปลูกอยู่หนาแน่นทั้งที่บริเวณนี้มีน้ำครำขังตลอดปี บรรยากาศรายรอบจึงอบอวลคละคลุ้งไปด้วยกลิ่นเหม็นของน้ำเน่า—ถ้าเอาน้ำเน่าเป็นเหตุผลที่ตามติดมาก็คือยุงชุม งบประมาณไม่รู้เหมือนกันว่าน้ำเน่าเป็นเหตุให้ยุงชุม หรือว่ายุงชุมเป็นเหตุให้น้ำเน่ากันแน่ แต่ข้อเท็จจริงที่ประสบอยู่ทุกเมื่อเชื่อวันก็คือพื้นที่แห่งนี้มีน้ำเน่าและยุงชุมตลอดทั้งปี และคงจะเป็นอย่างนี้มาตั้งแต่ก่อนเขาเกิดนั่นกระมัง

สมัยที่งบประมาณได้สี่ห้าขวบ เขาชอบหนีแม่มาเล่นกับเพื่อน ๆ ที่อยู่บ้านถัดออกมาทางปากตรอก หลายครั้งที่เขาพลัดตกจากสะพานลงไปแช่ในน้ำครำ แล้วก็ขึ้นเองไม่ได้ ต้องเคียดรื้อนไปถึงแม่มาช่วยอุ้มขึ้นและพาไปอาบน้ำอาบทำเสียใหม่—ครั้งหนึ่งแม่ไม่ยอมมาอุ้มเขาขึ้นในทันทีเพราะต้องการจะตัดนิสัยเขา งบประมาณคิดว่าตัวเองยืนแช่น้ำร้อนให้อยู่นาน แต่ในที่สุดก็ตะเกียกตะกายขึ้นเองได้โดยไม่ต้องรอแม่มาอุ้มขึ้น หลังจากนั้นเขาก็ชินกับมัน เด็ก ๆ แถวนี้อันต้องตกน้ำครำกันคนละหลาย ๆ ครั้ง เนื่องจากความซุกซน บางครั้งก็พลัดตกลงไปเอง บางครั้งก็ถูกเพื่อนผลักหรือไม่ก็ผลักเพื่อน เป็นอย่างนี้เหมือนกันไปหมดไม่ว่าเด็กผู้หญิงหรือเด็กผู้ชาย

ใครไม่รู้ตั้งสมญาให้บริเวณแห่งนี้ว่า "คงสลัมแห่งลุ่ม

น้ำเน่า" ซึ่งแม้มันจะตรงกับความเป็นจริงของสภาพพื้นที่
แต่กลับไม่ชอบ เพราะเขาไม่ยอมให้ใครมาเรียกดินแดน
อันเป็นเสมือนบ้านเกิดเมืองนอนของเขาว่า "ดงสลัม" ด้วย
มันทำให้เกิดความรู้สึกหุดหู่และเศร้าหมองแก่ผู้ที่อยู่อาศัย
เขาชอบชื่อที่ทางการตั้งให้มากกว่า ดูเหมือนจะเรียกว่า
"ชุมชนแออัด" หากเขาจำไม่ผิด

บ้านของบก็เหมือน ๆ กับบ้านของคนส่วนใหญ่ใน
ละแวกเดียวกัน จะเรียกว่าบ้านก็คงไม่ถูกต้องนัก เพราะ
มันเป็นกระท่อมเล็ก ๆ ก่อนข้างโกโรโกโสที่ดูจากลักษณะ
ภายนอกก็รู้ได้ทันทีว่าไม่มั่นคงแข็งแรงเท่าที่ควรและดู
เหมือนว่ามันพร้อมที่จะพังทลายลงหากมีพายุจัด ส่วนวัสดุ
ที่นำมาปลูกสร้างมันขึ้นมานั้นมีตั้งแต่เศษไม้ ลังไม้ ลัง-
กระดาษ เศษสังกะสี ผ้าใบ ผ้าพลาสติก ซึ่งส่วนใหญ่เป็น
สิ่งที่สามารถหามาได้จากที่ที่คนเขานำขยะมาทิ้ง

ครอบครัวของบมีอยู่ด้วยกันห้าคน คือนอกจากตัว
เขากับพ่อแม่แล้ว ยังมีน้องสาวกับน้องชาย คือจบและเงา
อีกสองคน สามพี่น้องอายุห่างกันคนละ ๔ ปี กำป็นพ่อ
ของบเป็นกรรมกรขายแรงงานอยู่ท่าเรือ ได้ค่าจ้างเป็น
รายวันซึ่งนอกจากจะไม่พอเลี้ยงครอบครัวแล้ว เขายังชอบ
เอาเงินไปกรอกขวดเหล้าเล่นเสี้อีก ส่วนนางบุญหลายเมีย
ของกำป็นไม้ได้ออกไปทำงานนอกบ้านเนื่องจากต้องเลี้ยง

ดูถูกชายคนเล็ก ซึ่งยังไม่เข้าโรงเรียน กระนั้นนางก็พัว
 ถูกกระดาษายายพอมิรายได้บ้าง งบประมาณเป็นลูกชายคนโตจึง
 ต้องหารายได้มาจุนเจือครอบครัว—โดยการขายพวงมาลัย
 ตั้งแต่ยังเรียนอยู่ประถมสาม และเมื่อจบประถมหกตาม
 หลักสูตรการศึกษาภาคบังคับ เขาก็หันมาขี่คออาชีพนี้อย่าง
 เป็นลำเป็นสัน กระทั่งสามารถเลี้ยงครอบครัวได้

"แม่ เเงเป็นอย่างไรบ้าง" งบประมาณถึงอาการไข้ของ
 น้องชายคนเล็กพร้อมกับส่งยาและโຈ้กหมูที่ซื้อใส่ถุง
 พลาสติกมาจากร้านตรงหน้าปากตรอกให้ผู้เป็นแม่ เขาออก
 จากบ้านไปขายพวงมาลัยตั้งแต่สี่โมงเย็น และกลับเข้ามา
 ตอนสองทุ่มเศษพร้อมอาหารและยาของน้อง

"เพิ่งหลับไปเมื่อคืนเอง งอแงทั้งวัน" นางบุญหลาย
 ตอบลูกชาย พลังละมือจากการพับถุงมารับโຈ้กไปเทใส่
 ชามพลาสติกเก่า ๆ ที่เตรียมไว้แล้วเมื่อสักครู่ แสงริบหรี่
 จากไฟฟ้าดวงเล็กซึ่งเป็นดวงเดียวในบ้านทำให้มองเห็น
 คราบสีน้ำตาลที่จับอยู่ก้นชามเนื่องจากถูกใช้ใส่ของร้อน
 บ่อยครั้ง

"ทำไมไม่เอาชามสังกะสีใส่ละ ครูเคยสอนว่าไม่ให้
 เอาชามพลาสติกใส่ของร้อน ๆ มันจะทำให้เป็นมะเร็ง"
 เด็กชายท้วง ลืมคิดไปว่าถุงที่ใส่โຈ้กมาก็เป็นพลาสติกเช่น
 กัน

"คงไม่มั่ง ใคร ๆ เขาก็ทำอย่างนี้กันทั้งนั้น" บุญหลาย
อ้างคนส่วนมาก นางก็เหมือนกับคนทั่ว ๆ ไปที่คิดว่าสิ่งใด
ก็ตามที่คนส่วนใหญ่เขาก็ทำกันสิ่งนั้นต้องถูกต้องดี

"ก็ช่างใครเขาปะไร เพราะเขาไม่รู้เขาถึงได้ทำอย่าง
นั้น เราสู้เราก็ไม่ควรทำ จริงไหมแม่"

"เออ งั้นเอ็งก็ไปหีบขามสังกะสีมาไว้ พุดมากนั๊ก"
นางถือโอกาสใช้ งบเดินไปหีบขามในครัวซึ่งห่างจากที่
เขากับแม่ นั่งไปไม่ถึงสองเมตรเพราะความคับแคบของ
บ้าน

"เดี๋ยวแม่ปลุกเงามากินโจ๊กซะ อิ่มแล้วค่อยป้อนยา
ช้อนนึ่ง อย่าลืมเขย่าขวดเสียก่อนนะแม่นะ ช้อนอยู่ใน
กล่องยานั้นแหละ" เด็กชายส่งมารดาตามที่ได้รับภาระเนะ
นำมาจากคนขาย

"แล้วจะไปไหนอีกล่ะนั้น" นางตามลูกชายคนโตเมื่อ
เห็นเขาตั้งท่าจะออกจากบ้านอีกครั้ง

"หนูจะออกไปขายพวงมาลัยต่อ ยังเหลืออีกตั้งหลาย
พวง ฝากหลงมันไว้ เกรงใจมัน" เด็กชายบอกผู้เป็นแม่
เขาแทนตัวว่า "หนู" มาจนชินและไม่เคยคิดจะเปลี่ยนเป็น
อย่างอื่นแม้จะย่างเข้าวัยหนุ่มแล้วก็ตาม งบออกจากบ้านไป
แล้ว นางบุญหลายจัดการปลุกลูกชายคนเล็กขึ้นมากินโจ๊ก
สักครู่จึงป้อนยาตามที่ลูกชายคนโตสั่ง เด็กชายยอมกิน

อาหารและยาแต่โดยดี ไม่ร้องไห้โหยเหมือนเมื่อตอนหัวค่ำ กินยาได้สักพักก็หลับหลับอยู่ตรงนั้น ผู้เป็นแม่จึงอุ้มเข้าไปไว้ในมุ้งที่สามีและลูกสาวคนเดียวกำลังนอนหลับอย่างสุขารมณ์อยู่ในนั้น คำปิ่นเมาหลับไปตั้งแต่ยังไม่สองทุ่ม นางปลงเสียแล้วกับความประพฤติกองผัวที่เอาแต่กินเหล้า เมฆาจนยึดเป็นหลักของครอบครัวไม่ได้ แต่ก็ดีไปอย่างที่เขาไม่เคยทบทวนนางเหมือนที่ผู้คนอื่น ๆ ในละแวกนี้มักทำกัน จะสร้างความรำคาญให้บ้างก็ตรงชอบร้องลิเกเสียงดัง ลั่นบ้านหลังจากที่เมาได้ที่แล้ว วันไหนไม่ร้องลิเกก็ต้องร้องเพลงที่ออกจะสัปดาห์สัปดาห์คนจนเข้าชั้นลามกจกเปรตนั้นทีเดียว ส่วนลิเกนั้น คำปิ่นจะร้องวกไปวนมาอยู่สองสามประโยคที่บุญหลายเองก็จำขึ้นใจว่า "ไอ้ชาละวันตัวดำ มันอยู่ในถ้ำตัวเดียว ไอ้ชาละวันตัวเขียว มันอยู่ตัวเดียวในถ้ำ จะตัวดำหรือตัวเขียวมันก็ไอ้ตัวเดียวกัน เต็ง เตง เต่ง เต่ง..." นาน ๆ ครั้งหรือที่เขาจะเมาน้อยหน่อย ก็ยังพอครองสติได้ซึ่งบุญหลายก็ชอบให้เขาเมาน้อย ๆ เพราะเขาจะ "แอ่วลาว" อย่างไรเพราะเพราะพริ้งตามแบบฉบับของคนอีสาน คำปิ่นและบุญหลายเป็นคนร้อยเฮ็ดโดยกำเนิด แต่ได้อพยพเข้ามาตั้งรกรากอยู่ในเมืองหลวงตั้งแต่ได้เสียเป็นเมียผัวกันใหม่ ๆ ทั้งสองภาคภูมิใจยิ่งนักที่ลูกชายลูกสาวทั้งสามคนเป็นชาวกรุงเทพฯ โดยกำเนิด และเคยตั้ง

ความหวังไว้ร่วมกันว่าจะให้จบเรียนหมอ จบเรียนครู ส่วนเงาให้เรียนเป็นนายอำเภอ แต่นั่นมันนานมาแล้ว และมันก็เป็นเพียงความหวังลม ๆ แล้ง ๆ ที่ไม่มีวันจะเป็นจริงขึ้นมาได้ ฐานะยากจนออกอย่างนี้จะมีปัญญาที่ไหนส่งลูกให้เรียนสูง ๆ แคะให้กินอิ่มท้องไปวัน ๆ ก็ยังยากแสนยาก ทุกวันนี้บุญหลายคิดเพียงว่า การที่ลูกชายคนโตสามารถเรียนจบหลักสูตรภาคบังคับได้ก็ดีถมไปแล้วสำหรับลูกที่มีพ่อแม่หย่าร้างอย่างกำป็น ผู้ชายที่เอาเป็นหลักให้ครอบครัวยึดไม่ได้ ที่พึ่งของบุญหลายในยามนี้เห็นจะมีแต่บงกชชายคนโตคนเดียวเท่านั้น

๒

หนึ่งชั่วโมงให้หลัง เด็กชายงบก็มาปรากฏตัวยัง
 สี่แยกที่เขาและพรรคพวกยึดเป็นที่ทำมาหาเลี้ยง
 ชีพ งบขายพวงมาลัย หลงขายหนังสือพิมพ์ ส่วนคนอื่น ๆ
 ขายผ้าเช็ดรถบ้าง ผ้าดิบสำหรับไปเย็บเป็นถุงใส่ข้าวสาร
 บ้าง บางคนก็ไม่ได้ขายอะไร มีเพียงผ้าขี้ริ้วผืนหนึ่งอยู่ใน
 มือก็สามารถหาเงินเลี้ยงปากเลี้ยงท้องได้แล้ว

"เป็นไงหลง ขายได้บ้างไหม" งบเดินเข้าไปหาหลง

พร้อมกับรับพวงมาลัยจากเขามาถือไว้

"ได้สองพวงเอง" พุดพร้อมกับควักเงินในกระเป๋าซึ่ง
เป็นค่าพวงมาลัยส่งให้จบ

"หนังสือพิมพ์ข้าก็ยังไม่ได้อีกตั้งเยอะ" หลงพุดเนือยๆ

"คืนนี้มันเจ็บเหงายังไงก็ไม่รู้ล่ะ" งบตั้งข้อสังเกต

"นั่นซี หรือว่ามันใกล้สิ้นเดือน"

"เฮ้ย สิ้นคงสิ้นเดือนอะไรกัน นี่มันเพิ่งจะวันที่ ๑๓
เท่านั้นเอง เอ็งนี่มันหลงสมชื่อเลขวะ" งบว่าเพื่อน

"จั้นเรอะ นี่ขนาดยังไม่กลางเดือนยังเจ็บเจ็บแบบนี้
แล้วปลายเดือนพวกเรามีแน่ไปตาม ๆ กันหรือ" หลงแสดง
ความวิตก

"อย่าเพิ่งคิดไปไกลขนาดนั้นเลยวะ อนาคตเป็นสิ่งที่
ยังมาไม่ถึง อะไรจะเกิดมันก็ต้องเกิด อย่าไปทุกข์ร้อนล่วงหน้า
หน้า จะขาดทุนเสียเปล่า" งบเตือนสติ

"ขาดทุนยังไฉวะ" หลงถามเพราะยังไม่เข้าใจที่เพื่อน
พุด

"อ้าว ก็อะไรที่มันยังไม่เกิดแล้วไปเป็นทุกข์ล่วงหน้า
มันก็ขาดทุนนะซีเพราะตอนมันเกิดเราก็ต้องทุกข์อยู่ดี แล้ว
ยิ่งถ้ามันไม่เกิดยิ่งขาดทุนไปใหญ่ จริงไหม" งบอธิบาย

"เออ จริงของเอ็งแะ" หลงเห็นด้วย

"จั้นเลิกวิตกได้แล้ว จำไม่ได้หรือที่ครูอุทัยเคยสอน

พวกเราว่า บุคคลไม่ควรตามคิดถึงสิ่งที่ล่วงไปแล้วด้วย อาลัยและไม่พึงพะวงถึงสิ่งที่ยังมาไม่ถึง" งามทำความถึงอดีตที่เพิ่งผ่านไปไม่ถึงขวบปี สมัยที่เขาและหลงเรียนอยู่ ชั้นประถมปีที่หกอันเป็นชั้นสูงสุดของโรงเรียน

"เออ จำได้แล้ว ครูอุทัยบอกว่าพระพุทธรเจ้าท่านสอนไว้อีกทีหนึ่ง" เมื่อพูดถึงครูอุทัย เด็กทั้งสองนึกไปถึงผู้ชายวัยกลางคน รูปร่างผอมสูง ที่เคยเป็นครูประจำชั้นของเขา เหตุที่จับกับหลงเป็นเด็กดีไม่ไหลลงสู่เบื้องต่ำเหมือนเด็กสลัมส่วนใหญ่ที่อยู่ในวัยเดียวกันเพราะทั้งสองรัก เคารพ และศรัทธาในครูผู้นี้ ครูอุทัยเป็นตัวอย่างที่ดีเลิศของผู้ที่มีหน้าที่อบรมสั่งสอนเยาวชนของชาติ นั่นคือเขาจะทำในสิ่งที่เขาสอนขณะที่ครูจำนวนไม่น้อยที่ดีแต่สอนหากไม่ประพฤติในสิ่งที่ตนสอน เป็นต้นว่าสอนเด็กไม่ให้กินเหล้า สูบบุหรี่ เล่นการพนันหรือแม้กระทั่งประพฤติผิดในเรื่องชู้สาว แต่ตัวผู้สอนกลับทำอย่างนั้นเสียเอง โดยปราศจากความละอาย พวกเขาหารู้ไม่ว่าแม้นักเรียนเหล่านั้นจะอายุยังน้อยแต่แกก็สามารถแยกออกว่าอย่างไรหนั ัอย่างไหนดี พวกเขาครูเสียอีกที่ไม่ตระหนักถึงความจริงข้อนี้

"อย่าไปคิดอะไรมากเลยวะหลง อยู่ไปวัน ๆ คิดว่า ดูอย่างข้าซีกำลังมีทุกข์ก็ยังไม่บ่นสักคำ" ในที่สุดก็อดไม่ได้ที่จะเอื้อนเอ่ยถึงความทุกข์ที่กำลังเผชิญอยู่ เด็กชายรู้สึกใจฝ่อ

เมื่อคิดไปถึงอาการไข้ของน้อง เจาตัวร้อนและมีไข้มาหลายวัน แม่ของเขาเอายาแก้ปวดให้กินไปหลายซองก็ยังไม่หาย จึงต้องไปเล่าอาการให้คนขายยาฟังและซื้อยาไปให้ กระนั้นเขาก็ไม่แน่ใจกว่าน้องจะหายเป็นปกติ

"เอ็งทุกข์เรื่องอะไรเธอ บอกได้ไหม" หลงถาม

อย่างไรรู้

"เออ เดี่ยวค่อยเล่า ไฟแดงแล้วไปขายของกันก่อนเถอะ" แล้วทั้งสองก็วิ่งไปขายสินค้าของตน งบขายพวงมาลัยพวงเล็กได้สองพวง พวงใหญ่หนึ่งพวง แต่ไม่มีผู้ใดซื้อหนังสือพิมพ์ของหลง

"เซ็งไว้" หลงบ่นพร้อมกับโยนหนังสือพิมพ์ประมาณยี่สิบฉบับลงพื้นหน้าบนเกาะกลางถนนแล้วทิ้งตัวลงนั่งอย่างหมดแรง งบนั่งตาม

"ใจเย็น ๆ น้า" อีกฝ่ายปลอบปลางเอ้อมมือมาตบไหล่เพื่อนเบา ๆ

"ต้นเดือนยังขนาดนี้ แล้วปลายเดือนจะขนาดไหน เปลี่ยนอาชีพกันเถอะวะเรา" หลงไม่วายบ่น

"ความรู้แค่ ป.๖ จะมีอาชีพไหนดีกว่าที่ทำอยู่นี้อะ"

"มีชีวะ ดูอย่างไอ้ขลุ่ยกับไอ้ข้างชี ไม่จบ ป.๖ อย่างเราด้วยซ้ำ มันยังมีเงินมาเลี้ยงแม่เลี้ยงน้อง ให้แม่มันที่เป็นพัน ๆ" หลงยกตัวอย่างเพื่อนในตรอกเดียวกัน

"เอ็งก็รู้นี่นาว่าไอ้สองคนนั้นมันทำอะไร กิดคุณะเว้ย หลง อาชีพอย่างเราถึงจะไม่รวยอย่างมัน แต่กินอนตาหลับ ไม่ต้องคอยหนีตำรวจหัวซุกหัวซุนอย่างนั้น"

"นั่นซี ข้าก็พูดไปงั้นเอง ให้ไปทำอย่างมันข้าก็ไม่เอา บาปกรรม แล้วมันสองคนก็ติดผงขาวกันงอมแงม"

"นั่นแหละเขาเรียกว่ากรรมตามทัน มันทำให้ลูกคนอื่นเขาติดยา แต่ตัวมันเองก็ต้องเป็นทาสยาเสพติดเหมือนกัน"

"ก็ไอ้พวกที่มาจ้างมันขายนะซี หลอกให้มันติดก่อน แล้วจ้างมันไปขายคนอื่นให้ติดด้วย"

"นั่นซี เราสองคนนับว่าโชคคินะที่ไม่หลงกลพวกมัน"
 "ข้าว่าต้องยกความดีให้ครูอู๋ท้ย ไม่มีครูเราคงไม่รอด ปากเหยี่ยวปากกามาได้ถึงปานนี้ ก็สิ่งแฉดล้อมที่พวกเราพบอยู่ทุกวี่ทุกวันมันคินักนี้ พวกเด็กที่อยู่ตรอกเดียวกับพวกเรานะมีสารพัด ขโมยเอะ ติดยาเอะ ไอ้บางคนก็มีผิวมีเมือกกันตั้งแต่ปากยังไม่สิ้นกลิ่นนํ้านม คุณั่งสอนลูกยายสายนั่นปะไร อายุยังไม่ถึงสิบห้ามีผิวเกือบสิบคนแล้ว"

"เออใช่ น้องสาวมันที่ออกโรงเรียนพร้อมเราก็มีผิวแล้ว แหมยังกะเด็กเล่นขายของ"

"โธ่เอ๊ย ก็ของมันเห็น ๆ กันอยู่ทุกเมื่อเชียววัน ใจมันก็แตกชีวะ"

"นั่นซี ข้าเองบางวันก็กลัวใจแตกเหมือนกัน" แล้วเอามือป้องปากกระซิบข้างหูหลงว่า "เวลาที่เห็นพ่อกับแม่นะ หลงเหยียบบ้านมันลั่นสะเทือนไปทั้งหลังเลยละ"

"จั้นหรือ จั้นข้าก็โชคดีหน่อยที่อยู่กับยาย ยายข้าไม่เคยมีเรื่องพรก่อย่างนี้เลยนับตั้งแต่ข้าจำความได้"

"ทุกครั้งที่ข้าคิดว่าตัวเองกำลังจะทำอะไรที่ไม่ดี ข้าต้องนึกถึงคำสั่งสอนของครูเสมอ แล้วข้าก็ตั้งใจไม่ทำอย่างที่ยากจะทำ บางที่ยากนอนกะผู้หญิง ยากกินเหล้า ยากสูบบุหรี่ เหมือนที่เห็นคนอื่น ๆ เขาทำ แต่พอนึกเห็นหน้าครู ข้าทำไม่ลงสักที"

"นับเป็นโชคของเราสองคนนะที่มีครูดี ไ้อ้จะยึดพ่อกับแม่เป็นครูนะไม่ได้หรอก อย่างข้านี้ไม่มีพ่อแม่ แล้วเอ็งนะถึงจะมีแต่ว่าพ่อของเอ็งก็ไม่น่ายึดเป็นตัวอย่างนักไม่ใช่หรือ"

"ก็นี่ละที่ข้าว่าตัวเองกำลังกลุ้ม ไหนจะเรื่องน้องป่วย ไหนจะเรื่องพ่อเฒ่า" คนพูดหน้าสลดลงอย่างเห็นได้ชัด

"อย่าคิดมากเลยวะ อะไรจะเกิดมันก็ต้องเกิด" คำพูดที่บใช้ปลอบหลงเมื่อครูย้อนกลับมาหาเขาอย่างทันใจ สัญญาณไฟแดงปรากฏขึ้นอีก การสนทนาชะงักชั่วคราว เพราะคู่สนทนาต่างแยกกันไปขายของ

"ไ้อ้หนู หนังสือพิมพ์เอ็งมีที่ขี้หื้อ เอามาให้ฉันทุก

ยี่หื้อเลยนะ" ชายมีอายุท่าทางใจดีบอกหลง เด็กชายส่งหนังสือพิมพ์ให้เขา ๕ ฉบับ และทอนเหรียญห้าไปเมื่อเขาส่งธนบัตรใบละยี่สิบให้ เขาได้รับเงินทอนแล้วกวักมือเรียกบงเข้าไปหา

"พวงละห้าบาทมีไหม เอามาพวงนึง"

"มีครับ" บงตอบและยื่นพวงมาลัยพวงเล็กซึ่งเหลือเป็นพวงสุดท้ายให้เขาแล้วรับเงินเหรียญห้าบาทนั้นมาใส่กระเป๋า เขายังเหลือพวงมาลัยขนาดใหญ่อีก ๗ พวง ส่วนหนังสือพิมพ์ของหลงก็เหลืออีกสิบกว่าฉบับ พอไฟเขียวขึ้นเด็กทั้งสองจึงกลับมานั่งคุยกันต่อ

"ไม่รู้จะทำยังไงให้พ่อเลิกกินเหล้า" เด็กชายปรารถ

"อย่าไปกังวลกับแก่นักเลขนา ถึงแกจะเมาแต่ข้าก็ไม่เคยเห็นแกไปทำให้ใครเดือดร้อนสักที มีพ่อขี้เมาที่ยังดีกว่าไม่มีเอาเสียเลย อย่างข้าไ้งเกิดมาไม่เคยเห็นหน้าพ่อแม่ กิดแล้วก็น้อยใจในโชคชะตา" เสียงที่พูดเศร้าสร้อยจนผู้ฟังพลอยเศร้าไปด้วย หลงกับบงเป็นเพื่อนรักที่เติบโตมาด้วยกันในถิ่นสลัมแห่งนั้น อายุรุ่นราวคราวเดียวกัน เรียนห้องเดียวกัน โรงเรียนเดียวกันและยังเรียนเก่งเหมือนกันด้วย หากฐานะทางบ้านดีกว่านี้ อนาคตของเด็กทั้งสองต้องรุ่งโรจน์อย่างไม่ต้องสงสัย แต่เรื่องของโชคชะตาไม่มีผู้ใดกำหนดได้ บางคนฐานะร่ำรวยแต่ลูกไม่เอาถ่าน ก็มีให้พบ

เห็นอยู่ทั่วไปในสังคมทุกวันนี้

เด็กชายหลงเริ่มขายหนังสือพิมพ์พร้อม ๆ กับที่เด็กชายงบบขายพวงมาลัย ซึ่งตอนนั้นทั้งสองมีอายุเพียงแปดปี เด็กสองคนมีอะไร ๆ เหมือนกันหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นด้านอุปนิสัย ทัศนคติ หรือรสนิยม หากจะหาข้อแตกต่างก็เห็นจะมีอยู่เรื่องเดียวเท่านั้นคือ หลงไม่มีพ่อแม่พี่น้องเหมือนเช่นทิ้งบมี เขาอยู่กับยายเพียงสองคนและไม่เคยรู้จักหน้าพ่อแม่ พ่อของหลงเป็นใคร อยู่ที่ไหน ยายไม่เคยบอกเล่า เพราะยายเองก็ไม่รู้เหมือนกันว่าลูกเขยเป็นใคร มาจากไหน ส่วนแม่ของหลงนั้น ยายบอกว่าเป็นลูกสาวคนเดียวของยาย หลังจากทีคลอดหลงได้เดือนเดียว ก็หายสาบสูญไป โดยมีรู้ว่าเป็นตายร้ายดีประการใด ยายยึดอาชีพทำขนมครกขายเลี้ยงเขามาจนโต ทุกวันนี้ยายก็ยังขายอยู่ หลงเคยบอกให้ยายเลิกเพราะเขาสามารถหาเลี้ยงตัวเองและยายได้แล้ว แต่ยายไม่ยอม บอกว่าจะขายไปจนกว่าจะทำไม่ไหวจึงค่อยเลิก อีกประการหนึ่งฝีมือทำขนมครกของยายก็เป็นที่ชื่นชอบของคนแถบนั้น และยายก็ขายหมดก่อนสองโมงเช้าทุกวัน เงินที่ขายกับหลงช่วยกันหามาได้นั้น ยายให้หลงนำไปฝากธนาคารเพื่อเก็บไว้ใช้ยามจำเป็น ด้วยเหตุนี้ฐานะของหลงจึงดีกว้างบ แต่ก็คิดว่านิตเดียวเท่านั้น แต่ถึงอย่างไร หลงก็ไม่เคยแสดงอาการดูถูกเพื่อน กลับให้ความช่วยเหลือ

เจ็จนทุกครั้งที้งบเดือคร้อนเรื่องเงิน

"ก็ทุ้มแล้วหลง" งบถามเนืองจากตัวเขาไม่มีเครื่องบอกเวลา หลงยกนาฬิกาข้อมือขึ้นดูเวลาแล้วตอบ

"เกือบสองยามแล้ว" คนถามมองดูพวงมาลัยของตนและหนังสือพิมพ์ของเพื่อนแล้วพูดขึ้นว่า

"กว่าจะหมดมิสว่างคาคาหรือนี" เขาวิตก เพื่อนร่วมอาชีพคนอื่น ๆ ทอยกลับกันหมดแล้ว เหลือเพียงเขากับหลงสองคนเท่านั้น

"ซังก่วงแล้วซี กลับกันคี่ใหม่" หลงชวนพลงปิดปากหา

"อีกสักพักเถอะ ซ้าอยากขายให้หมดก่อน เหลือไว้พรงนี้ก็เหียวไม่เหมือนหนังสือพิมพ์เอ็งที่เอาไว้ก็วันก็ไม่เหียว" เขาเปรียบเทียบไปคนละเรื่อง

"มันก็คือกันแหละว่า พันวันนี้ไปซ้าก็ขายไม่ออกเหมือนกัน ใครเขาจะมานั่งอ่านข่าวย้อนหลัง" หลงแจกเหตุผล

"ก็ยงเอาไปเหมาให้แม่ซ้าพับถุงได้ ใง ๆ ก็ยงคึกว่าซ้าอยู่นั้นแหละ" พอศิริถดติดไฟแดง ทั้งสองจึงรีบนำสินค้าของตนไปเสนอขายอีกครั้ง

คืนนั้นกว่าเด็กทั้งสองจะขายสินค้าหมดและกลับถึงบ้านก็ล่วงเช้าสองนาฬิกาของวันใหม่แล้ว

๓

ปญหลายลูกขึ้นหุงข้าวแต่เช้าตรู่เพื่อใส่บาตรพระ-
ภิกษุรูปเดียวที่มาบิณฑบาตเป็นประจำทุกวัน
นางปลาบปลื้มใจนักที่ท่านอุทิศส่าห้มาโปรดคนยากจนให้มี
โอกาสได้ทำบุญ ทุกเช้าบุญหลายจะนำข้าวร้อนๆ หนึ่งถ้วย
มาขึ้นรอนหน้าบ้านเพื่อใส่บาตร ชาวบ้านแถบนี้มีเพียงสอง
สามบ้านที่ปฏิบัติอย่างนี้และส่วนใหญ่อีกจะใส่ข้าวเปล่า
นานๆ ครั้งหรือกจึงจะมีกับข้าว เช่น ปลาเค็ม ไข่เค็ม มา

ใส่กัน อาศัยที่พระคุณเจ้าท่านมีเมตตาสูงจึงได้มาโปรด พวกเขาอย่างสม่ำเสมอโดยมิได้รังเกียจความยากจนข้นแค้น ที่แบบเนื่องอยู่กับชีวิตของพวกเขา ขณะที่พระเดินใกล้เข้ามา เสียงร้องไห้ของเขาก็ดังขึ้น บุญหลายรอนใจใส่บาตรเสร็จจึงเดินเข้าไปเปิดมุ้งดู

"เป็นไงลูก" ถามพร้อมกับเอามือแตะที่หน้าผากลูกชาย คนเล็ก

"ตัวร้อนยังกะไฟ ทำยังไงคีนี" นางหันไปดูลูกชาย คนโตซึ่งกางมุ้งนอนต่างหาก เห็นเขาหลับอยู่ก็เกิดความเกรงใจ ด้วยรู้ว่าเมื่อตื่นลูกกลับตึก จึงหันไปเขย่าตัวพ่อ ของลูกแทน

"พี่คำปิ่น พี่คำปิ่น ตื่นเหอะ ลูกตัวร้อนจ้เลย"

"หือ" คำปิ่นลืมตาขึ้นอย่างยากเย็นเพราะยังไม่สร้างเม

"ลูกตัวร้อน ไม่เชื่อจับดูซิ" คำปิ่นเอื้อมมือไปแตะ หน้าผากลูกชาย แล้วลุกขึ้นนั่งอย่างรวดเร็ว แม้จะได้ชื่อว่า จีเมมาหย่าเป่อย่างไรแต่เขาก็รักลูกรักเมียยิ่งกว่าสิ่งใดในโลก

"พาไปหาหมอดีกว่า" เขาบอกเมีย

"เข้า ๆ อย่างนี้มีหมอหรือ อีกอย่างเงินเราก็กี่ไม่ค่อยมี" เมียเขาแสดงอาการทุกข์ร้อน

"ไม่มีก็ต้องหาหีบหาหุ้มเขาละ ลูกทั้งคน" เขาพูด ท่าทางจิ้งจั่ง

"เมื่อวานงบนันก็ซื้อยามาให้ เพิ่งกินไปครึ่งเดียวเอง หรือว่าจะลองให้กินอีกที เผื่อจะค่อยยังชั่วขึ้น"

"ไหนล่ะยา" บุญหลายหยิบขวดยาส่งให้

"ยาแก้ไข้หวัด" คำป็นพูดหลังจากอ่านสลากส่วนที่เป็นภาษาไทย เสียงอะอะของพ่อกับแม่ประกอบกับเสียงร้องไห้ของน้องทำให้งบตัน แม้จะง่วงนอนสักเพียงไรก็อดไม่ได้ที่จะลุกขึ้นถาม

"เงายังไม่หายอีกหรือแม่"

"หายอะไรได้ ตัวร้อนยังกะไฟ" นางตอบ

"ถ้าฉันก็พาไปหาหมอเถอะ เคี้ยวหนูจะพาไปเอง" พูดแล้วก็รีบเก็บมุ้งเก็บที่นอน แล้วจึงไปล้างหน้าแปรงฟัน

"งอบตันเร็ว ล้างหน้าล้างตาเตรียมตัวไปโรงเรียนได้แล้ว" คำป็นปลุกลูกสาวซึ่งยังนอนหลับสนิทอยู่ในมุ้ง เด็กหญิงลุกขึ้นนั่งทั้งที่ยังงัวเงีย

"ขอนอนอีกหน่อยไม่ได้เหรอ" แกต้อรอง

"ไม่ได้" เมื่อผู้เป็นพ่อปฏิเสธเสียงหนักแน่น เด็กหญิงจึงเปิดมุ้งออกไปยืนบิดจี๋เกียดข้างนอก

"มัวบิดจี๋เกียดอยู่นั้นแหละ รีบไปล้างหน้าแต่งตัวเร็ว ๆ จะได้กินข้าวแล้วไปโรงเรียนพร้อมพ่อเอ็ง ข้ากับบพจะพาเงาไปหาหมอ" บุญหลายบอกลูกสาว เด็กหญิงเก็บที่นอนแล้วจึงออกไปล้างหน้าแต่ก็หันมาถาม

"เงาเป็นอะไรเธอ"

"ก็เป็นไข่นะซี เร็ว ๆ เข้า อ้อ พี่คำป็น เชนนี้ไม่ต้อง
เอาเงินไปกรอกขวดเหล้าอีกนะ เก็บไว้เป็นค่ายาลูก" สั่ง
ลูกแล้วนางหันมาสั่งผัว

"เออ ไม่กินก็ไม่กิน มันจะลงแดงตายก็ให้รู้ไป"

คำป็นรับคำแข็งขัน

"ถ้ามีอะไรหนักหนาก็หิ้วบมันไปตามข้าที่ท่าเรือก็
แล้วกัน"

คนทั้งห้าออกจากบ้านพร้อมกัน มุ่งอบกับคำป็นสอง
คนที่กินข้าวเช้า เพราะคนแรกต้องเรียนหนังสือ ขณะที่คน
หลังต้องใช้แรงงาน บุญหลายกับงบบกินไม่ลงเพราะความ
เป็นห่วงเงา เมื่อถึงปากตรอก งอบกับคำป็นแยกไปทาง
หนึ่ง ส่วนงบบกับบุญหลายผลัดกันอุ้มเงาตรงไปยังคลินิกริม
ถนน เมื่อไปถึงร้านเพิ่งเปิดแต่ก็มีคนไข้หลายคน บางคน
ก็มารอตั้งแต่ยังไม่เปิด

"หมอมาหรือยังครับ" งบบถามผู้หญิงที่นั่งตรงเคาน์-
เตอร์

"ยัง" หล่อนตอบเสียงห้วนเมื่อเห็นลักษณะการแต่ง
กายของงบบและบุญหลาย

"น้องผมป่วยมาหลายวัน อยากให้หมอดู" กับคนที่ไม่
คุ้น เด็กชายจะแทนตัวเองว่า "ผม"

"ชื่ออะไร" ผู้หญิงคนนั้นถาม

"งบครับ" หล่อนเขียนลงไปในบัตรสีขาว

"อายุเท่าไร"

"สิบสอง" งบตอบเสียงห้วนบ้าง หล่อนชะงักการเขียนและตวาดแหว

"อะไรกัน เด็กตัวแค่นี้อายุสิบสองเขี้ยวอะไร"

"อ้าว ก็ใครจะไปรู้ล่ะ ผมก็นึกว่าถามผม" งบยื่นนางบุญหลายเห็นท่าไม่ดี จึงรีบบอกชื่อและอายุของเงาแก่ หล่อน หญิงสาวแสดงท่าทางเหนียวหนำย แต่ก็ยอมเขียนลงไปนบัตรโดยดี

"นั่งรอก่อน ถึงคิวแล้วจะเรียก" หล่อนสั่ง ช่วงเวลาแห่งการรอคอยช่างยาวนานในความรู้สึกของงบกับบุญหลาย เพราะเงาร้องให้ตลอดเวลา งบกับแม่ของเขาต้องผลัดกันอุ้มแกเดินไปเดินมาอยู่หน้าคลินิก แต่แกก็ไม่หยุดร้อง คนไข้ที่รออยู่ก่อนถูกเรียกเข้าไปข้างในทีละคน เมื่อคนหนึ่งออกมาอีกคนหนึ่งก็เข้าไปแล้วมานั่งรอรับยาข้างนอก เวลาผ่านไปชั่วโมงเศษ เงาจึงถูกเรียกชื่อ

"ให้หนูพาเข้าไปเอง" งบบอกบุญหลายเมื่อเห็นท่าทางงก ๆ เงิ่น ๆ ของผู้เป็นแม่ เด็กชายอุ้มน้องคันบังกตาไม้เข้าไป ทำความเคารพหมอและบอกน้องชายให้ทำตาม เด็กน้อยยกมือไหว้นายแพทย์ทั้งที่ยังร้องไห้

"นั่งซี" นายแพทย์ท่าทางใจดีบอกให้เขากับน้องนั่ง
เก้าอี้ตรงข้าม

"เป็นอะไรมา" เขาถาม

"น้องผมไม่สบายมาหลายวันแล้วครับ ตัวร้อน แล้วก็
ร้องให้ทั้งวัน" งบตอบจะฉาน

"แล้วทำไมไม่พามาหาหมอ"

"ผม...อ้อ...ผมไม่ค่อยมีเงินครับ เลยซื้อยาจากร้านมา
ให้กิน"

"ทีหลังอย่าทำอย่างนั้นนะ อันตรายมากรู้ไหม" นาย-
แพทย์สอนขณะตรวจอาการไข้ให้เงา ครู่หนึ่งเขาจึงเงยหน้า
ขึ้นบอกรบว่า

"นี่ถ้ามาหาหมอช้าอีกวันเดียวมีหวังไม่รอด" งบใจ
หายวาบ จนลุกชูไปทั้งตัวเมื่อได้ยินคำพูดของหมอ

"รู้ใหม่น้องเรานะเป็นไข้เลือดออก นี่เห็นไหม หมอ
เอายารักษา เม็ดแดง ๆ ขึ้นเต็มเลย ที่บ้านเราลุงเขอะนะซี"

"ครับ ผมอยู่ เอ้อ...ชุมชนแออัดครับ"

"มีน้ำละ แล้วเรียนหนังสือหรือเปล่า เรานะ"

"เรียน แต่ออกแล้วครับ ผมเรียนแค่ ป.๖ แล้วก็ออก
มาขายพวงมาลัยหาเงินเลี้ยงแม่กับน้อง"

"อ้อ" คนฟังพยักหน้ารับรู้

"แล้วพ่อเราไปไหนเสียละ"

"ไปทำงานที่ทำเรื่อครับ" เขาตอบ อยากบอกหมอ
เหลือเกินว่าพ่อเขานั้นเอาเงินที่หาได้ไปซื้อเหล้ากินหมด
เพื่อหมอจะลดราคาให้บ้าง—แต่เขาก็ไม่ได้บอกอย่างที่คิด
เพราะรักพ่อมากเกินไปจนจะทำเช่นนั้นได้

"เบิกได้หรือเปล่า หมอหมายถึงว่าถ้าจะให้น้องเข้า
โรงพยาบาล พ่อเรามีสิทธิ์เบิกค่ารักษาพยาบาลได้ไหม"

"เบิกไม่ได้ครับ พ่อผมเป็นกรรมกรได้ค่าจ้างเป็น
รายวัน"

"เอาละ ถ้าฉันหนูเองจดหมายหมอไปนะ พาน้องไป
ที่โรงพยาบาล อาจต้องเสียเงินบ้าง แต่หมอจะพยายามให้
เสียน้อยที่สุด" นายแพทย์เขียนหนังสือสองสามตัวลงใน
กระดาษแล้วพับใส่ซองยื่นให้เขา

"เอานี่ยื่นให้เขา แล้วเขาก็จะจัดการทุกอย่างให้"
หมอบอกชื่อโรงพยาบาลที่บรรจุคดีเพราะเคยไปเยี่ยมยาย
ของหลงซึ่งไปนอนป่วยอยู่ที่นั่น เด็กชายอุ้มน้องออกมา
หลังจากกล่าวคำขอบคุณและไหว้หมอบอย่างนอบน้อม
นายแพทย์ตามเขาออกมาบอกกับผู้หญิงตรงเคาน์เตอร์ว่า

"รายนี้ไม่ต้องคิดเงิน เด็กต้องเข้าโรงพยาบาล" เขามี
ตำแหน่งเป็นหัวหน้าแผนกสูตินรีเวชศาสตร์ของโรงพยาบาล
ที่บอกให้ส่งพาน้องไป

"แม่ เงาเป็นไข้เลือดออก หมอบอกต้องไปโรง

พยาบาล" เด็กชายบอกมารดา แต่ไม่ได้บอกว่าซ้ำอีกวันเดียว
น้องชายอาจเสียชีวิต เพราะไม่อยากให้นางตกใจเกินไป

"แล้วเราจะมีเงินจ่ายเขาหรือ" บุญหลายวิตก

"ไม่เป็นไรหรอกแม่ ใจ ๆ หนูก็พยายามหาเงินได้แหละ
เราไปแท็กซี่กันดีกว่านะ โกลั้แค่นี้คงไม่เกียยติบ" แล้วเขา
ก็พาน้องและมารดาออกจากบ้านไปเรียกแท็กซี่

เมื่อถึงโรงพยาบาล งบประมาณหลายฉบับนั้นไปยื่นให้
พยาบาลตรงเคาน์เตอร์ พยาบาลจัดการทำบัตรให้เด็กน้อย
เสร็จแล้วจึงพาตัวไปที่ห้องเด็ก โดยมีงบประมาณหลายตาม
ไปด้วย พยาบาลอุ้มเงาขึ้นนอนบนเตียงหมายเลข ๑๓ อัน
เป็นเตียงเดียวที่ว่างอยู่ เด็กน้อยร้องไห้จนไม่มีแรงจะร้อง
ต่อจึงได้แต่สะอื้นฮัก ๆ เป็นครั้งคราว

"เดี๋ยวจะต้องให้น้ำเกลือ" พยาบาลบอก

"มีเงินซื้อน้ำเกลือหรือเปล่า" หล่อนถามมารดาของบ
นางบุญหลายมองตาลูกชายคนโต

"เท่าไรครับ" งบถาม

"มีถึงสองร้อยไหม จะต้องให้หลายขวด" หล่อนถาม
หลังจากปราชญ์คารุณาของงบและนางบุญหลาย เด็กชาย
ควักธนบัตรจากกระเป๋ากางเกงออกมานับแล้วส่งให้ ยังมี
เงินเหลืออยู่อีกประมาณ ๗๐ บาท "ไม่เป็นไร เดี่ยวค่อย
ไปเยี่ยมหลงสักห้าร้อย" เขาคิดในใจ

กว่าจะแทงเข็มน้ำเกลือลงไปบนเส้นเลือดตรงข้อมือ
ขวาของงาได้สำเร็จ พยาบาลสองคนนั้นก็เหนื่อยจนหอบ
เพราะเด็กน้อยคืบเร็ว ๆ และใช้เท้าเตะถีบเป็นพัลวัน งบ
ช่วยจับขาน้องไว้และบอกให้อยู่นิ่ง ๆ พยาบาลบอกนาง
บุญหลายให้ออกไปรอนอกห้อง เพราะรู้ว่าคนเป็นแม่ นั้น
ใจอ่อนทุกราบ แม้จะไปรอนอกห้องก็จริง แต่บุญหลายก็
ได้ยินเสียงร้องที่แสดงถึงความเจ็บปวดของลูกน้อย อดไม่
ได้ที่จะร้องให้ออกมา

"อย่าคืบนะ ถ้าเข็มหลุดจะถูกเจาะหัวอย่างนั้น"

พยาบาลขู่งาและชี้ไปที่เด็กชายตัวเล็กที่อยู่เตียงติดกัน
หน้าผากของแกมีเข็มน้ำเกลือฝังอยู่ งามองตามและหยุด
ร้อง เด็กน้อยพอจะรู้ว่าอะไรเป็นอะไร อีกประการหนึ่งมัน
ก็ไม่เจ็บเท่าไร เพียงแต่รำคาญสายระโยงระยางนี้เท่านั้น

"ไปเรียกแม่เราเข้ามาได้" พยาบาลคนหนึ่งบอกบ

เมื่อนางบุญหลายกลับเข้ามาในห้องอีกครั้ง สิ่งที่น่า
เห็นคืองากำลังนอนให้น้ำเกลืออยู่บนเตียง เด็กน้อยดู
แปลกตาเมื่ออยู่ในชุดของโรงพยาบาลทั้งเสื้อและกางเกง
คราบน้ำตายังเต็มหน้าแม้จะหยุดร้องให้แล้ว

"เจ็บไหมลูก" นางก้มลงถามเสียงอ่อนโยน ลูกของ
นางสั่นหัวแทนคำตอบ

"หิวไหม" นางถามอีก คราวนี้เงาพยับหน้า

"เดี๋ยวหนูจะลงไปซื้อไอ้กิ้งกิ้งให้หน่อยแล้วจะเปลี่ยนให้แม่ไปกินข้าว ถูกชายคนโตบอกแล้วเดินไปที่ลิฟท์ ขึ้นชื่อว่าเด็กกรุงเทพฯ น้อยคนนักที่จะใช้ลิฟท์ที่ไม่เป็นแม่จะได้ชื่อว่า เป็นเด็กสลัมก็ตาม

"คุณต้องมานอนเฝ้าลูกนะ พยาบาลเรามีน้อยดูแลไม่ทั่วถึง คนไข้ตั้งเยอะแยะ" ประโยคหลังหล่อนพูดเป็นเชิงขบขัน

"แล้วฉันจะนอนตรงไหนคะ" บุญหลายถามเพราะแต่ละเตียงห่างกันประมาณไม่ถึงเมตร

"ก็นอนข้างเตียงลูกนั่นแหละ หากหนังสือพิมพ์หรือเสื่อมาปูนอน" หล่อนตอบ

"แล้ว...เอ้อ...อาบน้ำเข้าส้วมที่ไหนคะ" นางถามอีก พยายามพูดอย่างสุภาพที่สุด

"โน่น ข้างหลังโน่น" หล่อนชี้ไปทางหลังห้อง

"สำหรับอาหารคนไข้ ทางโรงพยาบาลมีให้สามมื้อ ส่วนคนเฝ้าต้องซื้อกินเอง" ชีแจงเสร็จหล่อนก็เดินหายเข้าไปในห้องหลังเคาน์เตอร์

งบถือถ้วยใส่ไอ้กิ้งกิ้งขึ้นมาและจัดการป้อนน้อง เขาบอกมารดาให้ไปกินข้าวและยื่นธนบัตรใบละยี่สิบให้

"แล้วนั่นเขาขอมิให้เอาถ้วยขึ้นมาด้วยหรือ"

"ให้ซีแม่ เขาเรียกมัดจำไว้ยี่สิบ ถ้วยใบนี้ราคาอย่าง

มากก็สิบบาท" เขาตอบและจัดการป้อนอาหารน้อง เด็กชายเงากินไปสามสี่ช้อนแล้วไม่ยอมกินอีก พยาบาลคนเดิมเดินเข้ามา ในมือมีเข็มฉีดยาและหลอดแก้วเล็ก ๆ ๑-๒ ขวดหลายลงไปหาข้าวกินแล้ว

"ขอเจาะเลือดไปตรวจหน่อย" หล่อนบอกคนเฝ้า งา ร้องให้อีกครั้งเมื่อถูกเจาะเลือดที่ปลายนิ้วมือข้างซ้าย งบสงสารน้องเป็นกำลังแต่ก็คิดว่านั่นคงเป็นวิธีเดียวที่น้องของเขาจะรอดจากความตาย พยาบาลคนที่เจาะเลือดออกไป อีกคนก็เข้ามาและยื่นขวดเล็ก ๆ ให้งบสองใบ

"เอาไว้ใส่อุจจาระและปัสสาวะคนไข้ งบคิดในใจว่า ถ้าแม่มาจะต้องอธิบายให้แม่เข้าใจสองคำนี้ เพราะบุญหลายรู้จักแต่คำว่า "จี" กับ "เยี้ยว" เท่านั้น พยาบาลคนที่เจาะเลือดกลับเข้ามาอีกและส่งยาให้เขา

"เดี๋ยวให้น้องกินยาด้วย" งบมองดูยาน้ำสีแดงกับสีขาวในแก้วเล็ก ๆ สองใบแล้วถามอย่างคนรอบคอบ

"กินแก้วไหนก่อนครับ"

"แก้วไหนก็ได้" ตอบแล้วเดินออกไป งบพยุงน้องให้ลุกนั่งแล้วป้อนยา เด็กชายเงาทำตามอย่างว่าง่าย จะว่าไปแล้วแกมีความรักความผูกพันกับพี่ชายคนโตมากเสียยิ่งกว่าผู้เป็นพ่อเสียอีก

"เงา ถ้าพี่ไม่อยู่ เวลาเงาปวดฉี่ปวดอุจจาระต้องบอกแม่

ก่อนนะ" เด็กชายพยักหน้าอีกแต่แล้วก็ถามขึ้นว่า

"แม่ไปไหนล่ะงบบ" พี่ชายรู้สึกดีใจที่น้องพูดเสียงบ่าง แทนที่จะเอาแต่พยักหน้าหรือสั่นหัวเท่านั้น

"แม่ไปกินข้าวเดียวมา" เขาบอกน้อง พอดีกับบุญหลาย เดินเข้ามา

"แน่ะ แม่มาแล้ว" น้องชายตั้งท่าจะลุกนั่งแต่ถูก พี่ชายกดไหล่ไว้และกำชับว่า

"อย่าลุกเดี๋ยวเจ็บหลอด ต้องนอนเฉย ๆ รู้ไหม" บุญหลายเข้ามาจับขอบเตียงและชวนคุย เด็กน้อยคุยจ้อ เพราะรู้สึกสบายขึ้น

"หนูไม่ปวดหัวแล้ว ที่หนูร้องไห้เพราะปวดหัวเหลือ เกิน" พุดเหมือนกันจะบอกว่าที่เครื่องงอแงนั้นก็มีเหตุผล อยู่เหมือนกัน

ผู้ที่เดินเข้ามาดูอาการไข้ของเด็กชายเงา คือนายแพทย์ คนที่งบบพาน้องไปหาเมื่อเช้านี้ เด็กชายรีบยกมือทำความเคารพและบอกให้น้องชายทำตาม เงาขยับมือ แต่แพทย์ ผู้นั้นรีบจับเอาไว้

"ไม่ต้องก็ได้ ประเดี๋ยวเจ็บหลอด" นายแพทย์บอก หลังจากปิดร้านช่วงเช้าแล้วเขาก็มาทำงานที่โรงพยาบาล แห่งนี้ตามปกติ ไม่ลืมที่จะแวะมาดูอาการของเงาค ด้วยความห่วงใย แม้ตัวเองจะไม่ใช่กุมารแพทย์ก็ตาม แพทย์ผู้อารีได้

พูดฝากฝังเงากับพยาบาลที่รู้จัก เขารู้สึกสงสารงบที่ต้องรับ
ภาระหนักเกินวัย

"ไม่เป็นอะไรแล้วนะ ง่วงหรือยัง ถ้าง่วงก็นอนซะ
หมอมจะไปตรวจคนไข้ก่อนละ" เขาพูดกับเงา แล้วหันมา
พูดกับบุญหลายและงบว่า

"ทำตามที่พยาบาลเขาบอกนะ บ่าย ๆ คงมีหมอเด็กมา
ตรวจ คอยคอยอย่าให้เจ็บหลุดจากข้อมือ ถ้ามีอะไรผิดปกติ
ให้รีบบอกพยาบาล"

"ขอบคุณค่ะ ขอให้คุณหมोजำเจริญ ๆ เกิดเจ้าประกัน"
นางบุญหลายยกมือท่อมหัวและให้ศีลให้พร น้ำตาคลอ
เพราะความตื้นตันใจ

"แม่ เงาไม่เป็นไรแล้ว หนูขอกลับไปนอนก่อนนะ
เย็น ๆ จะพาพ่อมาเยี่ยม กลางวันแม่ลงไปหาข้าวกินเองนะ
เงินหมดหรือยัง" เขาถาม

"ยังเหลืออีกสิบบาท" ผู้เป็นแม่ตอบ

"งบเอาเสื้อผ้ามาให้แม่ด้วยนะ ของน้องไม่ต้องก็ได้
เพราะใส่ของโรงพยาบาล" นางมองเสื้อกับกางเกงตัดเย็บ
ด้วยผ้าดิบสีขาวแก่ที่ลูกน้อยสวมอยู่ แม้จะค่อนข้างเก่าแต่ก็
ดูสะอาดสะอ้าน

"อย่าลืมเอาถ้วยไปคืนร้านเขาด้วยละ" นางเตือน
ลูกชาย

๑

ออกจากโรงพยาบาลแล้วบได้ไปหาหลงที่บ้าน เพื่อขอยืมเงิน เมื่อไปถึงเขาเห็นยายนั่งพับเสื้อผ้า อยู่จึงถามขึ้นว่า

"หลงยังไม่ตื่นอีกหรือยาย"

"ตื่นมากินข้าวที่นึงแล้วก็หลับไปอีก ไปไหนมาละ"

ยายถามโดยไม่ละมือจากการพับเสื้อผ้า ยายของหลงเป็นคนขยัน ไม่ค่อยชอบอยู่นิ่ง ขายขนมครกเสร็จก็กลับมาทำ

อาหาร กวาดดูบ้านไปตามเรื่อง บ้านของหลงแม่จะคับแคบ
แต่ก็สะอาดสะอาด อ่าน ข่าวของอยู่เป็นที่เป็นที่ทางดูเป็นระเบียบ

"ฉันหนูขอปลุกหน่อยนะ มีเรื่องสำคัญจะพูดด้วย"

เขาขออนุญาต

"จะยืมเงินอีกล่ะซี" ยายดักคอ เหตุที่หลานของแกร็ก
เด็กชายผู้นี้มาก แกจึงพลอยรักตามไปด้วย

"มันจำเป็นนี่ยาย งานอนป่วยอยู่โรงพยาบาล หนูเอา
ไปส่งเมื่อเช้าเพิ่งกลับมาี่แหละ" เขาบอกยาย

"อ้าว น้องเป็นอะไรไปล่ะ" ยายถามอย่างตกใจ แม่
จะไม่คุ้นเคยกับพ่อแม่ของเด็กชาย แต่แกก็รู้จักงบและ
น้อง ๆ ของเขาเป็นอย่างดี

"ใช้เลือดออก" เขาตอบสั้น ๆ

"เจ้าประจักษ์ ขอให้หายเร็ว ๆ เอะ" ยายยกมือประนม
แล้วอธิษฐาน เสียงคุยของบุคคลทั้งสองทำให้หลงตื่น เขา
เดินงัวเงียออกมาจากห้องเล็ก ๆ ที่แบ่งครึ่งกับส่วนนอกด้วย
ไม้ฉัตรคาถา

"ใครเป็นอะไรเธอ" เขาถามเพราะได้ยินแว่ว ๆ ว่ามี
คนเข้าโรงพยาบาล

"เขาเป็นไข้เลือดออก ตอนนี้อยู่โรงพยาบาลที่ยายเคย
ไปนอน" งบบอกเพื่อน

"แล้วมีเงินพอไหมล่ะนี่ ไปธนาคารกัน ข้าจะเบิกให้"

หลงแสดงความเอื้อเฟื้อโดยทิ้งบิณฑบาตของ

"แหม ฟังพูดเข้า ยังกะตัวเองเป็นอาเลี้ยมาจากไหน

ก็ทำไมไม่เซ็นเช็คให้ชะเลยล่ะ" ยายแกลั่งประชด

"ก็ว่าอีกหน่อยคงได้ทำอย่างงั้นเหมือนกัน" หลานชาย
ยั่ว

"แล้วนี่ใครฝาน้องเอ็งล่ะ" หลงถามอย่างเป็นทางการ

"แม่ นี่ว่าได้เงินแล้วจะกลับไปนอนเอาแรงสักพัก

แล้วจะรีบפוไปเยี่ยม วันนี้ข้าเห็นจะต้องฝากเอ็งรับ

พวงมาลัยให้ด้วย เาอย่างละยี่สิบพวงเหมือนเดิม แล้วข้า

ค่อยตามไปที่สี่แยกตอนเย็นรวดเดียวเลย"

"เออ เรื่องนั้นไม่ต้องห่วง ข้าจัดการเอง ว่าแต่ว่าคง
พรงนี่นะข้าถึงจะได้ไปเยี่ยมเงา"

"กินอะไรได้บ้าง ยายจะได้ซื้อฝากไปให้" ยายถาม

"คงกินได้ทุกอย่างมั้ง ไม่เห็นหหมอเขาว่ายังงี้นิยาย"

"งั้นพรงนี้ยายจะซื้อส้มกับขนมปังฝากหลงไปนะ อย่า
หาว่าใจจืดใจดำเลย ยายคงไม่ไปเยี่ยมเพราะยังเข้าโรง-
พยาบาลที่โรลมจะจับทุกที" ยายรีบบอกเพราะแกเป็นอย่าง
นั้นจริง ๆ

"ไม่เป็นไรหรอกจ้ะ แค่นี้ก็รบกวนมากพออยู่แล้ว
ยายกับหลงช่างดีกับหนูเหลือเกิน" พูดแล้วก็ร้องให้ออกมา
ด้วยความรู้สึกหลาย ๆ อย่าง มีทั้งซาบซึ้ง ทั้งเหน็ดเหนื่อย

และท้อแท้ระคนกัน

"อย่าไปคิดมากเลยงบบैया" ยายเอามือลูบหัวเขาอย่างปรานี

"คนเราจะเห็นใจกันก็อีตอนตกทุกขี้ได้ยากนี่แหละ ไม่ช่วยกันเองแล้วจะไปช่วยใคร" ยายพูดไปเรื่อย ๆ

หลงพางบไปยังธนาคารและถอนเงินให้เขาห้าร้อยบาทเหมือนกับจะรู้ใจเพื่อนว่าต้องการเงินจำนวนดังกล่าว

"ว่าแต่เอ็งกินข้าวเช้าหรือยัง นี่มันจะเที่ยงแล้วนะ"

เขากล่าวอย่างอาทร

"ยังเลย มันยุ่งชะจนลืมหัว" งบบตอบ รู้สึกท้องร้องจ๊อก ๆ ขึ้นมาทันทีเหมือนกัน หลงพางบไปหาข้าวกินโดยเขาเป็นเจ้าของมือแล้วพากันกลับบ้านพัก เมื่อถึงบ้านหลง งบบิวายสั่งเสียบ

"อย่าลืมไปรับมาลัยให้ข้าด้วยนะ ข้าขอไปจับก่อนละ จะได้มีแรงต่อสู้กับชีวิต" แล้วเขาก็เดินเลยบ้านหลงไปยังบ้านตัวเอง

งบบไปหาคำปิ่นที่ทำเรือก่อนเวลางานเล็กเล็กน้อย เขาแจ้งข่าวเรื่องน้องชายคนเล็กให้ผู้เป็นพ่อรับรู้ คำปิ่นตกใจนักหนา รู้สึกเป็นห่วงลูกใจแทบขาด รีบไปบอกเจ้าแม่ขอเลิกงานก่อนเวลา

"ลูกชายคนเล็กผมป่วยอยู่โรงพยาบาล" เขาบอกเจ้าแม่

"เป็งอလာย" นายจ้างถามอย่างไม่รู้สนใจนัก

"ใช้เลือดออกครับ" งบตอบแทนบิดา

"ผมขออนุญาตเลิกงานก่อนเวลาสักยี่สิบนาที" เขาบอกเพราะยังเหลือเวลาอีกยี่สิบนาทีซึ่งจะถึงเวลางานเลิก การบอกเล่าของเขารวมความหมาย "ขอเบิกค่าแรง" เอาไว้ด้วย

"อ้าว เลิกก่อนเวลาก็ต้องหักค่าแรง" เจ้าแก่น้ำเลือดบอกพลางเปิดลิ้นชักโต๊ะนับเงินส่งให้เขาทำสลิปบาท

"อ้าวหักค่าเลิกก่อนเวลาสักบาท" เจ้าแก่น้ำชิวาย คำป็นไม่พูดอะไรด้วยร้อนใจอยากไปหาลูก รับเงินแล้วก็จูงแขนลูกชายออกมา พอพ้นร้านก็บ่นอุบ

"ไอ้เจ้าแก่น้ำชิวาย หน้าเลือดฉิบ...เลย" เขาสวดถึงโรงพยาบาล งบจัดการเอาเสื้อผ้าของมารดาเรียงใส่ตู้เล็ก ๆ หักเตียง เพื่อไม่ให้เกะกะ เงายังหลับอยู่

"ลูกเป็นยังไงบ้าง" คำป็นถามเมีย รู้สึกสงสารจับใจเมื่อเห็นสภาพลูกน้อยนอนให้น้ำเกลืออยู่เช่นนั้น

"คงค่อยยังชั่วแล้วมั้ง ไม่เห็นกวนนี่" บุญหลายตอบรู้สึกพอใจที่คำป็นไม่เมตามสัญญาที่ให้ไว้เมื่อตอนเช้า

"เดี๋ยวแกกลับไปอาบน้ำที่บ้านซี ข้าจะเฝ้าให้ ป่านนี้งอบมันคงหุงข้าวหุงปลาไว้แล้วมั้ง" เมื่อพูดถึงลูกสาว บุญหลายเกิดอาการห้วงบ้านขึ้นมาทันที กลัวว่าเด็กอายุ

เพียงแปดขวบจะไม่ทันระมัดระวังเรื่องไฟฟ้า

"ข้าว่าแก่นั้นแหละรีบกลับไปดูลูกมันดีกว่า เดี่ยวทำ
ไฟฟ้าใหม่บ้านละก็ไม่ต้องมีที่ชุกหัวนอนกันละ" นางบอก
ผัวอย่างวิตกและนึกถึงภาพบ้านถูกไฟไหม้

"ข้าก็อยากอยู่คู่กับลูกมัน แก่นั้นแหละไปแล้วรีบ ๆ
กลับมาก็แล้วกัน" คำปิ่นเกียงเมีย

"พอไปดีกว่า ไปพางอบมาคุนี่ด้วย เขาให้เยี่ยมถึง
สองทุ่ม" ลูกชายคนโตตัดสินใจ คำปิ่นต้องยอมแพ้เพราะว่าที่
จริงแล้วเขาออกแรงใจลูกชายคนนี้อยู่มากเหมือนกัน

"แม่ หนูต้องไปขายของละนะ ผ่ากลงมันไปรับ
พวงมาลัยให้ จะได้เก็บเงินไว้เป็นค่าหม้อ" งบบอกมารดา
บุญหลายร้องให้อีกจนได้เมื่อฟังถ้อยคำของลูก

"ว่า แม่นี่ขี้แยจริง น่าจะไปแสดงหนังเรื่องเก้าล้าน
หยดน้ำตานะ" เด็กชายพยายามพูดให้ตกลงทั้งที่ตัวเองก็
ใจคอหดหู่ไม่แพ้กัน

"งั้นเข้าไปดูงอบมันก่อนละ" คำปิ่นพูดแล้วก็ควัก
กระเป๋าส่งเงินให้เมีย

"วันนี้ไอ้เถาแก่มันให้ห้าสิบเอง แกเอาไว้สามสิบ
ที่เหลือข้าจะเอาไปซื้อกับข้าวและเก็บเป็นค่าข้าวกลางวัน
ของพุ่มนี่" เขาบอกเมีย

"เอาข้าวบ้านมาให้ข้าด้วย ซื่อเขากินมันไม่ค่อยอึด

แพงก็แพง" เมียเขาสั่ง งบประมาณที่ขี้มมาจากหลงให้มารดา และกำชับให้นางเก็บให้ดี

คำปิ่นกับลูกชายคนโตออกจากโรงพยาบาลพร้อมกัน คนหนึ่งกลับบ้าน อีกคนหนึ่งตรงไปยังสี่แยกอันเป็นที่ทำมาหากิน เอาจังไม่ตื่น บุญหลายจึงเปิดตู้เสื้อผ้าเตรียมอาบน้ำ นางเดินไปยังห้องน้ำที่อยู่ทางด้านหลังห้อง สภาพภายในนั้นค่อนข้างสกปรก มีอ่างล้างหน้าสองใบเรียงกัน แต่ไม่มีที่สำหรับให้อาบน้ำ บุญหลายจึงหยิบถังพลาสติกในห้องสุขา มารองน้ำจากก๊อกแล้วหิ้วเข้าไปอาบในนั้น รวดสำหรับแขวนเสื้อผ้าก็ไม่มี นางจึงพาดมันไว้ที่ขอบประตูกว่าจะอาบน้ำเสร็จก็ทุลักทุเลและขยะเขยงเต็มทีเพราะความคับแคบและสกปรกของห้อง เมื่อเปิดประตูห้องสุขาออกมาก็พบคนงานหญิงกำลังจะเข้ามาทำความสะอาดห้องน้ำ

"นี่เข้าไปทำอะไรในนั้น ทำไมน้ำมันไหลนองเต็มไปหมด" หล่อนแสดงอาการข่มขู่เพราะมองแวบเดียวก็รู้ว่าคนอย่างบุญหลายไม่มีวาสนาบารมีอะไร

"ฉันเข้าไปอาบน้ำจ๊ะ" บุญหลายตอบ ทำไมรู้ไม่ชี้กับท่าทางที่พร้อมจะหาเรื่องของอีกฝ่าย

"เข้าไปอาบทำไมในส้วม คุณนี่ล้นออกมานอกห้องเลย" หล่อนแสดงความยิ่งใหญ่ จะว่าไปแล้วฐานะของ

หล่อนในโรงพยาบาลแห่งนี้จัดได้ว่าต่ำต้อยที่สุด ถูกคนโน้น
โยกคนนี้สับอยู่บ่อยๆ เมื่อมีคนทีหล่อนคิดว่าด้อยกว่าหลง
เข้ามา หล่อนจึงไม่ละโอกาสที่จะข่มเอาไว้ก่อน

"ก็จะให้ฉันอาบน้ำที่ไหนล่ะ" บุญหลายเถียง

"พยาบาลเขาบอกให้อาบน้ำที่ไหนล่ะ" หล่อนย้อน

"ก็ให้มาอาบน้ำที่นั่นะซี ไม่เชื่อจะไปถามเขาดูก็ได้ ไป
ไหนล่ะ" นางทำ

"ไปให้เงี๊ยงซี ฉันไม่อยากจะอยู่กับแม่พวกนั้นเท่าไร แต่
ละคนปากยังกะกรรไกร" หล่อนว่า

"นั่นซี ฉันว่าคนที่นี่คงเป็นยังงั้นกันทุกคนมั้ง" พุด
แล้วก็เดินกลับมายังห้องที่ลูกชายนอนป่วยอยู่ ฝ่ายนั้นได้
แต่ค้อนปะหลับปะเหลือกตามหลัง

คำป็นชื้อกับข้าวสำเร็จใส่ถุงพลาสติกกลับบ้านสองถุง
เขาต้องจ่ายเงินไปถึงสิบบาทเพราะแม่ค้าไม่ยอมขายต่ำกว่า
ถุงละห้า เมื่อถึงบ้าน เด็กหญิงงอบหุงข้าวเสร็จแล้วโดย
ไม่ได้ทำไฟไหม้บ้านอย่างที่แม่ของแกกแล้ว คำป็นแบ่งกับข้าว
ในถุงมาอย่างละครึ่งแล้วลงมือกินข้าวสองคนกับลูกสาว
อิมแล้วจึงบอกลูกว่า "ไปเยี่ยมນ้องกัน เอาข้าวไปส่งแม่เอ็ง
ด้วย อย่าลืมงานกับชื้อนล่ะ"

"แล้วใครจะเฝ้าบ้านล่ะพ่อ" เด็กหญิงห้วงบ้าน

"ก็ฝากเขาไว้ เคียวก็กลับแล้ว" เขาบอกลูก แล้วสอง

พ่อลูกก็เดินออกไปขึ้นรถประจำทางตรงไปยังโรงพยาบาล
 บุญหลายกำลังนั่งคุยอยู่กับบัวผิน แม่ของเด็กชายที่
 อยู่เตียงถัดจากเงา และเมื่อรู้ว่าเป็นคนจังหวัดเดียวกันจึงคุย
 กันถูกคอเหมือนกับว่ารู้จักกันมานาน บุญหลายไม่ได้พูด
 ภาษาถิ่นตั้งแต่นางมีลูกคนแรกกับคำป็น ทั้งนี้ทั้งนั้นเพราะ
 นางอยากให้ลูกของนางเป็นคนกรุงอย่างเต็มภาคภูมิทั้งถิ่น
 กำเนิดและภาษาพูด บัวผินเล่าให้บุญหลายฟังว่า หล่อนถูก
 ฝรั่งตั้งตั้งแต่ตั้งท้องลูกชายคนนี้ จึงต้องเลี้ยงลูกตามลำพัง
 และเช่าห้องเล็ก ๆ อยู่กับลูกโดยบิดาอาชีพรับจ้างซักรีดเสื้อ
 ผ้า ตอนกลางวันหล่อนต้องกลับไปทำงานที่บ้าน คำ ๆ จึง
 กลับมานอนเฝ้าลูก ลูกชายของหล่อนต้องเสียนอนที่
 โรงพยาบาลได้สามคืนแล้ว

"เด็กเดียงนั้นยังน่าสงสารหนักขึ้นไปอีก" หล่อนชี้
 เตียงถัดไปที่มีทารกเพศหญิงกำลังนอนกินนมอยู่

"แม่มันคลอดเสร็จก็หนีไปเลย พยาบาลเขาเลี้ยงเอา
 ไว้แต่เขาไม่ค่อยมาดูหรอก" ประโยคหลังหล่อนพูดเสียงเบา
 จนเกือบเป็นกระซิบ "บางครั้งห้วนมหูดปาก นมไหลออก
 จากขูดมาท่วมที่นอน เกือบจะเข้าจมูก ฉันต้องไปคอย
 เช็ดให้ น่าสงสาร นี่ถ้าไม่คิดว่าจนละก็ฉันจะขอไปเลี้ยง
 เอง" หล่อนพูดจากใจจริง ดูเหมือนว่าคนจนเงินนั้นช่าง
 รวบน้ำใจไปเสียหมดทุกคนตามความเข้าใจของบุญหลาย

คำปิ่นได้รับการแนะนำให้รู้จักกับบัวผิน แล้วคนทั้งสามก็คุยกันด้วยภาษาอีสานอย่างครื้นเครงขณะที่บุญหลายคุยไปกินข้าวไป—พยาบาลสองคนที่เพิ่งมารับเวรหันมาค้อนเมื่อเสียงคุยซักจะดังขึ้นทุกที เด็กหญิงงอบล่นกับน้องชายเพลินอยู่ ส่วนลูกของบัวผินแม้จะไม่ได้หลับแต่แกก็ไม่ร้องกวน เด็กน้อยเหมือนกับจะรู้ถึงความลำบากลำบากของผู้เป็นแม่ จึงไม่ต้องการทำให้หล่อนทุกข์ยากหนักขึ้น

เมื่อหมดเวลาเยี่ยม คำปิ่นพาลูกสาวกลับบ้าน บัวผินบอกบุญหลายให้พับเก้าอี้ไม้ ที่เขามีไว้ให้เตียงละหนึ่งตัว นั้นเก็บไว้ที่ปลายเตียงแล้วเอาหนังสือพิมพ์มาปู ใช้ผ้าเช็ดตัวมาพับแทนหมอนหนุน

"ไม่อาบน้ำก่อนหรือ" บุญหลายถามเพื่อนรุ่นน้อง

"อาบมาจากบ้านแล้ว โอ๊ย อาบที่นี่สะก็ยุ่งยาก ต้องไปแอบอาบในส้วม จี้เกียดทะเลาะกับชายคนทำความสะอาดด้วย แหม มันทำใหญ่กับโรงพยาบาลเลขแหละพี่" บัวผินเล่า ทั้งสองคนใช้ภาษาถิ่นพูดคุยกัน

"คนอ้วนๆ คำๆ ไซ้ใหม่ วันนี้ที่ก็เจอ มันยังดูพี่เลย"

"นั่นแหละๆ โธ่เอ๊ย กะอีแค่ลูกจ้างเขาทำมาข่มชาวบ้าน แต่นี่นะจะบอกอะไรให้..." หล่อนพูดเสียงเบาพอได้ยินกันสองคน

"พยาบาลห้องนี้ก็ไม่ใช่อยอ บางคนนะปากคมยิ่งกว่า

กรไรไกร แต่ว่าบางคนก็ดีดี" สองคนนอนคุยกันได้สักพักก็พากันหลับด้วยความเหนื่อยอ่อน ชีวิตคนใช้แรงงานนั้นมักนอนกันแต่หัวค่ำเพื่อออมแรงไว้ต่อสู้กับงานในวันรุ่งขึ้น

เสียงร้องของเงาปลุกบุญหลายให้ตื่นขึ้น นางเหลือบดูนาฬิกาที่ผนัง ขณะนั้นเวลาสองยามปลาย เอามือแตะหน้าผากลูกเห็นว่าร้อนผิปกติ จึงหยิบผ้าขนหนูที่ปลายเตียงเดินออกไปยังห้องน้ำเอาผ้าชุบน้ำบิดพอหมาด ๆ แล้วกลับมาเช็ดตัวให้ลูกตามที่พยาบาลสอน บัวผินยังคงหลับสนิทไม่รู้รู้สึกรู้สา หล่อนคงจะเหน็ดเหนื่อยกับงานมาทั้งวัน และคงชินกับเสียงร้องของเด็กเพราะเดี๋ยวเดียงโน้นร้องเดียงนี้ร้อง เช็ดตัวแล้วเงายังอาการไม่ดีขึ้น แก่ร้องไห้และอ้าปากค้างตัวเกร็ง สั่นเร่า ๆ บุญหลายตกใจจนมือไม้สั่นหันไปมองพยาบาลสองคน เห็นฟุบหน้าหลับอยู่ที่โต๊ะ จึงปลุกบัวผินทั้งที่เกรงใจ บัวผินอุ้มเด็กขึ้นพาดบ่า เขย่าแรง ๆ แล้วหันไปบอกบุญหลายว่า

"ไปปลุกพยาบาลเร็ว" หล่อนสั่ง กลัวลูกดุก็กลัวแต่ความรักและห่วงใยในลูกน้อยมีมากกว่า นางจึงวิ่งไปเขย่าแขนพยาบาลคนหนึ่ง หล่อนผู้นั้นแสดงอาการรังเกียจที่บุญหลายไปถูกเนื้อต้องตัว แต่ก็ยอมมาดูเด็ก เมื่อเห็นอาการของเงา หล่อนรีบวิ่งออกไปตามแพทย์เวรซึ่งก็เข้ามาในนาที่นั้น พยาบาลอีกคนลุกขึ้นมาช่วย ทั้งหมดและ

พยาบาลช่วยกันอยู่พักใหญ่ อาการของเงาจึงดีขึ้นกระทั่ง
หลับไปอีกครั้งในเวลาไม่นานนัก

"นี่คนเฝ้าต้องคอยดูให้ดี ๆ นะ — อย่างมันนอนเพลิน"

นายแพทย์หนุ่มบอกบุญหลายก่อนเดินกลับออกไป

"มัวเอาแต่นอน ลูกตายไม่รู้ด้วยนะ" พยาบาลคนที่
นางปลุกกล่าวตำหนิ

"มีหน้าที่เฝ้าก็ต้องเฝ้า ไม่ใช่มานอน" อีกคนเสริม
บุญหลายอดเถียงในใจไม่ได้ว่าหล่อนทั้งสองก็มีหน้าที่เฝ้า
เช่นกันเหตุใดจึงมานั่งหลับ พยาบาลสองคนเดินกลับไปนั่ง
ฟูพหลับที่โต๊ะดั้งเดิม บุญหลายหันไปดูบัวผินก็เห็นหล่อน
นอนหลับแล้วเช่นกัน นางจึงนั่งลงบนที่นอนที่ปูด้วย
กระดาษหนังสือพิมพ์ เอนหลังพิงเตียงของลูกบัวผินกวาด
สายตาดูสภาพภายในห้อง ไฟนีออนหลอดยาวดวงเปิดสว่าง
อยู่ มีบางดวงเท่านั้นที่ถูกปิด บุญหลายสามารถมองเห็น
สภาพภายในห้องได้อย่างชัดเจนจากดวงไฟที่เปิดอยู่ คน
เฝ้าใช้พาทักนอนเรียงรายข้าง ๆ เตียงลูกของตน แต่บาง
เตียงก็ไม่มีคนเฝ้า เช่น เด็กหญิงที่ถูกมารดาทอดทิ้งคนนั้น
ทางโรงพยาบาลไม่อนุญาตให้ผู้ชายเฝ้าจึงมีแต่ผู้หญิงเท่านั้น
ที่นอนเกลื่อนกลาดอยู่ในห้องนี้ บางคนนอนน้ำลายไหลยืด
บางคนนอนด่างแฉ่งด่างขาผ้านุ่มเล็กเลยหัวเข้าขึ้นไป บาง
คนก็ผายลมเสียงดังโดยที่เจ้าตัวไม่รู้รู้สึก บางคนละเมอ

เพื่อพัก บางคนก็คัพ็นกรอด ๆ และหลายคนทีนอนกับพื้น ซีเมนต์โดยไม่มีอะไรรอง บุญหลายมองภาพเหล่านั้นด้วยความรู้สึกสมเพชและหดหู่ คิดไปว่าเพราะความจนตัวเดียวที่ทำให้นางและพวกเขาต้องตกอยู่ในสภาพที่น่าทุเรศอย่างนี้

เสียงเด็กหญิงเตี้ยงัดไปร้องอู๊ว ๆ ดังขึ้น บุญหลายหันไปดูพยาบาล เห็นไม่ขยับเขยื้อนทั้งสองคน นางจึงลุกขึ้นไปดู เห็นเด็กหญิงที่รูดที่นอนจนน้ำขังผ้าพลาสติกที่ใช้รองเบาะ จึงจัดการเปลี่ยนผ้าอ้อมให้และเช็ดน้ำที่ขังนั้นจนแห้ง ทารกน้อยหยุดร้องและหลับต่อ บุญหลายกลับมานั่งในท่าเดิม หาวหวิด ๆ เพราะความง่วง เหลือบมองนาฬิกาเห็นว่าตีสามกว่าแล้ว จึงล้มตัวลงนอน ไม่ช้าก็หลับสนิทด้วยความง่วง มารู้สึกตัวอีกครั้งเมื่อได้ยินเสียงปลุกของพยาบาล นางลืมตาขึ้นมองออกไปข้างนอก เห็นยังมีอยู่จึงหลับตาลงและผล็อยหลับไปอีกครั้ง ส่งเสียงปลุกคนเฝ้าไข้แล้วพยาบาลผู้นั้นก็จัดการอาบน้ำแต่งตัว ห้องพักหลังเคาน์เตอร์มีห้องน้ำเฉพาะสำหรับแพทย์และพยาบาล ไม่ปะปนกับคนไข้จึงสะอาดสะอ้านกว่า เมื่ออาบน้ำแต่งตัวเรียบร้อยจึงออกมาตรวจดูคนไข้แต่ละคน เมื่อมาถึงเตียงที่นางนอนหลับอยู่ หล่อนก็ทวาดเสียงดังจนคนเฝ้าอื่น ๆ หันมามองบุญหลาย

"เฮ้ ม้วนนอนอยู่นั้นแหละ ลูกจะตายอยู่แล้วยังไม่รู้

สำนึกอีก" บุญหลายหายห่วงเป็นปลิดทิ้ง นางผุดลุกขึ้นดูถูก เห็นแกหลับอยู่จึงเอามือทาบหน้าผากดูก็ไม่พบสิ่งผิดปกติ พยายามผู้้นว่าหล่อนเสร็จก็เดินไปคุณน้าใช้เตียงอื่น ๆ ต่อไป บุญหลายรู้สึกโกรธที่หล่อนพูดจารุนแรงเกินไป หันไปดูบัวผิน เห็นหล่อนล้างหน้าล้างตาเรียบร้อยและนั่งหิวหมอบอยู่บนเก้าอี้

"ได้ยินที่เขาว่าฉันเมื่อก็ใหม่" นางถามคนบ้านเดียวกัน

"โธ๊ย ได้ยินเต็มสองหูเลยละ แม่คนนี่แหละปากจืดที่สุด เสียขายที่รูปร่างงามเพราะแต่พูดจาหมาไม่แตก" ทั้งสองหยุดการสนทนาเมื่อหญิงทำความสะอาดเข้ามาเก็บกระโถนไปเท จากนั้นก็เริ่มถูพื้น โดยใช้ไม้ถูขนาดใหญ่กับผ้าขี้ริ้วที่เป็นผ้าห่ม แบบเดียวกับที่บุญหลายและคนในครอบครัวใช้หมอนอน

"ถูเกลี้ยง ๆ นะจ๊ะ นั่นตรงใต้เตียงลูกฉันยังมีคราบฝุ่นจับอยู่เลย" บัวผินตั้งใจขย้ำแม่นั้นเป็นการแก้แค้นแทนบุญหลาย

"ยะ คุณนาย" หล่อนกระแทกเสียงแล้วก้มหน้าก้มตาถูอย่างรวดเร็วเพื่อจะไปให้พ้นจากที่ตรงนั้น บุญหลายยืนอมยิ้มดูหล่อนทำงาน

"ขอบใจนะจ๊ะ" บัวผินทำเสียงอ่อนเสียงหวานขี้ว้ออีก

คราวนี้หล่อนถึงกับทิ้งไม้ถูกลงบนพื้น เอามือเท้าสะเอวคำ
ถอด ๆ

"อย่ามาทำเป็นผู้ดีเลยว้า—นี่กว่าฉันไม่รู้กำพืดซีดำ—แน่
จริงคงไม่ถูกผิวทิ้งหรือวะ" หล่อนเคาะเอาว่าคงเป็นเช่นนั้น
เพราะไม่เคยเห็นพ่อเด็กมาเยี่ยมลูกสักครั้ง

"ก็ยังคงดีกว่าคนหาผิวไม่ได้มั้ง" บัวผินโต้ ฝ่ายนั้นร้อง
กรี๊ดเพราะหล่อนเป็นสาวแก่

"อะไรกันอีกล่ะ" พยาบาลคนที่ว่าบุญหลายเมื่อครู
เดินวางอำนาจเข้ามา

"อีพวกไพร่นะซีคะคุณ มันมาหาเรื่องอีชั้น" หล่อน
แขวะไปถึงบุญหลายด้วย คนฟังมองหน้าคนพูดแล้วแอบ
ประเมินคำในใจ "มันก็ไพร่เหมือนกันนั่นแหละ"

"นี่ อย่าหาเรื่องหาราวให้ฉันปวดหัวหนักเลย" แต่
เหนื่อยกับงานก็จะตายอยู่แล้ว" พุดจบก็เดินลับ ๆ ไปที่
เคาน์เตอร์

"เฮอะ คำก็ปวดหัว สองคำก็เหนื่อย ทีเฝ้าไข้พิเศษได้
คืนละสามร้อยไม่เห็นบ่น" หญิงทำความสะอาดนินทาได้
หลัง หล่อนเองก็เชื่อว่าไม่ยอมทำที่ห้องพิเศษ แต่เพราะ
กิริยามารยาทของหล่อนนั้นเหลือรับประทานจึงต้องมาทำ
ห้องแบบนี้ เลขชวด "ค่าทิป" ไปโดยปริยาย

เวลาเจ็ดนาฬิกา บัวผินก็กลับบ้านไปทำงานหลังจาก

เช็ดเนื้อเช็ดตัวป้อนข้าวป้อนนมลูกชายแล้ว หล่อนเข้าห้อง
แคบ ๆ ของบ้านหลังใหญ่ที่เจ้าของแบ่งให้เช่าในอัตราเดือน
ละ ๔๐๐ บาท ไม่รวมค่าน้ำค่าไฟ บัวผินรับจ้างซักรีดเสื้อ
ผ้ามีรายได้เดือนละ ๑,๕๐๐ บาท ซึ่งเมื่อหักค่าบ้านและ
น้ำไฟออกแล้วจะเหลือเงินประมาณแปดร้อยบาท ซึ่งนับว่า
น้อยมากสำหรับสองชีวิตในเมืองหลวง เหตุเพราะความ
จำเป็นบังคับ หล่อนจึงไม่อาจอยู่เฝ้าลูกในตอนกลางวันได้
ต้องอาศัยฝากฝังแม่ของเด็กที่อยู่เคียงติดกัน

"ฉันต้องไปทำงานละ ฝากดูขบหนูด้วยนะพี่" หล่อน
บอกบุญหลายอย่างสนิทธิใจ คนที่ช่วยดูลูกให้หล่อนเมื่อวัน
ก่อนพาลูกกลับบ้านไปแล้วและลูกของบุญหลายมาแทนที่

"ไม่ต้องห่วงหรอก พี่จะช่วยดูให้ แก่น่ารักคืออกไม่
กวนเลย" บุญหลายกล่าวชมลูกของบัวผิน

"มันจำเป็นนี่นะ ถ้าฉันมัวเฝ้าลูกก็มีหวังอดตายกันทั้ง
สองคน ฉันไม่มีผิวคอยหาเลี้ยงเหมือนอย่างพี่ก็ต้องลำบาก
อย่างนี้แหละ" คำพูดประโยคหลังทำให้บุญหลายอยาก
หัวเราะให้ฟันร่วง

๑๕

๑ บลุกหุงข้าวใส่บาตรแทนมารดา วันนี้พิเศษกว่า
 ทุกวันเพราะเขาใส่ไข่เค็มลงไปใบบาตรสองฟอง
 แทนที่จะเป็นข้าวเปล่าอย่างเดียวเช่นทุกวัน เมื่อคืนเขาขาย
 พวงมาลัยหมดตั้งแต่ยังไม่สามทุ่ม ร้านขายของชำหน้าปาก
 ตรอกยังไม่ปิด เขาจึงมีกับข้าวใส่บาตร ขบอริษฐานขอให้
 น้องชายหายป่วยโดยเร็วเพื่อที่แม่ของเขาจะได้กลับมาอยู่
 บ้าน ไม่ต้องรบกวนเพื่อนบ้านให้ช่วยดูแล ว่าที่จริงแล้วใน

บ้านเขาไม่มีสมบัติพัสถานอะไรที่จะล่อใจให้คนมาขโมย แต่เขาก็ไม่ยอกทิ้งมันไว้โดยไม่มีคนเฝ้า

ใส่บาตรเสร็จเขาจึงไปปลุกอบ—ความจริงหน้าที่ลูกหุงข้าวควรจะเป็นของน้องสาวเขา แต่เด็กหญิงผู้นี้ก็เกียจคร้านและตามใจตัวเองมากไป "คงจะถือว่าเป็นลูกสาวคนเดียวของพ่อแม่กระมัง" งบคิด ระหว่างน้องสาวกับน้องชาย งบรักน้องชายมากกว่า อาจเป็นเพราะงอบไม่ใช่เพศเดียวกับเขา หรือเพราะเขาไม่ชอบนิสัยเกียจคร้านของแกก็เป็นได้ กำป็นตื่นขึ้นล้างหน้า แล้วเดินไปเก็บผักบุงที่ขึ้นเองตรงหลังบ้านมาได้กำหนึ่ง งบนำมันมาหั่นแล้วผัดน้ำมันหุร้อน ๆ เหยาะน้ำปลาและผงชูรสลงไป เท่านั้นที่อร่อยเหลือเกินแล้ว สิ่งที่เขาได้ไม่ได้ในครัวเรือนของเขาคือ ผงชูรสเพราะมันช่วยให้พวกเขากินข้าวได้อย่างมีรสชาติ ผักผักบุงเสร็จ เขาก็ทุบไข่เปิดสามฟองใส่ด้วยไข่ช้อนตีแรง ๆ ให้ไข่ขาวกับไข่แดงปนเป็นเนื้อเดียวกัน หั่นหัวหอมใส่ เติมน้ำปลาและผงชูรสแล้วนำไปเจียวกับน้ำมันร้อน ๆ ในกระทะ เขาจัดแบ่งกับข้าวส่วนหนึ่งไว้ให้มารดา แล้วสามพ่อลูกก็ลงมือกินข้าวเข้ากันอย่างเอร็ดอร่อย อิมข้าวแล้วก็พากันแต่งตัวออกจากบ้านแยกย้ายกันไปทำหน้าที่ของตน

"ช่วยดู ๆ บ้านให้ด้วยนะ" กำป็นไม่ลืมบอกเพื่อนบ้าน

ก่อนออกไปทำงาน

งบนำอาหารใส่ปิ่นโตอะลูมิเนียมเก่า ๆ ไปฝากบุญหลาย และเผื่อวางไว้บนหนึ่งสำหรับใส่โจ๊กของเธอ แม้โรงพยาบาลจะมีอาหารให้กินใช้แต่เขาก็พอจะรู้ว่ารสชาติมันคงไม่เป็นสับปะรด เมื่อผ่านบ้านหลังฝายนั้นรออยู่แล้ว ยายฝากของเยี่ยมไปให้น้องของเธอด้วย เมื่อถึงโรงพยาบาล งบแวะซื้อโจ๊กใส่กับตบขึ้นไปให้น้องและป้อนด้วยตัวเอง ไม่ลืมที่จะแบ่งใส่ฝาปิ่นโตให้ส่งช่วยป้อนลูกของบัวผินด้วย บุญหลายกินอาหารที่ลูกชายเอาใส่ปิ่นโตมาให้และเหลือไว้สำหรับมื้อกลางวัน นางดื่มน้ำลงไปสองแก้วเพื่อให้อยู่ท้อง เด็กชายงอกินโจ๊กได้มากกว่าเมื่อวาน กระนั้นก็ยังพร่องไปไม่ถึงครึ่ง เด็กน้อยลูกของบัวผินก็กินไปหลายคำ เพราะรสชาติของมันแปลกกว่าอาหารโรงพยาบาลที่แก่เคยกินอยู่ทุกมื้อ

"เมื่อคืนน้องเกือบแย่นะ" บุญหลายบอกลูกเมื่อกินข้าวอิ่มแล้ว

"เป็นยังไงหรือแม่" หลงกังบงถามขึ้นพร้อมกัน หลงเรียกพ่อแม่ของงบแบบเดียวกับที่งบเรียก

"ซักรตาดั่งเลย ดีที่หมอบเขามาช่วยไว้ทัน" แล้วนางก็เล่ารายละเอียดให้ลูกและเพื่อนของลูกฟัง ไม่ลืมเล่าเรื่องที่โรงพยาบาลว่าเอาเมื่อตอนเข้ามิดด้วย

"ทำไมเขาพูดกับเรายังงั้นละงบบ เราไม่ได้เป็นคนเหมือนเขาหรอกหรือ" นางถามลูกเมื่อเล่าจบลง

"ถ้าความเป็นคนวัดกันที่เงิน เราก็เป็นคนน้อยกว่าเขาแหละแม่" เด็กชายตอบ

"เอ แต่แม่ว่ามันน่าจะเท่ากันนะ" บุญหลายมีท่าทางครุ่นคิด

"ไม่เท่าหรอกแม่" เพื่อนของลูกชายค้าน

"ไม่เท่ายังไง คนจนคนรวยมันก็ต้องตายด้วยกันทั้งนั้น ไม่เห็นมันจะต่างกันที่ตรงไหน"

"มันต่างกันตอนยังไม่ตายไงล่ะ ไม่ต้องดูอื่นไกลหรอก อย่างเราเนี่ยถ้ามีเงินมากๆ เรายังไม่ต้องมานอนห้องนี้ เขามีห้องพิเศษให้นอน ไม่ต้องรวมกับคนอื่นแล้วก็จ้างพยาบาลพิเศษมาเฝ้า เห็นว่าทั้งค่าจ้างค่าห้องวันนึงตกเป็นพันเลยแหละ แล้วพยาบาลพิเศษเขาก็จะพูดกับเราอีกแบบนึงที่ไม่เหมือนพูดกับแม่เมื่อตอนเช้า"

"แบบไหน" ผู้เป็นแม่ซัก

"อ้าว ก็แบบผู้ดีเขาพูดกันไง" หลงช่วยอธิบาย

"อือ...มันแปลกดีนะ" บุญหลายเอามือเท้าคางและใช้ความคิดอย่างหนัก

"ไม่แปลกหรอกแม่ เรื่องธรรมดาธรรมดา" เพื่อนลูกชายว่า

"แต่ถึงเราจนก็ไม่เคยไปสร้างความเดือดร้อนให้ใคร
นี่นา" บุญหลายพยายามจะหา "ข้อดี" จากความจน

"คนบางคนนะนะแม่—ไม่ต้องรอให้เราไปสร้างความ
เดือดร้อนให้หรอก แค่เห็นเราจน เขาก็รังเกียจและไม่
อยากพูดคุย ๆ กับเราแล้ว" งบให้ข้อสังเกต แม้จะอยู่ในวัย
เด็กแต่เขาก็เข้าใจโลกและชีวิตดีกว่าผู้ใหญ่บางคนเสียอีก

"แล้วนี่หมอเขาจะให้เงาออกเมื่อไหร่ล่ะแม่" งบ
เปลี่ยนเรื่องพูด

"ไม่เห็นเขาว่าไงนี่ เมื่อวานพยาบาลก็มาเจาะเลือดไป
อีก" พุดยังไม่ทันขาดคำ พยาบาลก็เดินถือเข็มฉีดยากับ
หลอดแก้วเข้ามาขอเจาะเลือด เงาร้องให้อีกแม่จะไม่คืนรน
อย่างที่เคยทำ งบสงสารน้องชายเป็นกำลัง แต่ก็ไม่รู้จะช่วย
อะไรได้มากไปกว่านั้น

"ต้องเจาะทุกวันเลยหรือครับ" เขาถามพยาบาล

"จ๊ะ ต้องเอาไปตรวจดูว่ายังมีเชื้ออยู่หรือเปล่า" หล่อน
ตอบพร้อมอธิบายให้เด็กชายฟัง

"อีกนานไหมครับน้องผมถึงจะกลับบ้านได้" เขาถาม
อีก

"ต้องรอให้หมอสั่ง" หล่อนตอบ เจาะเลือดเสร็จก็
วัดปรอท แล้วจึงไปเอายามาให้ เด็กชายกินยาได้สักครู่ก็
หลับ งบมองคุณน้องชายอย่างเวทนา ใจหนึ่งก็คิดอยากจะ

ป่วยแทนน้อง แต่อีกใจหนึ่งก็คิดว่าเขาไม่ป่วยนั่นดีแล้ว เพราะมันหมายถึงความยุ่งยากเดือดร้อนเป็นทวีคูณที่คนในครอบครัวต้องประสบหากเขาต้องป่วยอย่างเงา พยาบาลคนเดิมถือขวดน้ำเกลือเดินเข้ามาและจัดการเปลี่ยนให้ใหม่ ทั้งที่ขวดเก่ายังเหลืออีกประมาณ ๑๐ ซีซี หล่อนช่วยอธิบายให้เด็กทั้งสองฟังว่าโรคไข้เลือดออกนั้นยังไม่มียาที่จะรักษาโดยตรงได้ หมอจึงคอยดูอาการแทรกซ้อนและนำบัดไปตามอาการที่ปรากฏในตัวคนไข้

"ขวดที่เพิ่งโห่แล้วแม่" ขบถถามหลังจากพยาบาลออกไปแล้ว

"สามหรือสี่นี้แหละ แม่ก็จำไม่ได้"

"พยาบาลคนนี้เขาใจดีนะแม่ ไม่เห็นดูเราเลย" เด็กชายกล่าวชม

"ก็คนนี้แหละที่แม่ว่าใจดีกว่าเพื่อน ไม่เห็นแกลดูใครสักที อยากรู้ให้คนอื่น ๆ เป็นอย่างนี้ทุกคน"

"นั่นซีแม่ คนที่เห็นคนอื่นมีความเป็นคนเท่า ๆ กับตัวเองนะประเสริฐที่สุดแล้ว" หลงบอกมารดาของเพื่อน

"แม่จะกลับไปพักผ่อนที่บ้านก็ได้ หนูกับหลงจะเฝ้าน้องให้ ไม่ต้องห่วงทางนี้หรอก" เด็กชายบอกผู้เป็นแม่

"แล้วไม่ง่วงหรือ" นางถามอย่างเป็นทางการ

"ไม่หรอก เมื่อคืนหนูชายของหมอดั้งแต่ยังไม่สามทุ่ม"

"ดีเหมือนกัน จะได้กลับไปซักผ้าซักผ่อน เตี้ยวงอบ มันไม่มีใส่ไปโรงเรียน"

"ก็ให้มันหัดซักเองเสียบ้างซีแม่ เด็กคนนี่ซักจะซีเกียจ ขึ้นทุกวัน เมื่อเช้าหนูก็ลุกหุงข้าวใส่บาตรเอง" เขาไม่ตั้งใจ จะฟ้องแต่ก็อยากให้มีมารดารับรู้ นางบุญหลายรู้สึกปลาบปลื้ม ใจนักจึงเอามือลูบหัวลูกชายอย่างนឹกเอ็นดู

"ดีแล้วละลูกเอ๊ย ทำความดีไว้มันไม่หายไปไหน หรือก ถึงชาตินี้จะไม่ยากจนขึ้นแค่นั้นแต่ก็จะไปสบายเอาชาติหน้า" นี่คือการหวังของคนที่ชาตินี้เกิดมาจน

บุญหลายนั่งรถประจำทางไปลงหน้าปากตรอกเพื่อ กลับบ้าน ขณะที่เดินไปตามสะพานไม้แคบ ๆ ที่สองฟากมี บ้านคนปลูกอยู่หนาแน่นนั้น เสียงเพลงกล่อมลูกก็ดังแว่ว ออกมาจากบ้านหลังหนึ่ง นางหยุดฟังอย่างตั้งใจ นานเหลือ เกินที่ไม่ได้ยินเพลงที่ไพเราะรื่นหูเช่นนี้ สมัยที่ยังเป็นเด็ก มารดาของนางเคยร้องเพลงทำนองคล้ายคลึงกันนี้ให้ฟังเมื่อ ต้องการจะให้ลูกหลับ บทเพลงมีความไพเราะเพราะพริ้ง ตามแบบฉบับของลาว บุญหลายเงี่ยหูฟังอย่างตั้งใจและ ได้ยินชัดเจนทุกถ้อยคำ

"อ๊.....หึ.....อ๊....."

นอนสาหล้าหลับตาแม่ซึก่อม

ให้จ้านนอนอยู่แก้วหลับแล้วแม่ชีโกว

เจ้าบ่นอนแมงหมี่ชีเจาะตา

เจ้าบ่นอนแมงดาชีเจาะก้น

หมากขี้ฉ้อจับโธ้นโธนชา

นอนสาเยื่อหลับตาสาเยื่อ

แม่ไปไฮได้ไข่ไก่มาหา

แม่ไปนาได้ไข่กามาต้อน

แม่เลี้ยงมือนได้นอนนอู๋สายไหม

นอนสาเยื่อหลับตาสาเยื่อ

แม่มาฮอดแล้วจึงค่อยคืนกินนม

แม่ไปไฮซื้อควายเขาลา

แม่ไปนาจีควายเขาคู่

ขานิ่งคู่ขานิ่งเยียดขอย

นอนสาเยื่อหลับตาสาเยื่อ

.....

นอนสาเยื่อหลับตาสาเยื่อ

แม่ชีไปเซ็นฝ้ายเดือนหงายลมบ่าว

แม่ชีเอาพ่น้ำมาเลี้ยงเจ้าให้ใหญ่สูง

นอนสาเยื่อหลับตาสาเยื่อ

ลูกเพื่อนได้กินปาบีกโตท่หัวเฮือ

ลูกเพื่อนได้กินปาเสื่อโตท่หัวช่าง

ลูกแม่อย่างแม่หม้ายได้กินแต่ป่าขาวจี๋ก้าง
ทั้งข้าพื้นให้ทาน

นอนสาเห่อหลับตาสาเห่อ"

(คู่คำอธิบายท้ายเล่ม)

บุญหลายยีนนิ่งราวกับถูกสะกดด้วยมนต์ขลัง ความ
ทุกข์ยากถูกลืมไปชั่วขณะ เมื่อเพลงจบลงนางมองหาที่มา
ของเสียง พลันสายตาก็ไปหยุดอยู่ที่บ้านหลังหนึ่ง ลักษณะ
ไม่ผิดจากบ้านของนางเท่าใดนัก หญิงชราอายุประมาณ
หกสิบเศษกำลังนั่งไกวเปลที่ใช้ผ้าถุงผูกด้วยเชือกทั้งสอง
ชายแล้วผูกกับเสาไม้ไผ่ข้างละต้น

"ป้าร้องเพลงเพราะจัง" นางถือวิสาสะเดินเข้าไปหา
และกล่าวชมด้วยภาษาอีสาน

"ไปไหนมาแต่เช้า" หญิงชราถามด้วยภาษาเดียวกัน
รู้สึกคุ้นเคยเหมือนคนรู้จักกันมาก่อน

"ไปเฝ้าใช้ลูกชาย" แล้วนางก็เล่าเรื่องเงาป่วยให้หญิง
ชราฟังหลังจากนั่งลงเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

"ป้าไปจำเพลงพวกนี้มาจากไหน เพราะจริง ๆ" นาง
ถามด้วยอยากรู้

"เรื่องมันนานมาแล้ว เอาละจะเล่าให้ฟังสั้น ๆ" แล้ว
แกก็เงยบไปอีกใจหนึ่งเหมือนจะรำลึกถึงอดีตที่ผ่านมา

แสนนานในความรู้สึกรักของแก

"ป้าเป็นคนหนองคาย ตอนอายุสิบหกสิบเจ็ด ป้ารักอยู่กับหนุ่มลาวคนหนึ่ง เราแต่งงานกันอย่างถูกต้องตามประเพณีเมื่อป้าอายุเต็มสิบแปด จากนั้นผัวของป้าก็พาไปอยู่เมืองสีทันคอนประเทศลาว ซึ่งเป็นบ้านเกิดเมืองนอนของเขา ลูกชายคนแรกของป้าเกิดที่นั่น" แกหยุดไปครู่หนึ่ง แล้วจึงเล่าต่อ

"พอลูกชายคนแรกอายุได้ขวบครึ่ง ผัวของป้าก็ถูกจับและถูกกล่าวหาว่าเป็นพวกฝ่ายซ้าย รัฐบาลจับตัวเขาไปจำคุกสี่ปีที่อยู่ถึงสามเดือน พอออกจากคุกเราวางแผนกันว่าจะมาตั้งรกรากในเมืองไทย แต่ยังไม่ทันได้มา คนของรัฐบาลก็ตามมาจับเขาอีกและลงโทษถึงประหารชีวิต" คราวนี้คนเล่าร้องไห้สะอึกสะอื้น คนฟังเองก็ถึงกับน้ำตาคลอ ต่างเงิบกันไปครู่หนึ่งแล้วหญิงชราที่เล่าเรื่องของแกต่อด้วยเสียงปนสะอื้น

"ป้าพาลูกชายกลับมาอยู่กับพ่อแม่ที่หนองคาย ต่อจากนั้นอีกสองเดือนลูกของป้าก็มาตายลงอีก" แกสะอื้นหนักขึ้น คราวนี้บุญหลายร้องไห้ออกมา

"ลูกป้าเป็นอะไรตายล่ะ" นางถามพลางเอามือป้ายน้ำตา

"ใช้ไท่ฟอยด์"

"แล้วตอนนี้ป่าอยู่กับใคร" คนเล้ามองหน้าคนถามชนิดหนึ่งแล้วเล่าต่อ

"อยู่กับลูกชาย—พอลูกคนแรกของป่าตายได้สักสองปี—ป่าก็มีตัวใหม่ เป็นลูกพี่ลูกน้องกันกับป่า แล้วป่าก็ได้ลูกชายอีก ก็คนที่ป่าอยู่ด้วยนี่แหละ" แยกให้ความกระจ่าง

"มีคนเดียวเท่านั้นหรือ"

"คนเดียว เพราะพอคลอดลูกชายแล้วตัวป่าเขาก็ไปมีเมียใหม่—คนมันพูดกันมากกว่าเขาเป็นหนุ่มทั้งแห่งมากินแดงเถาตาย แรก ๆ เขาก็ไม่สนใจคำพูดของชาวบ้าน แต่นานเข้าเขาก็ทนไม่ได้ก็เลยทิ้งป่าไป ป่าไม่โทษเขาหรอกเพราะถ้าเป็นป่าก็คงทนไม่ได้เหมือนกัน ปากคนนี่มันยาวกว่าปากกาเหมือนที่โบราณท่านว่าเอาไว้ไม่มีผิด ป่าไม่คิดแต่งงานใหม่อีก ผู้เลี้ยงลูกมาคนเดียวจนเขาโต พอลูกมีเมียเขาก็พากันย้ายมาหางานทำที่กรุงเทพฯ และชอบหัวป่ามาด้วยก็เลยมานั่งเลี้ยงหลานอยู่นี่แหละ"

"ผู้หญิงหรือผู้ชายล่ะหลานนะ" บุญหลาดถาม นึกตำหนิตัวเองที่ไม่ได้ให้ความสนใจเด็กน้อยตั้งแต่แรก

"ผู้ชาย หน้าถอดแม่เขามาเลย ก็ดีจะได้ไม่ต้องอาภัพนี่พ่อกับแม่เขาก็ไปทำงานที่ทำเรือ กลางวันลูกกินนมขวด ตอนเช้ากับตอนกลางคืนกินนมแม่ เขาเลี้ยงง่ายไม่อ้อนไม่โงงเลยละ" แยกพูดถึงหลานอย่างรักใคร่ คุยกันปรับทุกข์กัน

จนเป็นที่พอใจแล้ว นางบุญหลายจึงเดินกลับบ้านของตน ด้วยความรู้สึกที่ดีกว่ทุกวัน คุณเหมือนความทุกข์ของตัวเอง จะเหือดหายไปเมื่อมาพบคนอื่นที่มีความทุกข์มากกว่า นางเริ่มจะ "ปลง" ได้แล้วเพราะว่าใคร ๆ เขาก็มีทุกข์ด้วยกันทั้งนั้น ใช่ว่าจะมีแต่นางคนเดียวเสียเมื่อไหร่

๖

๖ งเวตงานเล็ก ค่ำป็นรับเงินจากเต้าแก่แล้วรีบ
 กลับบ้าน เขาแวะซื้อกับข้าวสำเร็จเจ้าเดิมที่หน้า
 ปากตรอก วันนี้ได้เงินมาหกสิบบาทโดยไม่ถูกหัก เขาจึง
 ซื้อเพิ่มอีกหนึ่งถุง เมื่อค่ำป็นหิ้วกับข้าวสามถุงเดินมาถึง
 บ้าน เด็กหญิงงอบกลับจากโรงเรียนแล้วและกำลังติดไฟหุง
 ข้าว ลูกสาวเขารู้สึกดีใจที่ผู้เป็นพ่อ "ไม่เมา" เป็นวันที่
 สอง "หากพ่อเลิกเหล้าเสียได้ คนในบ้านคงดีใจไม่น้อย"

เด็กหญิงคิดในใจ

"เดี๋ยวหุงข้าวเสร็จตักใส่ปิ่นโตไปให้แม่เอ็งด้วย" เขา
ตั้งลูกสาว

"ปิ่นโตมีที่ไหนล่ะพ่อ งบเอาไปเมื่อเช้าไง" ลูกสาว
บอก

"เออ ข้าลืมไป จันทาจุดพลาสติกใส่ไป ตักไปเผื่อข้า
ด้วยนะ แล้วเอ็งก็แบ่งกับข้าไว้กินคนเดียว"

"พ่อจะไปกินกะแม่ที่โรงพยาบาลหรือ แล้วเขาไม่ว่า
เอาริ๊ง" ลูกสาวถามอย่างเป็นห่วง

"ข้าก็ออกมานั่งกินนอกห้องชีวะ" เขาตอบ เมียไม่อยู่
บ้านวันเดียว คำปิ่นรู้สึกคิดถึงเป็นกำลัง

"แล้ววันนี้หนูจะได้ไปหรือเปล่า" ลูกสาวถาม

"อยู่เฝ้าบ้านเถอะ ผากเขาบ่อย ๆ เกรงใจเขาเหมือน
กัน"

"อีกกี่วันเงาถึงจะได้กลับบ้านล่ะพ่อ"

"ไม่รู้ซี เดี่ยววันนี้ข้าจะลองถามเขาดู"

"ที่จริงเงาอยู่โรงพยาบาลก็ดีไปอย่าง..." เด็กหญิง
เงยหน้าขึ้นมองผู้เป็นพ่อเหมือนจะขังใจดูว่าควรจะพูดต่อ
หรือไม่

"ดียังไง" คำปิ่นถาม

"ก็พ่อไม่มาไงล่ะ นี่ถ้าเงากลับมาอยู่บ้าน พ่อก็คงมา

อีก" ลูกสาวคาดคะเน เมื่อพูดถึงเหล่า คำป็นรู้สึกเปรี้ยวปากน้ำลายสอขึ้นมาทันที แต่ความห่วงลูก เขาจึงปิดม่านออกไปจากความคึกคักอย่างรวดเร็ว

"ถ้าพ่อเลิกกินเหล้าได้ อะไร ๆ มันคงดีขึ้นนะพ่อนะ"

ลูกสาวพูดอีก

"ข้าก็คิดจะเลิกอยู่เหมือนกัน มันต้องค่อย ๆ เลิก ให้อะไรให้เลิกปุบปับมันไม่ได้หรอก ก็ข้ากินของขำมาตั้งนาน"

เขาบอกลูก

"งั้นก็แสดงว่าต่อไปนี้ครอบครัวเราจะดีขึ้น แก่นี้หนูก็ดีใจแล้ว หวังว่าพ่อคงไม่ทำให้ความหวังของหนูพังทลายลงมาหรอกนะพ่อนะ" แม่ลูกสาวจลาจลพูด

งบ หลงและพรรคพวกกำลังขายสินค้ายู่ที่สี่แยก ช่วงเวลาที่ขายดีที่สุดคือช่วงหกโมงเย็นถึงสองทุ่ม เพราะผู้คนยังพลุกพล่าน ถนนหนทางยังมีรถราวิ่งอยู่ขวักไขว่

"คืนนี้ขายดีเหมือนคืนวานก็ดีหรอก จะได้กลับบ้านเร็ว ๆ" งบเปรยขึ้น

"ข้าก็ว่าอย่างนั้น" หลงเห็นด้วย เด็กชายเปรี้ยวซึ่งขายผ้าเช็ดรถเดินเข้ามาสมทบ

"เฮ้ย เอ็งสองคนอยากกินอะไรวะ พรุ่งนี้ข้าจะพาไปเลี้ยง" เขาถามงบกับหลง

"ไปรวยอะไรมาล่ะ" หลงถาม เปรี้ยวเป็นเด็กสลับ

เช่นเดียวกับคนอื่น ๆ ที่ยึดสี่แยกแห่งนี้เป็นที่ทำมาหากิน

"ยังไม่รวยหรอก แต่พรุ่งนี้จะรวย" เปรี๊ยะตอบอย่างมี

เลศนัย

"ทำไม พรุ่งนี้จะมีเศรษฐีมาขอไปเป็นลูกหรือไง" งบ

กระเช้า

"โธ่เอ๊ย เด็กสลัมอย่างพวกเรา เศรษฐีโง่ที่ไหนจะมา
ขอไปเลี้ยงให้เป็นเสนียดกับเขาอะ" เปรี๊ยะย่น แม้จะเป็น
เด็กสลัมเช่นเดียวกับงบบและหลง แต่จิตใจของเด็กชายผู้นี้
แตกต่างจากเด็กสองคนมาก พุดให้ถูกกว่านี้ก็ต้องว่างกับ
หลงสองคนเท่านั้นที่มีจิตใจแตกต่างจากเด็กสลัมคนอื่น ๆ

"อย่าไปพุดถึงไอ้พวกห้าร้อยนี้เลย ข้าเกลียดมัน"
เปรี๊ยะพุดอย่างขี้หยั่น เขาถูกพ่อแม่สอนมาตั้งแต่จำความ
ได้ให้เกลียดชังคนร่ำรวย "พวกมันเห็นแก่ตัว เอาเปรียบ
คนจน ใจร้ายและคอยจ้องจะจุดไฟเผาเพื่อไล่ที่" เด็กชาย
เปรี๊ยะถูกปลูกฝังความเชื่อเช่นนี้มาตั้งแต่เด็ก เขาจึงมีอคติ
กับคนมีเงินมาตลอด

"ถ้าฉันเ็งจะรวยได้ยังไงล่ะ" งบข้องใจ

"อ้าว ก็พรุ่งนี้ข้าจะถูกรางวัลที่หนึ่งไง"

"อ้อ...ใช่สิ พรุ่งนี้วันหวยออกนี่" หลงถึงบางอ้อ

"อย่าหวังลม ๆ แล้ง ๆ เลยะเพื่อน ตั้งหน้าตั้งตาทำ
มาหากินไปดีกว่า" งบเตือนด้วยความหวังดี

"เฮอะ อาชีพอ่างพวกเราทำให้ตายก็ไม่มีวันรวย มีทางเดียวต้องซื้อหวย ปะเหมาะเคราะห์ดีอาจจะได้เป็นเศรษฐีกับเขาบ้าง ไม่งั้นชีวิตมันก็ไม่มีความหวังเอาเสียเลย" แม่สิ่งที่เปรี้ยวหูจะมีส่วนจริงอยู่มาก แต่งกับหลงก็ยังไม่เห็นด้วยเสียทั้งหมดเพราะครูอุทัยเคยสอนว่า การพนันเป็นอบายมุข

"อย่าไปฝากชีวิตไว้กับโชคชะตาเลยวะเปรี้ยว" หลง
ทัดทาน

"ก็เผื่อจะโชคดีเข้าสักวันนะซี"

"โชคดีอะไระ ฮีโฮ่เฮี้ยถ้าโชคดีเราคงไม่เกิดมาเป็นเด็ก
สลัมอย่างนี้หรอก" งบพูดเหมือนประชดอะไรสักอย่าง

"คุยอะไรกันวะ ขอร่วมวงด้วยคน" แจ็ค หนุ่มฉกรรจ์
ผู้ยึดอาชีพขายกุหลาบและกล้วยไม้เรเข้ามาสมทบ เขาอายุ
มากกว่าเด็กทั้งสามหลายปี ยังไม่ทันได้คุยรถก็ติดไฟแดง
ทั้งสี่จึงแยกย้ายกันไปขายของก่อน

"พวกมึงรู้ข่าวร้ายกันหรือยัง" แจ็คถามขึ้นเมื่อมารวม
กลุ่มกันอีกครั้ง

"ข่าวอะไรหรือ" เด็กทั้งสามถามขึ้นเกือบจะพร้อมกัน

"อ้าว มึงขายหนังสือพิมพ์แท้ ๆ ยังไม่รู้อีกเหรอ โง่
ฉิบ..." เขาหันไปว่าหลง ในบรรดาผู้ที่ยึดอาชีพขายสินค้าที่
สี่แยกแห่งนี้ แจ็คได้รับยกย่องให้เป็น "ลูกพี่" เพราะเขา

อายุมากที่สุดและเป็นนักเลงเต็มตัว ไม่มีลูกน้องคนใดกล้า
 ต่อล้อต่อเถียงกับเขาเพราะต่างก็รู้ว่า "ลูกตะ" และ
 "ลูกถีบ" ของเขานั้นร้ายกาจนัก การที่พ่อแม่ของแจ๊คตั้งชื่อ
 ลูกเป็นภาษาฝรั่งเพราะเห็นว่ามันฟังดูโก้ดี คนมีเงินส่วนใหญ่เขาตั้งชื่อลูกอย่างนี้กันทั้งนั้น สองหัวเมียมีลูก ๔ คน
 เป็นชายสามหญิงหนึ่งทุกคนล้วนชื่อเป็นฝรั่งหมด คือ
 แจ๊ค จอห์น จิม และเจน ตามลำดับ

"ข่าวอะไรหรือลูกพี่" งบประมาณซ้ำด้วยอยากรู้เรื่องเร็ว ๆ
 "ลูกพี่" ทำวางมาดให้คุณสมทบบาท "ผู้นำ" เสียก่อนแล้วจึง
 ชี้แจง

"ก็ข่าวที่รัฐบาลเขาจะออกประกาศห้ามพวกเราขาย
 ของตามสี่แยกนะซี" ลูกพี่ตอบ

"จริงหรือ" คนฟังถามขึ้นพร้อมกัน

"ก็จริงนะซี พวกเรามีหวังอดตายกันคราวนี้แหละ"
 เขาบ่น

"ทำไมเขาถึงต้องทำอย่างนั้นล่ะ" เด็กชายเปรี้ยวถาม
 "เขาว่่าก็คิดขวางทางจราจร ขายหน้าชาวต่างประเทศ
 แล้วก็เสี่ยงต่อการถูกรถชน" แจ๊คอธิบายทั้งที่ตัวเองก็
 ไม่รู้ข้อมูลที่แท้จริงว่ามันเป็นอย่างไร เขาและเพื่อนร่วม
 อาชีพไม่มีวันเข้าใจถึงความเดือดร้อนที่คนพวกอื่นได้รับ
 จากการกระทำของพวกเขา ไม่เข้าใจถึงความห่วงใยที่

รัฐบาลมีต่อสวัสดิภาพของพวกเขา รู้แต่ว่าตัวเองเสียผลประโยชน์

"ก็คางวางยังงี้ ก็เราขายเฉพาะตอนที่มิไฟแดง" หลง
แย้ง

"นั่นซี แล้วก็ไม่เห็นจะนำขายหน้าใครที่ไหน ในเมื่อ
มันเป็นอาชีพสุจริต" งบแก้ประเด็นที่สอง

"เออใช่ แล้วไอ้ที่ว่าเสี่ยงนะมันเป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยง
ไม่ได้ แต่พวกเราก็ระวังตัวกันคืออยู่แล้ว ใครเชื่อซาก็ให้
แม่งตายไปซะ อย่างเง่าเองนี่หว่า" เปรี๊ยะแก้ประเด็น
สุดท้าย งบฟังแล้วถึงกับสะดุ้งขนลุกชูโดยไม่มีสาเหตุ

"แล้วพวกเราจะทำยังไงกัน ยังงี้มันทุบหม้อข้าวหม้อ
แกงกันซัด ๆ เงินขบวนประท้วงกันดีไหม" ลูกพี่ชักชวน
คนฟังทั้งสามปิดปากเงียบ ไม่มีผู้ใดกล้าออกความคิดเห็น
เพราะแม้จะเกรงกลัวฤทธิ์เดชของลูกพี่ แต่ก็คิดว่ารัฐบาล
นั้นน่ากลัวเสียยิ่งกว่า เมื่อไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดเห็นด้วย คน
เสนอก็เลยต้องพูดกลบเกลื่อนว่า

"กูก็พูดไปนั่นเอง เรื่องอะไรจะไปทำงี้ ๆ ยังงั้น แล้ว
ก็อีกอย่างใครเขาจะมาฟังเสียงคนจน ๆ อย่างพวกเรา"

"แล้วเราจะไปทำมาหากินอะไรกันล่ะ" งบเริ่มวิตก

"ก็รับจ้างค้าผงขาว ไม่ก็ฉกชิงวิ่งราว หนักเข้าก็ปล้น
แม่งซะเลย" เปรี๊ยะเสนอ งบกับหลงฟังแล้วเกิดความรู้สึก

ขยะแขงด้วยมี หิริโอดตปปะ เต็มเปี่ยมอยู่ในหัวใจ
 "นั่นสิ ทำดีได้ดีมีที่ไหน ทำชั่วได้ดีมีถมไป" แจ็ค
 กล่าวอ้างสุภาษิตของคนพาล

"แต่ครูสอนว่า ทำชั่วได้ดีไม่จริง" งบกล่าวแก้

"ครูเคอะอะไรกัน สมัยนี้เขาเลิกเชื่อครูกันแล้วโว้ย ไม่
 เห็นแม่จืดอย่างที่สองขวานบ้านเขาเลย สมัยที่กูเรียนครูมัน
 สอนไม่ให้สูบบุหรี่แต่ตัวมันคาบบุหรี่เข้าห้องสอนทุกวัน กู
 ละตุเรศลูกกะตา" แจ็คตำหนิผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็น "บุชเนียบุคคล"

"แล้วไอ้ประกาศหาเหวอะไรที่ฟัวนะ มันจะเริ่มใช้
 เมื่อไหร่" เด็กชายเปรี้ยวถาม

"คงเร็ว ๆ นี้มัง" แจ็คตอบ เขาเองก็ไม่รู้รายละเอียด
 มากมายนัก

"นั่นไฟแดงแล้ว ไปขายของกันเถอะ" หลงชวน

"เออ...ไปก็ไป รีบ ๆ ขายซะก่อนที่เขาจะไม่ให้ขาย"
 เปรี้ยวว่า แล้วทั้งหมดก็แยกย้ายกันไปขายสินค้าของตน

เวลาห้าทุ่มเศษ พวงมาลัยของงบบยังเหลือพวงใหญ่อีก
 ห้าพวง ส่วนพวงเล็กขายไปหมดแล้ว หนังสือพิมพ์ของ
 หลงเหลืออีกอย่างละฉบับ ขณะที่แจ๊คเหลือกุหลาบหนึ่งมัด
 กับกล้วยไม้อีกสองกำ ส่วนเปรี้ยวกลับไปตั้งแต่ยังไม่สี่ทุ่ม
 เพราะสินค้าของเขาสามารถเก็บไว้ได้นานเป็นปี สัญญาณ
 ไฟแดงปรากฏขึ้น สาวสวยที่ขับรถเปอโยต์สีตองอ่อนหมุน

กระจกกลงแล้วกวักมือเรียกคนทั้งสาม แจ็ก งบ และหลง
วิ่งแข่งกันไปที่รถ

"ดีที่ตื่นแล้วยังไม่กลับบ้านกลับช่องอีก—มานี่ฉันเหมาะ
เอง" หล่อนยื่นมือมารับพวกมาลัยไปจากงบแล้วส่งธนบัตร
ใบละสิบให้หกใบ

"ห้าพวกห้าสิบครับ" งบพูดพร้อมกับส่งธนบัตรคืนให้
ใบหนึ่งเพราะเขาไม่เคยเอาเปรียบลูกค้า

"เอาไปเถอะฉันให้—ส่งหนังสือพิมพ์มา" หล่อนบอก
งบแล้วหันไปสั่งหลง เด็กชายยื่นหนังสือพิมพ์ทั้งห้าฉบับให้
หล่อนและรับธนบัตรใบละยี่สิบมา เขากวักกระเป๋ายีบ
เหรียญห้ามาทอน

"เอาไปเถอะฉันให้" หล่อนบอกหลงเหมือนที่บอกงบ
แล้วหันไปสั่งแจ็ก

"เอาส่งดอกไม้มา" แจ็กส่งกุหลาบกับกล้วยไม้ให้
หล่อน

"เท่าไรจ๊ะ"

"ห้าสิบครับ" แจ็กถือโอกาสโถ่งราคาทั้งที่ของทั้ง
หมคนั้นราคาสี่สิบ หลิงสาวส่งเงินให้แจ็กเท่าราคาของ
ไม่วายหันไปกำซังบกับหลง

"รีบกลับไปนอนซะ" หล่อนพูดโดยไม่มองหน้าแจ็ก
เพราะรู้ว่าเขาตั้งใจ "เต๊ะอั้ง" หล่อนขณะยื่นมือมารับเงิน

คำดอกไม้

"สวยทั้งกายทั้งใจเลยนะบะ" หลงเอ๋ยปากชมเมื่อ
หล่อนจับรถจากไป

"มือนิ่มนิบ..." แจ้กพูดอย่างตึกกะนอง

"นี่ถ้ากูได้มาเป็นเมียจะฟัดให้..." เขาพล่าม

"เคยเห็นแต่คนสวยใจร้าย เพิ่งมาพบคนสวยใจดีวันนี้
เอง" งบพูดถึงหล่อนอย่างชื่นชม ช่วงที่สบตากับหล่อนดู
เหมือนว่าโลกทั้งโลกหยุดหมุนไปชั่วขณะ

"ถ้ากูจะเอาเมียจะหาให้ได้ยั้งนี้แหละ" แจ้กยังคง
พรั้มเพื่อ ชายหนุ่มไม่ได้มองสารรูปตัวเองว่าเป็นอย่างไร
สำหรับงบแม้อายุเพิ่งจะเต็มสิบสองและไม่เคยคิดเรื่องรัก ๆ
ใคร ๆ มาก่อน เมื่อมาพบผู้หญิงสวยและมีน้ำใจงามเช่นนี้
เขาจึงหลงรักเข้าเต็มหัวใจทั้งที่รู้ถึงความแตกต่างทั้งในเรื่อง
วัยและฐานะ

"คนอะไรก็ไม่รู้สวยทั้งกายและใจ" หลงชมไม่ขาด
ปากขณะเดินกลับบ้านสองคนกับงบ ส่วนแจ้กแยกไปอีก
ทาง

"นั่นซิ ชำนี้กว่าคนแบบนี้จะไม่มียู่ในโลกเสียแล้ว"
งบเสริม

"ผู้หญิงสมัยนี้ดีแต่แต่งตัวแต่ไม่รู้จักแต่งใจ จริง ๆ นะ
ถ้าเจอคนดีอย่างนี้อีก จำเป็นต้องขอลายเซ็นแน่ ๆ เลย"

เด็กชายอายุสิบสองที่มีชื่อว่าหลงวิพากษ์วิจารณ์ผู้หญิงยุค
ปัจจุบัน

"อยากเห็นหน้าอีก ขำรักเขาเข้าแล้วหลง" งบ
สารภาพเพราะกับหลงเขาไม่มีความลับใด ๆ ทั้งสิ้น

"น้อย ๆ หน่อยเพื่อน เขาเป็นใคร เราเป็นใคร" หลง
เตือนสติ

"ดอกฟ้ากับหมาวัด" งบตอบแล้วเดินก้มหน้างุนนำ
หน้าหลงไป

เด็กชายงานนอนรักษาตัวอยู่ที่โรงพยาบาลเป็นเวลา
๕ วัน วันที่หกแพทย์จึงอนุญาตให้กลับบ้าน เมื่อลงไปถึง
โรงพยาบาลในตอนเช้า บุญหลายจึงแจ้งข่าวดีแก่ลูก

"หมอเขาให้กลับบ้านได้แล้ว แม่กำลังรอเฝ้าอยู่พอดี"
เสียงที่บอกแม่จะแสดงว่ายินดีหากก็แฝงความกังวลอย่าง
หนึ่งเอาไว้ งบรับรู้อย่างยินดีเช่นกัน เด็กชายไม่ทันสังเกต
แววกังวลในดวงตาของผู้เป็นแม่ด้วยมัวแต่ดีใจที่น้องจะได้
กลับไปอยู่บ้าน

"ไม่รู้เราจะต้องจ่ายเขาเท่าไร เงินมีพอหรือเปล่าก็
ไม่รู้ ใจ ๆ หนูอาจต้องกลับไปเยี่ยมหลง" เด็กชายแสดงอาการ
วิตกแต่ก็เพียงเล็กน้อยเท่านั้น บุญหลายหน้าซีดลงไปอีก
นางกำลังคิดว่าจะเริ่มต้นอย่างไรจึงจะไม่ทำให้ลูกโกรธ

"อ้าว ลูกช่างหายไปไหนล่ะแม่" เด็กชายมองที่เตียง

ถัดไปและพบว่าเด็กที่นอนอยู่ในนั้นไม่ใช่ลูกของบัวผิน

"กลับไปแล้วตั้งแต่เมื่อวาน แม่เขาดีใจใหญ่ที่ลูกจะได้กลับไปอยู่บ้าน" — เจียบไปอีดีใจหนึ่งเพื่อรวบรวมความกล้าแล้วจึงพูดต่อ

"งบ..." นางเรียกลูกด้วยเสียงอ่อนโยนจนเด็กชายรู้สึกแปลกใจ

"มีอะไรหรือแม่"

"ถ้าแม่จะบอกอะไรเชิงสักอย่าง เเชิงจะโกรธแม่ไหม"

"พูดไปเถอะแม่ หนูจะพยายามไม่โกรธ"

"คือ...แม่ให้เงินบัวผินเขาขี้มไปห้าสิบบาท โรงพยาบาลเขาคิดสามร้อยแต่เขามีอยู่สองร้อยห้าสิบบ แม่สงสารเลยให้เขาขี้ม สิ้นเดือนเขาจะเอาไปให้ที่บ้าน แม่บอกเขาไปแล้วว่าบ้านเราไปยังไง" นางชี้แจงเสียยืดยาว

"โธ่เอ๊ยเรื่องแค่นี้เอง ดีแล้วละที่แม่ทำยังงั้น ถ้าแม่ไม่ให้เขาขี้มซิหนูถึงจะโกรธ" เด็กชายพูดจากใจจริง แม้จะจนแต่เขาก็รยน้ำใจยิ่งกว่าคนมีเงินบางคนเสียอีก

"แล้วเขามีค่ารถเหรอ แม่น่าจะให้เขาสักเจ็ดสิบบ อ้อ...แล้วเขาจะกินอะไรกัน อีกตั้งหลายวันกว่าจะถึงสิ้นเดือน" เด็กชายพูดอย่างอาหาร ดูเหมือนจะมีแต่คนจนเท่านั้นที่เข้าใจคนจนด้วยกันได้อย่างซาบซึ้ง ฟังลูกชายพูดแล้วบุญหลายปลาบปลื้มจนน้ำตาริน ชีวิตของนางไม่ได้อัปเฉา

เขาเข้าไปเสียทุกอย่างอย่างที่เคยคิด เพราะอย่างน้อยการมีลูกคืออย่างนี้ก็ช่วยทดแทนในสิ่งที่นางขาดได้มากทีเดียว

"เขาบอกจะขอยืมเจ้าของบ้านใช้ไปก่อน เออ...งบ ถ้าเกิดเขาไม่เอามาใช้คืนล่ะ" นางเริ่มแสดงอาการวิตก คนที่เพิ่งรู้จักกันได้ไม่กี่วันจะไว้วางใจกันได้แค่ไหนเชียว

"อย่าคิดอะไรเลยแม่ ไม่คืนก็ยกให้เขาไป ถึงเงินจำนวนนั้นมันจะมากสำหรับคนจนๆ อย่างเรา แต่ในเมื่อเราเต็มใจช่วยเขาแล้วก็ไม่ต้องไปหวังว่าเขาจะใช้คืนหรือไม่ ครูเคยสอนว่าถ้าเราไม่หวังเราก็จะไม่เป็นทุกข์เพราะผิดหวัง แม่เชื่อครูหะ" เด็กชายปลอบใจผู้เป็นแม่

"เดี๋ยวหนูจะไปถามเขาว่าจะต้องจ่ายเท่าไร ที่หนูให้แม่ไว้ห้าร้อยยังอยู่ใช่ไหมแม่"

"อยู่จะอยู่" บุญหลายลงทุนพูด "จ๊ะ" กับลูกเพราะปลื้มใจที่เขาเป็นเด็กดีเกินกว่าที่นางคาดคิดเอาไว้

"แล้วที่พ่อเอ็งเขาให้ทีละสามสิบสี่สิบรวมได้สักสองร้อยได้มั้ง ให้เขาขืมไปห้าสิบก็ยังไม่เหลืออีกหกร้อยกว่า" พุดพลางล้วงเงินจากอกเสื้อออกมานับ

"ของหนูมีอีกสามร้อย ถ้าไม่พอหนูจะกลับไปขอยืมหลง" เขาบอกแม่แล้วเดินไปตามพยาบาลตรงเคาน์เตอร์

"หมอเขาจัดการให้แล้ว" หล่อนบอกจบแล้วหันไปขี้นกับเพื่อนอีกคนอย่างรู้จัก เป็นขี้นที่มีเลขนัยและแฝงแวว

เย้ยหยันอยู่ในที่ งบไม่ชอบบอการเช่นนั้นของหล่อนเอาเสีย
เลย

"หมอไหนครับ" เขาถามแม้จะค่อนข้างแน่ใจว่าต้อง
เป็นคนที่เขาพาน้องไปหาที่คลินิก

"เอาน่า ไม่ต้องซักหรือ บอกว่าหมอเขาจัดการให้
แล้วก็แล้ว ถามรู้จ้อยู่ได้ราคา" อีกคนตวาด งบเดินหน้า
ง้าเข้ามาหามารดา แม้จะเตรียมใจไว้ก่อนที่จะไปถามแต่ก็
ไม่อาจควบคุมอารมณ์ไม่ให้โกรธได้ คูหล่อนสองคนช่าง
ไม่มีเหตุผลเอาเสียเลย

"เท่าไรงบบ" บุญหลายถาม รู้สึกใจคอไม่ค่อยดีเมื่อ
เห็นหน้าบูดบึ้งของลูกชาย

"ไม่ต้องเสีย สงสัยหมอกคนนั้นออกให้"

"หมอกนั่นไหน แล้วทำไมทำหน้ายังงั้น ไม่ดีใจหรือ
หรือ"

"ดีใจนะดีใจหรือแม่ แต่ชายสองคนนั้นนะซี ถาม
ดี ๆ ก็ต้องคุด้วย" เขานิ้วปากไปทางพยาบาลสองคนซึ่ง
กำลังยื่นหันหลังให้

"พรุ่งนี้หนูจะชวนหลงไปขอบคุณหมอ แม้ว่าหนูควร
จะซื้ออะไรไปให้หมอดี" เขาถามความเห็นของผู้เป็นแม่

"ไม่ต้องหรือกหนู หมอไม่อยากจะอะไรหรือ" ผู้ที่
เดินเข้ามาทางเบื้องหลังของเขา ก็อนายแพทย์ผู้อารีคนนั้น

เขาต้องการมาคิดว่าเด็กชายมารับแม่และน้องกลับไปหรือยัง
 อย่างที่ไม่มีผู้ใดคาดคิดมาก่อน งบประมาณเข้าแล้วก็มลง
 กราบที่เท้าของนายแพทย์ผู้นั้นอย่างสำนึกในบุญคุณ

"ผมจะไม่ลืมพระคุณของคุณหมอเลยครับ" เด็กชาย
 กล่าวทั้งน้ำตา นายแพทย์เอามือลูบศีรษะเขาและบอกให้
 ลูกขึ้น

"อย่าคิดอะไรมากเลยหนู หมอก็ไม่ได้ช่วยมากมาย
 อะไร" นายแพทย์ออกตัว เขาได้ไปแจ้งกับแผนกสังคม-
 สงเคราะห์ของโรงพยาบาลให้ช่วยเหลือเกี่ยวกับค่ารักษา
 พยาบาลของเด็กชายเง นายแพทย์ไม่เคยเห็นพ่อของเด็ก
 มาเยี่ยมลูก จึงเข้าใจว่าภาระทั้งหมดตกเป็นของเด็กชาย
 แต่ผู้เดียว ความสงสารทำให้เขาต้องยื่นมือเข้าช่วยเหลือ
 พยาบาลสองคนเห็นนายแพทย์คุยกับเด็กชายอย่างสนิทสนม
 จึงพากันเดินเข้ามาสมทบ

"ขอบคุณมากนะครับที่ช่วยดูแล" นายแพทย์หันไป
 ขอบคุณเธอทั้งสอง บุญหลายเก็บของเสร็จก็อำลาหมอและ
 ไม่ลืมที่จะกล่าวลาพยาบาล โดยไม่ถือโทษในสิ่งที่แล้ว ๆ
 มา งบประมาณน้องชายให้สวัสดิ์หมอและพยาบาล แล้วตัวเขา
 ก็ให้วินายแพทย์อย่างนอบน้อมอีกครั้ง

"ผมจะไม่ลืมบุญคุณของคุณหมอเลย" เขากล่าวย้ำ
 แล้วหันไปไหว้พยาบาล

"ขอบคุณครับที่ช่วยดูแลน้องของผม" เขาไม่ติดใจเรื่องที่ถูกตวาดเมื่อครู่นี้ด้วยคิดไปว่าเธอทั้งสองคงเหน็ดเหนื่อยงานจำเจออกอย่างนั้นก็ต้องมีอารมณ์เสียบ้างเป็นธรรมดา เขาจูงน้องชายเดินไปที่ลิฟท์ อีกมือหนึ่งช่วยมารดาถือของบุญหลายเองก็ถือสัมภาระเต็มทั้งสองมือ

"งบบุ้มเงาหน่อย" เด็กน้อยบอกพี่ชายเมื่อออกจากลิฟท์แล้ว

"เดินไม่ไหวเหรอ" เขาถามน้อง

"ไหว แต่จี้เกียจ" เด็กน้อยตอบพาดชื่อ

"จี้เกียจไม่ได้ เดินไปเถอะ ไว้เหนื่อยแล้วพี่ค่อยอุ้ม เป็นเด็กเป็นเล็กหัดจี้เกียจไม่คิรู้ใหม่" เขาสอนน้อง

"ไม่ดียังงไรหรือบ" น้องชายถามอย่างไร้เดียงสา

"อ้าว ก็จะไม่มีการเขารักนะจี้ พี่ก็ไม่รัก"

"งั้นเงาไม่จี้เกียจ" เด็กชายเงารีบตอบเพราะกลัวพี่ชายจะไม่รัก

"คิแล้วละ" เขาบอกน้องแล้วหันไปพูดกับมารดาว่า

"ตอนเดินเข้าบ้านแม่อย่าลืมเตือนให้หนูเอาเงินใช้กินหลงมันด้วยนะ" บุญหลายพยักหน้าแทนคำตอบ

๗

"กิดมาเป็นชาว...สลัม มันแสนระกำ...ดวงจิต
ต้องไร้ญาติ...ขาดมิตร ไม่มีใครคิด...คบค้า เขา
รังเกียจ...ว่าเราจน จึงต้องทนทุกข์หม่นไหม้ กิดมาเป็นคน
ยากไร้ จิตใจจึงต้องหมองหม่น หากว่าเกิดชาติใหม่ ขอ
อย่าให้เป็นคนจน... เต็ง เต่ง เต่ง เต็ง..."

คำป็นร้องลึกละเสียงดังคับบ้านอีกครั้งหลังจากที่หยุด
ไปห้าวันติดต่อกัน เมื่อกลับถึงบ้านในเย็นวันนี้ เขาดีใจนัก

ที่พบเมียและลูกชายคนเล็กที่บ้านเพราะนั่นหมายถึงว่า
เขาไม่ต้องไปส่งข้าวเมียที่โรงพยาบาลเหมือนที่ได้ปฏิบัติ
ติดต่อกันมาถึงห้าวัน ทักทายกันพอหอมปากหอมคอแล้ว
จึงออกจากบ้านไปซื้อเหล้ามานั่งก๊งอยู่คนเดียว ครั้นพอเมา
ได้ที่แล้วความเป็นลูกเกาก็ปรากฏ เขาส่งเสียงอ้อแอ้ร้อง
กลับไปกลับมา ถูกบ้างผิดบ้างแล้วแต่กลอนพาไป

"เฮ้อ นึกว่าจะเลิกได้ ที่แท้ก็กลับมาอีกรอบเดิมอีก"

บุญหลายบ่นพลางทอดถอนใจ

"ก็ไหนพ่อว่าจะไม่ทำให้ความหวังของหนูพังทลาย
ไฉนละ" เด็กหญิงงอบทวงสัญญา

"เออน่า วันนี้มันดีใจไว้ ข้างอกลงให้เต็มทีหน้อย
แล้วก็ลงที่ข้างอุตสาห์ออกมาได้ตั้งห้าวันด้วย" คำป็นบอก
ลูกเมีย

"งั้นพ่ungsี้พ่อต้องเลิกนะ" ลูกสาวต่อรอง

"แหมไว้ยั้งนี้ ก็บอกแล้วไงว่าจะให้เลิกปุบปับนะ
มันทำไม่ได้ เอาเป็นว่าพ่ungsี้ข้างจะกินน้อยกว่าวันนี้ก็แล้ว
กัน" เขาให้คำมั่นสัญญา

"แหม ที่อดตั้งห้าวันยังอดได้" ลูกสาวไม่วายกระพืด
กระพืด หากผู้เป็นพ่อเอาหูทวนลมเสีย

"แม่อีหนู มามะมาให้พี่หอมแก้มหน้อย คิดถึงสุด
หัวใจเลย ก็นี่ต้องรับขวัญกันหนักหน้อยละ" พุดพลาง

มองเมียอย่างมีความหมาย

"นี่อย่ามาพูดบ้า ๆ กะฉันทนะ" เมียเขาตวาดแว๊ดแต่ก็รู้สึกร้อนวูบวาบที่ใบหน้า เด็กหญิงงอบได้ยินการสนทนาของผู้บังเกิดเกล้าทั้งสองแล้วแอบนึกในใจว่า "แผ่นดินไหวอีกละซีคีนี่" แม้จะอายุเพียงแปดขวบแต่แกก็พอจะรู้ว่าพ่อกับแม่ทำอะไรกัน เพราะคำปิ่นนั้นใจร้อนเกินกว่าจะรอให้ลูกหลับสนิทเสียก่อน เด็กที่เติบโตมาในแหล่งชุมชนแออัดจึงมัก "ใจแตก" ก่อนวัยด้วยได้ยินกับหูรู้กับตามาดังแต่เกิดนั่นเทียว

"เอน้องผู้หญิงให้เจ้าเงามันอีกซักคน ผู้ชายสองผู้หญิงสองกำลังดี" คำปิ่นเริ่มฝัน

"อย่าพูดมากเกินไป แก่สามคนนี่แกยังไม่มีปัญหาเลย ให้มันโตเลย ข้าละสงสารบมันจะเข้อยู่แล้ว" เมียเขาว่าตลอด ๆ

"มีชีวะ ไม่งั้นมันจะโตมาได้ยังไง เอาเถอะข้าบอกแล้วไงว่าจะค่อย ๆ เลิกเหล้า ขออีกคนนะแกนะ คนนี้ข้าจะตั้งชื่อมันว่า นังเงาก๊วย"

"ทุเรศ ไม่ใช่เงาใจจีนซักหน่อย" บุญหลายค้อนให้

"เหอะน่า ข้ามีเหตุผลของข้าก็แล้วกัน"

"เหตุผลอะไรของแก" นางถามไปอย่างนั้นเอง

"อยากรู้ใช่ไหมล่ะ เอาเถอะข้าจะบอกให้เอาบุญ ข้อ

หนึ่งเพราะข้าชอบกินแกก้วย ข้อสองเพราะนังนี่มันก็ต้อง
เกิดมาตัวดำเหมือนพี่ ๆ ของมัน อย่างว่าแหละ แกก็ดำ ข้า
ก็ดำ แล้วจะให้ลูก ๆ มันขาวได้ยังไง"

"ก็ลูกชู้ไงล่ะ" เมียเขาประชด

"นี่อย่าพูดขงั้น มันไม่เป็นมงคล" เขาห้ามเมีย

"แกไม่กลัวปีนต้นไม้หรือ ขอทีเถอะอย่าไปเอาเขียง
อย่างไ้คนยุคนี่เลย มันผิดศั้วผิดเมียกันให้รุ่นวายไปหมด
ไม่ว่ายากดีมีจน" เขาถือโอกาสด่าเพื่อนร่วมยุคร่วมสมัย

"แล้วแกไม่ใช่คนยุคนี่หรือไง" บุญหลายย้อน

"ก็ยุคนี่แหละ แต่ว่าเป็นแกะดำของยุคไง"

"แกะดำยังงัย" คนเป็นเมียยังข้องใจ

"แหม เมื่อไหร่แกะจะเข้าใจอะไรง่าย ๆ เหมือนอย่าง
ชาวบ้านเขาสักทีนะ ยิ่งแกก็ยิ่งฉลาดน้อยลงไปทุกวัน" เขา
ด่าหนีเมีย

"อย่ามาว่าข้านะ ก็ยังดีกว่าแก่นั้นแหละ แดกเหล่า
มันได้ทุกวันไม่รู้จักเบื่อมันง" นางจู้จุดอ่อนผัว

"แน่ะยังพูดจาหยาบคายอีก ไม่เอาน่าแก่น่า ถึงเราจะ
จน พูดดีไว้มันก็ไม่เสียหลาย ที่ข้าว่าเราเป็นแกะดำก็หมาย
ความว่าอะไรที่คนส่วนใหญ่เขาทำกันแล้วเราไม่ทำอย่าง
เขา เราก็กลายเป็นแกะดำไงล่ะ ตัวอย่างที่เห็น ๆ กันอยู่ ก็
เช่นคนส่วนใหญ่เขาเป็นชู้กันแต่เราไม่ทำอย่างนั้น เขาก็

ว่าเราเป็นแกะดำ เข้าใจหรือยังล่ะ" คำป็นอธิบายยืดยาวตามความรู้และความเข้าใจของตน บุญหลายออกแปลกใจที่วันนี้คนเป็นสัวของนางพูดได้ "เข้าท่า" กว่าทุกวันทั้งที่เมื่อก่อนอย่างนั้น

เวลาสี่โมงเย็น งบออกจากบ้านเพื่อไปรับพวงมาลัยยังร้านขายสังข์ที่ตัวเขาเป็นลูกค้าประจำอยู่ เด็กชายตั้งความหวังไว้ว่าจะต้องเก็บเงินสักก้อนเพื่อซื้อของขวัญปีใหม่ให้ทุกคนในครอบครัวรวมทั้งตัวเองด้วย พ่อแม่และน้อง ๆ จะต้องมีเสื้อผ้าใหม่คนละชุด ส่วนตัวเขาจะใส่ของเก่าไปก่อนเพราะอยากได้นาฬิกาข้อมือไว้ดูเวลาสักเรือนหนึ่ง จะได้ไม่ต้องคอยถามเวลาจากหลง นอกเหนือจากนี้แล้วสิ่งที่เขาจะลืมไม่ได้คือนายแพทย์ผู้อารีคนนั้น งบตั้งใจว่าจะซื้อกระเช้าดอกไม้ไปกราบอวยพรนายแพทย์ที่คลินิก ราชการที่คิดไว้นี้คงจะต้องใช้เงินจำนวนไม่น้อยและเขาจะต้องทำงานหนักขึ้น ยังมีเวลาอีกสองเดือนเศษกว่าจะถึงปีใหม่เมื่อถึงร้านขายพวงมาลัย เขาบอกประเภทและจำนวนที่ต้องการกับคนขายซึ่งคุ้นเคยกัน

"วันนี้สั่งมากเป็นพิเศษ สงสัยคงขายดี" เจ้เจ้าของร้านพูดกับเขา

"ก็พอขายได้อยู่หรอกเจ้ ผมกำลังเก็บเงิน" เขาบอก หากมิได้แพร่พรายโครงการที่คิดไว้ให้เจ้ล่วงรู้

"เอาไว้พาแฟนเที่ยวเหรือ" เจ้เคา หล่อนเห็นเป็น
เรื่องธรรมดาสำหรับสมัยนี้ที่เด็กอายุสิบสองก็รู้จักมีแฟนกัน
แล้ว

"ฟังแฟนอะไรกันเจ้ จน ๆ อย่างผมใครเขาจะมาสน
ใจ" งบบอกอย่างเจียมตัว หากจิตประหวัดไปถึงสาวสวย
เจ้าของเปอโยต์ดีดองอ่อนที่เหมาพวงมาลัยไปจากเขาเมื่อ
หลายคืนมาแล้ว หล่อนคงอายุมากกว่าเขาหลายปี แต่
เรื่องนั้นก็คงไม่เป็นอุปสรรคเท่ากับความยากจนของเขา

"คนจนขยันทำมาหากินก็รวยได้" เจ้ให้กำลังใจ
หล่อนจัดแจงบรรจุพวงมาลัยใส่ถุงพลาสติกขนาดใหญ่
อย่างเบามือเพื่อมิให้มันชำ งบจ่ายเงินให้หล่อนแล้วหิ้วถุง
พลาสติกบรรจุพวงมาลัยเดินตรงไปสี่แยกอันเป็นท้องที่
ทำมาหากินของเขาและพรรคพวก เด็กชายค้อย ๆ วางถุง
พวงมาลัยลงพื้นหญ้าบนเกาะกลางถนน บรรจงหยิบมา
คล้องแขนทั้งสองไว้ข้างละห้าพวง หลงยังไม่มาถึง คงจะ
ไปเข้าคิวรอรับหนังสือพิมพ์ซึ่งออกช้ากว่าทุกวันเนื่องจาก
เป็นวันเลือกตั้งออก ในเมืองไทยคนจำนวนนับล้านต่าง
พากันรอคอยวันนี้ วันที่ยากอาจกลายเป็นเศรษฐีหรือไม่
เศรษฐีก็กลายเป็นยากเพราะแหงหวยจนหมดตัว เด็กชาย
เปรี้ยวเดินเข้ามาสมทบเป็นคนแรก

"เป็นไง ถูหรือเปล่าละงวคนี" งบทักขึ้น เขาพอจะ

เดาคำตอบได้จากสีหน้าที่อ่อนระโหยของเพื่อน เปรี๊ยะเป็น
 อย่างนี้มาแต่ไหนแต่ไร เขาจะเร่งร่ำแถมใส่ในวันก่อน
 ลี้อตเตอร์ออก พอรุ่งอีกวันหลังจากทราบผลการออกสลาก
 กินแบ่ง หน้าที่บ้านเป็นใบบัวของเขาก็หุบลงทันที เหมือน
 ต้นไมยราบที่ถูกทำให้กระเทือนฉะนั้น

"ลูกวะ แต่ลูกกิน เช็งฉิบ...เลย" เปรี๊ยะตอบและทำ
 หน้าเซ็งเหมือนปากพูด

"เลิกเล่นเถอะว่า ข้างยังไม่เคยเห็นใครรวยเพราะการ
 พนันสักที แต่ที่เห็นหายนะนั่น นับไม่ถ้วน" เด็กชายเตือน

"ถ้าข้าเลิกหวย ชีวิตมันก็ไม่มี ความหมายชีวะ"
 เปรี๊ยะดึง

"มีชี ก็เอาเงินที่ซื่อนั้นฝากธนาคารไว้ ไม่นานก็
 เหมือนถูกรางวัลย่อย ๆ ได้เหมือนกัน" เขาแนะนำ

"แต่ข้าต้องการถูกรางวัลที่หนึ่ง ข้าต้องการสามล้าน
 เองได้ยืนหรือยัง" เปรี๊ยะชักมีโมโหคิ้วถูกขจัดคอ

"เออ งั้นก็ตามใจ ขอให้โชคดีแล้วกัน" งบตัดบท
 เขานึกถึงคำสอนของครูอุทัยที่ว่า คนถูกฝึการพนันเข้าสิง
 นั้นยากที่จะเลิกได้ หลงเดินหอบหนังสือพิมพ์เดินเข้ามา
 คนอื่น ๆ ก็ทยอยกันมาเรื่อย ๆ และพร้อมที่จะทำหน้าที่ของตน

เมื่อสัญญาณไฟเขียวปรากฏขึ้น แจ็คเรียก "ลูกสมุน"
 มาประชุมร่วมกันบนเกาะกลางถนน

"กูรูแล้วว่าทำไมรัฐบาลเขาถึงห้ามพวกเราไม่ให้ขายของตามสี่แยก" ผู้ทำหน้าที่เป็นประธานการประชุมหยุดกลิ่นน้ำลายเอื้อมหนึ่งแล้วจึงพูดต่อ

"มันผิดกฎหมายตามพระราชบัญญัติการจราจรทางบก พุทธศักราช ๒๕๒๒" ประโยคนี้เขาต้องอยู่เกือบครึ่งวันหลังจากไปแอบฟังตำรวจจราจรคุยกัน

"เธอ มันว่ายังไงละบัญญัติอะไรของลูกพี่นี่" เปรี้ยวอยากรู้

"อย่าเสือกถาม กูบอกว่ามันผิดก็ผิด ไม่ต้องพูดมาก เคี้ยวโดนอัด" แจ็คเอาอำนาจเข้ามาเพื่อกลบเกลื่อนความไม่รู้อของตน คนอยากรู้ก็เลยต้องปิดปากเงียบเพราะไม่อยากจะโต้ด้วยโดยไม่จำเป็น

"นี่ละ ที่กูเรียกประชุมพวกมึงในวันนี้ เพราะมีเรื่องที่จะเตือน กูรู้มาว่าที่เขาห้ามนะมันมีสาเหตุ ให้อพวกร่วมอาชีพกับเราบางคนมันทำระยำ เป็นต้นว่าไปแอบขูดขีดรถเขาให้เสียหาย ให้อพวกนี้มันนำกระต๊อบให้จมน้ำ ทำให้พวกเราต้องพลอยเดือดร้อนไปด้วย กูหวังว่าพวกมึงคงไม่มีใครทำอปรี๊ดขี้จั้นนะ ถ้าใครขึ้นทำละมึง..." ลูกพี่ขบเขี้ยวเคี้ยวฟัน ลูกสมุนทุกคนต่างรู้ดีว่าคำสั่งของลูกพี่นั่น "ประกาศิต" ราวกับโองการจากพระเจ้านั่นเทียว

"สงฆ์รัฐบาลต้องสร้างคุกเพิ่มเสียแล้ว" แจ็คเปรยขึ้น

หลังจากเจียบไปสองอึดใจ

"ทำไมล่ะ ลูกพี่" หลงถาม

"อ้าว ก็ถ้าพวกเราไม่มีงานทำก็ต้องลักขโมยเขากิน แล้วคนที่หากินแบบพวกเรานั้นก็คงต้องเป็นโจรกันเป็นแถว ๆ ทีนี้ละรัฐบาลต้องปวดหัวกว่านี้หลายเท่า" ชายหนุ่ม
สาธยาย

"นั่นสิ เมื่อพวกเราเป็นคนดีแล้วเขาไม่ชอบก็ต้องเป็นคนร้าย ดิดคูกก็ตีเหมือนกันได้กินข้าวหลวงฟรี ๆ ไม่ต้องมาคืนรธนหาเลี้ยงตัวเองยังงี้" เปรี๊ยะยอมรับสภาพ

"แต่ข้าทำอย่างเอ็งไม่ได้นะซี ข้ายังมีแม่กับน้องอีก ถ้าข้าติดคุกพวกเขาคงอดตาย" งบพูดขึ้น

"ช่างปะไร ตัวใครตัวมัน" เด็กชายเปรี๊ยะพูดอย่างไม่ยี่หระ เขามาจากครอบครัวที่ขาดความอบอุ่น ทุกคนช่วยตัวเอง ไม่มีใครช่วยใคร พ่อกับแม่สักแต่ว่า "ทำ" ให้ลูกเกิดแล้วก็ปล่อยให้ผจญชีวิตตามยถากรรม คนในครอบครัวของเปรี๊ยะจึงไม่มีความผูกพันต่อกันเหมือนคนในครอบครัวของงบ

เมฆฝนก่อตัวเป็นภูเขาสีดำแลดมิ่งตั้งอยู่ทางทิศตะวันตก ท้องฟ้ามืดมิดทั้งที่เพิ่งจะห้าโมงเศษ ๆ งบเงยหน้าขึ้นมองภูเขาสีดำอย่างหวาดหวั่น เขากลัวว่ามันจะพังทลายลงมาทับอาคารบ้านเรือนและมวลมนุษย์ จิตใจของเด็กชาย

หวั่นไหวทุกครั้งทีเห็นภูเขาเมฆ "มันคงเป็นสัญลักษณ์ของความชั่วร้ายและความตาย" เขาคิด

"ฝนตั้งเค้ามาแล้ว อย่างนี้คงหนักแน่— ดูเมฆนั่นซี"
หลงพูดกับงบและชี้มือไปที่ภูเขาเมฆหิมาเหนือยอดดึกสูง

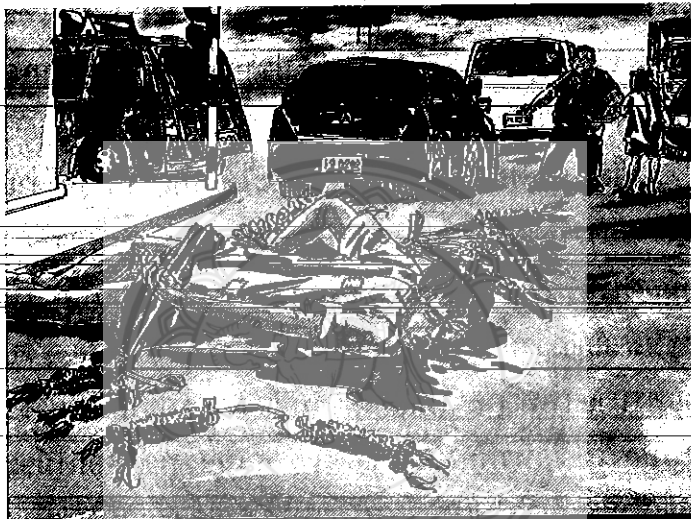
"ข้าเกลียดเมฆสีดำ" งบพึมพำ พุดยังไม่ทันขาดคำ พระพิรุณก็กระหน่ำลงมาจนลึมหูลึมตาไม่ขึ้น งบเอามือลู้วง กระเป่า หยิบถุงพลาสติกมาคลุมศีรษะ ส่วนหลงใช้ถุงใบใหญ่ใส่หนังสือพิมพ์ ใบเล็กครอบศีรษะแบบเดียวกับงบ และเพื่อนร่วมอาชีพคนอื่นๆ พวกเขาไม่สะทกสะท้านกับสายฝนที่เทลงมาราวกับฟ้ารั่ว เมื่อสัญญาณไฟแดงปรากฏ ต่างก็วิ่งเร็วเข้าไปขายสินค้าของตน มิใช่ว่าพวกเขาไม่กลัวความเปียกชื้นและความหนาวเหน็บ แต่ที่ไม่วิ่งเข้าหาที่กำบังเฉกเช่นคนอื่น ๆ เพราะความทุกข์ยากที่เกิดจากความหิวโหยนั้นมันทรมาณกว่าหลายเท่านี้

ฝนหายแล้ว บรรดาผู้ที่ขายของตามสี่แยกต่างตัวเปียกปอนไปตาม ๆ กัน ริมฝีปากของพวกเขาขาวซีด ฟันกระทบกันกึก ๆ เพราะมันหนาวจนลั่น หากความท้อแท้ก็มีได้ปรากฏในดวงตาแต่ละคู่ พวกเขาซาชินกับการกรำแดด กรำฝนมานานราวกับว่ากระดุกทำด้วยเหล็กไหล รถเริ่มติดเป็นแถวยาวเหยียด ช่วงเวลานี้เองที่พวกเขาจะขายสินค้าได้ดีเป็นพิเศษเพราะคนใช้รถใช้ถนนเห็นสารรูปของ

คนขายต่างพากันอดสงสารไม่ได้ จึงช่วยซื้อเพื่อให้หมด
เร็ว ๆ คนขายจะได้กลับบ้านไปเปลี่ยนเสื้อผ้าเสียใหม่

๖

เดือนธันวาคมอุณหภูมิต่ำลง อากาศหนาวเย็นมากขึ้น บ้านของงบบไหวพะเยิบพะยายามลมหนาวพัดผ่าน คำปิ่นเลิกกินเหล้าชั่วคราว เขาใช้เวลาหลังเลิกงานมาซ่อมแซมบ้านโดยมีเมียกับลูกสาวเป็นผู้ช่วย งบต้องออกไปขายของในตอนเย็นทุกวัน จะกลับก็ตีคืน จึงไม่มีส่วนร่วมในงานนี้ สิ่งที่ต้องทำอย่างเร่งด่วนคืออุดช่องโหว่ที่ปรากฏตามหลังคาและฝาบ้านเพื่อกันไม่ให้ลมหนาว

พักเข้ามาเพิ่มความทุกข์ทรมานแก่ผู้อยู่อาศัย เพราะลำพังความจนก็ทุกข์มากพออยู่แล้ว น้ำคร่ำที่ขังอยู่รอบ ๆ บริเวณส่งกลิ่นเหม็นรบกวนนาสิกประสาทหนักขึ้น แต่อะไร ๆ ก็ไม่ทำให้คนแถบนี้กลัวมากเท่ากับการถูกลอบวางเพลิงเพื่อไล่ที่เพราะเหตุการณ์ทำนองนี้มักปรากฏบ่อย ๆ เมื่อฤดูหนาวย่างกรายเข้ามา

เดือนนี้เป็นเดือนสุดท้ายที่จะได้เก็บเงินเพื่อใช้จ่ายตามรายการที่คิดเอาไว้ ในวันเริ่มต้นของปีเขาจะมีนาฬิกาข้อมือหนึ่งเรือน พ่อแม่และน้อง ๆ จะมีเสื้อผ้าใหม่คนละชุด และที่สำคัญกว่านั้นคือ เขาจะซื้อกระเช้าดอกไม้สวย ๆ ไปอวยพรนายแพทย์ผู้อารีที่คลินิก วันที่ ๓๑ ธันวาคม เขาจะชวนหลงไปชื้อนาฬิกาและเสื้อผ้า ส่วนกระเช้าดอกไม้จะส่งเจ้าเข้าประจำจัดให้เป็นพิเศษ ของทั้งหมดจะถูกนำมาฝากไว้ที่บ้านหลงก่อน เมื่อชายพวงมาลัยหมดจึงจะแวะมาเอาเสื้อผ้ากลับบ้าน ซึ่งกว่าจะถึงเวลานั้นคนที่บ้านคงหลับกันหมดแล้ว พ่อแม่และน้อง ๆ จะต้องแปลกใจและตื่นตื่นอย่างคาดไม่ถึงทีเดียวที่ตื่นขึ้นมาพบของขวัญวางอยู่ข้างตัว หลังจากนั้นเขาจะชวนเงาไปบ้านหลงเพื่อพากันไปอวยพรนายแพทย์ หลงได้ไปสอบถามผู้หญิงที่นั่งตรงเคาน์เตอร์แล้วว่าวันปีใหม่นายแพทย์คงมาทำงานตามปกติ วันที่ ๑ มกราคมของทุกปี งบประมาณของหนึ่งวันเพื่อฉลองปีใหม่

ร่วมกับสมาชิกในครอบครัว เขามีโอกาสหยุดวันนี้วันเดียวเท่านั้น ผิดกับหลงที่มีอิสระเสรีกว่า อยากหยุดวันไหนก็หยุดเพราะไม่ต้องรับภาระเหมือนตัวเขา

งบทิวตุงพวงมาลัยไว้เต็มสองมือ เขาเดินมุ่งหน้าไปที่สี่แยกอันเป็นท้องที่ท่ามาหากิน พรุ่งนี้เป็นวันสิ้นปีและเขาจะขายของเป็นวันสุดท้ายเพื่อหยุดพักหนึ่งวันในวันเริ่มต้นของปี อากาศภายนอกเริ่มเย็นลง แต่หัวใจน้อย ๆ ของเขาก็อบอุ่นไปด้วยความหวัง เป็นความหวังที่จะได้เห็นคนในครอบครัวมีความสุข

ห้าทุ่มเศษ งบทิวตุงพวงมาลัยหมด ขณะที่หลงยังเหลือหนังสือพิมพ์อีกสามฉบับ

"กลับกันเลยก็ได้" หลงชวน เขาไม่สนใจหนังสือพิมพ์ที่เหลือ เพราะเห็นว่าไม่ขาดทุนแล้ว

"อย่าเพิ่งเลข ขายให้หมดเถอะข้ารอได้" งบทิวตุงพวงมาลัยเดินไปนั่งพิงต้นหูกวางบนเกาะกลางถนนเพื่อรอกลับพร้อมกัน

"เอ็งไม่่วงหรือ" หลงถามอย่างเกรงใจ

"ก็หุ้มาแล้วละ" หลงยกนาฬิกาข้อมือขึ้นดูใกล้ ๆ เพราะไฟแสงจันทร์บนเสาสูงกลางถนนให้แสงสว่างไม่มากนัก

"ห้าทุ่มกว่า"

"วันนี้ข้างจะถามเวลาเอ็งเป็นวันสุดท้าย ต่อไปจะไม่ถามอีกแล้ว" งบพูดเป็นปริศนา

"ทำไมล่ะ" หลงถามอย่างแปลกใจ

"อ้าว ก็พรุ่งนี้เอ็งจะพาเข้าไปซื้อนาฬิกาใบ ลืมแล้วรี" เด็กชายถือโอกาสทวงสัญญา

"เอไอ้ เข้าลืมนี่ไป หลงสมชื่ออีกแล้ว" เพื่อนของงบว่าตัวเอง

สองยามเศษ งบกับหลงจึงพากันเดินฝ่าความหนาวเย็นกลับบ้าน แม้อากาศภายนอกจะหนาวเหน็บ แต่หัวใจของเด็กหนุ่มสองคนก็อบอุ่นด้วยมิตรภาพ

"มะรีนี่เอ็งต้องไปร่วมฉลองกับข้าด้วยนะ" งบเชิญชวน

"ภักตาคารไหนล่ะ" คนเป็นเพื่อนกระเช้า

ภักตาคารลมโชยที่เดิมแหละ เออ...ข้าอาจจะเปลี่ยนชื่อให้มันใหม่ก็ได้เพราะตอนนี้พ่อข้าจัดการอูดรูว์หมดแล้ว คงทนลมทนฝนไปได้อีกปี" เขาหมายถึงบ้านของตัวเองซึ่งแม้จะโกโรโกโส แต่ทว่าอบอุ่นด้วยความรัก

"คับที่อยู๋ได้คับใจอยู่ยาก ถิคมากไปทำไม" เพื่อนเขาปลอบ

"อย่าลืมนะ พรุ่งนี้เก้าโมงเจอกัน" งบล่ำทับเมื่อเดินถึงบ้านของหลง

เด็กชายวัยย่างสิบสามนอนหลับตาหากไม่สามารถ
ข่มใจให้หลับลงได้ ความตื่นเต้นที่จะได้นาฬิกามีมากเสีย
จนนอนไม่หลับ พรุ่งนี้เขาจะมีนาฬิกาเรือนแรกในชีวิตที่
ได้มาจากหยาดเหงื่อแรงงานของตัวเอง เขาพลิกตัวกลับไป
กลับมาอยู่หลายครั้งลบท่ามกลางความเงิบสັดขงราตรีกาล
เสียงละเมอเป็นครั้งคราวของน้องชาย เสียงกรนของผู้เป็น
พ่อและเสียงพลิกตัวของผู้เป็นแม่ เขารับรู้อยู่ตลอดเวลา
แสงสว่างรำไรของพระจันทร์ครึ่งเสี้ยวที่ส่องเข้ามาทาง
หน้าต่าง ทำให้เขาเห็นขาข้างหนึ่งของน้องสาวโผล่ออก
มานอกมุ้ง จึงเปิดมุ้งเก่าคร่ำคร่าของตัวเองออกไปจับขา
น้องสาวพลักให้เข้าไปอยู่ในมุ้งตามเดิม ฝูงยุงบินส่งเสียง
หึ่ง ๆ อยู่รอบมุ้งเหมือนไม่สะทกสะท้านต่อความหนาวเย็น
ของอากาศ กระนั้นเขาก็รู้สึกว่ามีจำนวนของมันลดน้อยลง
เข้าตัวที่อ่อนแอคงพากันหนาวตาย ปล่อยให้พวกที่แข็งแรง
กว่าต่อสู้กับชีวิตต่อไป พระจันทร์รูปเกือบเคลื่อนตัวช้า ๆ
ไปทางทิศตะวันตก แสงนวลสัวของมันสร้างความหดหู่
และเศร้าสร้อยให้เกิดขึ้นในหัวใจของเด็กหนุ่ม ในที่สุดเขา
ก็นอนร้องไห้ทั้งที่ไม่รู้สาเหตุว่าร้องทำไม

เสียงยามเคาะแผ่นเหล็กสามครั้ง งบยังคงนอน
กระสับกระส่ายแม้จะหยุดร้องไห้แล้ว หนุ่มน้อยหวนคิดถึง
ความลำบากยากแค้นในวัยเด็กและปรารถนาชีวิตที่ดีกว่า

เขาเห็นภาพตัวเองล่องลอยอยู่กลางอากาศเหมือนปุยมะเมฆ สีขาวบริสุทธิ์กลางฟ้าใส รู้สึกตัวเบาหวิวอย่างนั้นจริง ๆ แล้วเลยหลับไปในที่สุด

รุ่งเช้าบไปถึงบ้านหลังก่อนเวลานักเล็กน้อย เพื่อนของเขากำลังกินข้าวเช้าสองคนกับยาย เมื่อเห็นเขา ยายจึงชวนให้ร่วมวงด้วย

"มากินข้าวกันซึ่งบ วันนี้ยายทำน้ำพริกปลาร้าของโปรดเอ็งไงล่ะ" หลงชวนซ้ำ

"วันนี้ยายไม่ขายขนมครกเหรอ" งบถามขณะมองผักบุงสดยอดงาม

"หยุดส่งท้ายปีเก่า พรุ่งนี้ก็หยุดอีกวันต้อนรับปีใหม่" ยายชี้แจง งบเห็นสองยายหลานกินข้าวแล้วน้ำลายไหลประกอบกับยังไม่ได้กินอาหารเข้ามาจากบ้าน จึงหยิบจานสังกะสีมาคคข้าวใส่แล้วเข้าร่วมวงอย่างคุ้นเคย น้ำพริกปลาร้าของยายอรรอยถูกปากเขานัก เด็กชายที่กำลังขำเข้าวัยหนุ่มอย่างเขาเลยกินเสียวอิมแปล้

"ไปกันหรือยังล่ะ" เขาชวนเมื่อช่วยหลงเก็บสำรับกับข้าวเรียบร้อยแล้ว

"แหม เอ็งนี่ห่อเป็นบ้า" เพื่อนเขาบ่น แล้วทั้งสองก็พากันออกจากบ้านไปขึ้นรถประจำทางที่หน้าปากตรอกตรงไปยัง "คลองถม" อันเป็นแหล่งขายสินค้าราคาถูก

งบลีอกได้นาฬิกาเรือนหนึ่งราคา ๒๕๐ บาท ซึ่งแม่จะแพงมากในความคิดของเขา แต่หลงบอกว่ายังถูกกว่าราคาตามห้างสรรพสินค้าถึงเท่าตัว ได้นาฬิกาแล้วทั้งสองพากันไปซื้อเสื้อผ้าย่านพาหุรัด ช่วยกันเลือกอยู่เกือบสองชั่วโมงจึงได้ครบตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว ส่วนหลงก็ได้ผ้าถุงกับเสื้อไปฝากยายชุดหนึ่งเช่นกัน

"ไปกินก๋วยเตี๋ยวลูกชิ้นกัน มื้อนี้ข้าขอเลี้ยงเอ็งมั่ง" งบชวนเพราะได้เวลาอาหารเที่ยงพอดี

"ยังอ้อมอยู่เลย แต่กิน ๆ เสียดีจะได้หมดเรื่อง เดี่ยวเอ็งต้องไปปรับกระเช้าดอกไม้ที่ร้านแจ๊สไมใช่หรือ"

ออกจากพาหุรัด หนุ่มน้อยสองนายก็นั่งรถประจำทางตรงไปยังร้านขายดอกไม้ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากบ้านนัก เมื่อไปถึงงบบทวงถามจากเจ้าของร้าน

"ไหนล่ะกระเช้าดอกไม้ของคนที่สั่งไว้เมื่อวาน"

"อ้าว นึกว่าจะมาเอาตอนเย็นพร้อมพวกมาลัย" เจ้เพ็งนึกขึ้นได้

"ผมต้องเอาไปไว้บ้านก่อน จะให้ผมหิ้วมันไปขายพวกมาลัยด้วยงั้นหรือ" เด็กหนุ่มต่อว่า

"งั้นรอเดี๋ยว เจ้จัดให้สิบนาทีก่อน" หล่อนเริ่มลงมือจัดอย่างชำนาญชำนาญ แล้วก็เสร็จในเวลาสิบนาทีอย่างปากว่า

"สวยจัง เท้าไหร่นะเจ้" งบชมและถามราคา

"คิดเธอร้อยเดียว นี่ถ้าไม่ใช่เจ้าประจำกันละก็เจ้คิด ร้อยห้าสิบ" หล่อนพูดเอาบุญเอาคุณ งบล้วงกระเป๋าหยิบ ธนบัตรใบสุดท้ายส่งให้แล้วหิ้วกระเป๋าเดินออกจากร้านโดย มีหลงช่วยถือสัมภาระให้ เมื่อถึงบ้านหลง งบฝากของทั้งหมดไว้กับเว็นนาฟิกาซึ่งเขาใส่มันตันที่ที่จ่ายเงินให้คนขาย

"คืนนี้ขายของหมดข้าเอาเฉพาะผ้าไปก่อน พรุ่งนี้เช้า เราไปอวยพรหมอกัน" เขาบอกหลง

"แล้วเอ็งไม่เอาเสื้อผ้าห่อของขวัญหรือ" หลงถาม เพราะเห็นการให้ของกันนั้นมักห่ออย่างสวยงาม

"ตอนแรกก็ว่าจะห่อ แต่ตอนนี้เปลี่ยนใจแล้ว เงินหมดเกลี้ยงเลย เดี่ยวข้าต้องขอยืมเอ็งจ่ายค่าพวงมาลัย ไม่อยากค้างเจ้าสามปีวะ" พูดแล้วก็เดินกลับบ้านเพื่อหลับสักงีบก่อนจะไปขายพวงมาลัยในตอนเย็น

งบยกนาฬิกาข้อมือขึ้นดูเวลา เขาทำเช่นนี้บ่อยครั้ง ในวันนี้ ขณะนั้นเวลาตีหนึ่งกับห้านาที เด็กหนุ่มรู้สึกง่วงนอน เป็นกำลังเพราะคืนวานกลับบ้านเมื่อเลยเที่ยงคืนไปแล้วและ ยังนอนไม่หลับเสียอีก พวงมาลัยยังเหลืออีกหลายพวง ส่วนหนังสือพิมพ์ของหลงหมดไปแล้วตั้งแต่ยังไม่สองยาม หากเข้าตัวยังนั่งฟังต้นหูกวางหลับอยู่เพื่อรอกลับพร้อมเขา งบเริ่มนึกถึงผู้หญิงสวยคนนั้น คนที่ขับรถเปอโอดีส์ตองอ่อน และเหมาพวงมาลัยเขาไปเมื่อสองเดือนก่อนอยากให้หล่อน

ทำเช่นนั้นอีกเพราะเขาง่วงเต็มทนแล้ว ดูเหมือนรถจะติดไฟแดงและหล่อนโบกมือเรียกให้ไปหาทางฝั่งโน้น เด็กหนุ่มวิ่งข้ามถนนอย่างรวดเร็วเพื่อไปยังฝั่งที่เห็นหล่อนจอดรออยู่ ทันใดนั้นร่างบอบบางของเขาก็ถูกเบนซ์คันงามชนอย่างแรงจนกระเด็นไปกองบนขอบถนน ศีรษะฟาดพื้นเสียงเบรครถดังสนั่นหวั่นไหว หลงตกใจตื่นแล้ววิ่งไปยังร่างของเพื่อนรัก ขณะที่คนชนลงไปสำรวจรถดูความเสียหายก่อนที่จะเดินมายังร่างนั้นด้วยอาการฉุนเฉียว

"ข้ามถนนประสาอะไร รถถูกฉีกหายหมด" เขาเกรี้ยวกราดใส่ร่างบอบบางที่นอนไม่ได้สติอยู่นั้น หลงงงจันจนทำอะไรไม่ถูก เขาเขย่ำร่างของเพื่อนแล้วเขยหน้าขึ้นของความเมตตา

"ช่วยพาเพื่อนผมส่งโรงพยาบาลหน่อยเถอะครับ"

"ไม่ได้ เกิดไปตายในรถกูช่วยตายห่า..." เจ้าของรถพูด รู้สึกเสียวแปลบที่หัวใจเมื่อสบตากับเด็กหนุ่ม ดวงตาคู่นั้นกลับคล้ายคลึงคลากับของใครคนหนึ่งที่เขาเคยรู้จัก

"แต่คุณเป็นคนชนเขานะ" หลงพูดอย่างโกรธแค้น

"ช่วยไม่ได้ เลือกวิ่งมาให้กูชนทำไม" คนชนเถียง เขาเป็นชายร่างอ้วนพุงพลุ้ย กำลังเดินทางกลับบ้านหลังจากแอบไปกกเมีย้อยมาค่อนคืน

"ไม่...ต้อง..." งบพูดเสียงแหบโหย พยายามลืมตาขึ้น

มองหน้าหลงแล้วพูดด้วยความยากลำบากว่า "ช่วย...เอา...
ของ...ให้..." พูดยังไม่ทันจบก็สิ้นใจอยู่ในวงแขนของ
เพื่อนรัก

"บ...บ..." หลงตะโกนเรียก ไม่มีคำตอบจากบ
ร่างนั้นไม่ไหวติง ไม่ว่าจะถูกเขย่าแรงสักเพียงใด

"งบตายแล้ว แก่ต้องรับผิดชอบ" หลงชี้หน้าชาย
พุงพลุ้ย

"ก็ได้" กูจ่ายค่าทำศพให้มึงห้าพัน... แต่มึงต้องจ่าย
ค่าซ่อมรถให้กูหมื่นหนึ่ง" เขาพูดเอาแต่ได้หากก้มหน้าดูพื้น
ไม่กล้าสบตากับหลง

"ไอ้...เคนนรก" เด็กหนุ่มชี้หน้าคำด้วยเหลือออก

"ไป แก่ต้องไปโรงพักกับฉัน" หลงกำชับ

"กูไม่ไป" ชายพุงพลุ้ยพูดอย่างเย่อหยิ่ง แต่แล้วกลับ
หน้าถอดสีเมื่อเห็นรถสายตรวจวิ่งมาจอดใกล้ ๆ

"ผู้หมวดครับ ผู้ชายคนนี้จับรถชนเพื่อนผมตาย" หลง
วางร่างของเพื่อนแล้ววิ่งไปแจ้งตำรวจ จำสลิปตำรวจใจพอง
คับอกเมื่อถูกเรียกว่าผู้หมวด เขาเดินอย่างสง่ามาที่ร่างของ
บพร้อมเพื่อนตำรวจอีกคนหนึ่ง

"ไปโรงพัก" เขาหันไปสั่งชายพุงพลุ้ย

"คือ...ผม...อ้อ ผมต้องรีบกลับบ้าน เอาอย่างนี้ดีกว่า"
พูดพลางเดินนำตำรวจทั้งสองไปที่รถเบนซ์ราคาเกือบสี่ล้าน

ซุบซิบอะไรกันอยู่ครู่หนึ่ง แล้วตำรวจผู้นั้นก็เดินกลับมาหา
หลงขณะที่ยังมีคนหนึ่งยังคุยอยู่กับชายฟุงพลุย

"เพื่อนเราคิดนี่ วิ่งไปชนรถเขาเอง" เขาสบตาหลง
แสบเดียวเท่านั้นแล้วรีบหลบตาลงต่ำ

"เอาอย่างนี้ก็แล้วกัน เขายินดีจ่ายให้หมื่นหนึ่ง เดียว
ฉันจะโทรศัพท์เรียกปอเต็กตึ้งมาเก็บศพ" ตำรวจพูดอย่าง
เห็นเป็นเรื่องธรรมดา

ชายฟุงพลุยขับรถกลับบ้านด้วยอารมณ์หงุดหงิดเพราะ
อยู่ดี ๆ ก็ต้องมาเสียเงินไปถึงห้าหมื่น แล้วไหนยังจะค่าซ่อม
รถอีก คิดแล้วให้เจ็บใจเจ้าสายตรวจสองคนนั้น ถ้าไม่จ่าย
ให้มันก็ต้องไปโรงพัก เรื่องขึ้นโรงขึ้นศาลนี่คนจีนเขาถือกัน
นักถึงกับมีคนพูดว่า "กินขี้ยังดีกว่าเป็นความ"

เมื่อถึงบ้านเมียของเขาลงมาเปิดประตูให้อย่างเคยทั้ง
ที่เวลาล่วงเลยตีสองไปแล้ว แม้จะมีคนรับใช้เต็มบ้านแต่
หล่อนก็ทำหน้าที่นี้ด้วยตนเอง มิใช่ว่าเกรงใจคนใช้แต่
เพราะหล่อนต้องการทำหน้าที่ของเมียที่ดี

"เฮียทำไมกลับดึกกว่าทุกวัน ไปฉลองปีใหม่ที่ไหน
มาคะนี่" หล่อนถามพลางนั่งลงถอดรองเท้าดูเท้าให้ผิว
แล้วไปหาน้ำมาให้ดื่ม

"เฮียมีเรื่องกะตำรวจนะซี" ชายฟุงพลุยบอกเมียแล้ว
เล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้หล่อนฟัง หากไม่ได้แพร่พรายเรื่องที่

ไปนอนกกเมียน้อยเพราะเรื่องอย่างนี้เขาจะให้เมียรู้ไม่ได้
อย่างเด็ดขาด

"ไม่เป็นไรหรอกเฮีย คิดว่าฟาดเคราะห์ก็แล้วกันนะ
คะ" หล่อนปลอบหัวทั้งที่เสียขายเงินใจแทบขาด แม้จะมี
ตำแหน่งเป็นถึงเมียนายห้างสรรพสินค้า มีเงินทองหลายสิบ
ล้านแต่หล่อนก็ไม่ต้องการให้มันเสียไปโดยไม่มีสิ่งใดมา
แลกเปลี่ยน

"เฮียก็คิดขงั้น ดีกว่าขึ้นโรงขึ้นศาล" เขาทำเป็นเห็น
ด้วยกับเมีย

"นั่นซี กินขี้เสียยังดีกว่าขึ้นศาล" เมียเขาอ้างภายิต

"อ้อ ฉันมีข่าวดีจะบอก เกือบลืมไป" หล่อนพูด
เพราะเพิ่งนึกขึ้นได้

"ข่าวดีอะไรหรือ" คนเป็นหัวถามอย่างตื่นเต้น

"ลูกเพชรของเราโทร.ทางไกลมาเมื่อตอนสี่ทุ่ม บอก
ว่าจบด็อกเตอร์แล้วและจะกลับบ้านหลังปีใหม่" หล่อน
หมายถึงนางสาวเพชรรัตน์ ศรีสุวรรณรัชต์ ทายาทคนเดียว
ของเขาและหล่อน ฟังจากการตั้งชื่อลูกก็รู้ได้ทันทีว่าหัวเมีย
คู่นี้เป็นคนประเภท "นิยมวัตถุ"

"งั้นหรือ" เขารับทราบอย่างยินดี ปีติหนักที่ลูกสาวคน
เดียวจะกลับบ้านพร้อมความสำเร็จ

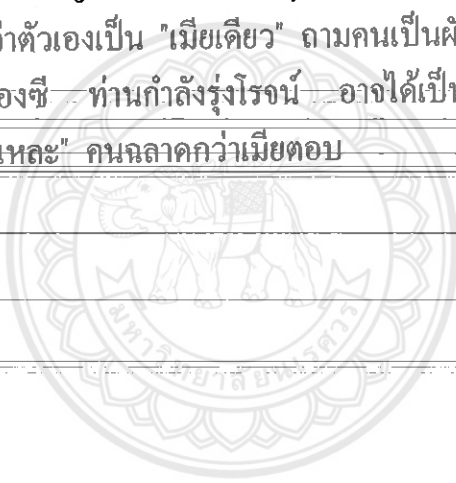
"เราเห็นจะต้องจัดงานรับขวัญกันให้ใหญ่โตหน่อยนะ

คะ ลูกจบด็อกเตอร์จากอเมริกาทั้งที" เมียเขาเสนอความ
เห็น

"แน่นอน คุณไปเตรียมงานก็แล้วกัน งบประมาณไม่
จำกัด" นายห้างใหญ่มอบหมายหน้าที่ให้ผู้หญิงที่ไม่รู้ตัวว่า
อยู่ในตำแหน่งเมียหลวง

"ต้องเชิญท่านนายพลกับคุณหญิงด้วยหรือเปล่าคะ"
คนที่คิดว่าตัวเองเป็น "เมียเดียว" ถามคนเป็นัว

"ต้องซี ท่านกำลังรุ่งโรจน์ อาจได้เป็นรัฐมนตรีใน
เร็ว ๆ นี้แหละ" คนฉลาดกว่าเมียตอบ

๑

ปเท่ากำลังผ่านไปอย่างเชื่องช้าจนหลงรู้สึกรำคาญ มันไปพร้อมกับคร่ำชีวิตเพื่อนรักเขาไปด้วย เด็กหนุ่มเดินกลับบ้านอย่างเซื่องซึมและหงอยเหงา สัมผัสชะง่อนใน ช่วงเวลานี้คล้ายคนครึ่งหลับครึ่งตื่น อยากรู้ว่ามันเป็นเพียงความฝัน หากมันก็เป็นความจริงที่เกิดขึ้นแล้วจริง ๆ... ความจริงที่เจ็บปวดครวคร่าวและขมขื่น

เมื่อถึงบ้านเขานั่งกอดเข่าอยู่หน้าประตู ความรู้สึก

ด้านชาไม่รับรู้ต่อความหนาวเหน็บของอากาศภายนอก เหลือบดูเวลาที่ข้อมือก็มองไม่เห็นเพราะความมืด เขานั่งให้ยุกกินอยู่อย่างนั้นเพื่อรอให้ฟ้าสว่าง สมองทบทวนถึงเหตุการณ์ที่เพิ่งผ่านไปเมื่อครู่ น้ำตาลูกผู้ชายไหลรินอาบแก้มหากอากาศที่นั่นนั่นนิ่งราวกับรูปปั้น ยุงตัวที่แข็งแรงสูบเลือดเขากินตัวแล้วตัวเล่าโดยที่เจ้าตัวไม่สนใจแม้แต่จะปิด

ยายตื่นขึ้นตอนใกล้รุ่ง รู้สึกแปลกใจที่หลานชายยังไม่กลับจากขายของ "เอ หรือว่ามันไปฉลองปีใหม่อันจางสว่าง" แก่คิดและลุกขึ้นเปิดไฟสำรวจดู เมื่อไม่พบหลานนอนอยู่ในห้องจึงเปิดประตูออกไป

"อ้าว มานั่งตากยุงอยู่นี่เอง ไม่หนาวหรือ" ยายถามอย่างห่วงใย

"ยาย งบประมาณแล้ว" หลานชายบอกโดยไม่หันหน้ามามอง

"อะไรนะ ใครตาย" ยายถามซ้ำ

"งบประมาณแล้ว" คนตอบย้ำเสียงหนักแน่น คนฟังถึงกับเข่าอ่อนนั่งแปะลงข้าง ๆ หลานแล้วรื้อคำถามเข้าใส่

"ตายเมื่อไหร่ เป็นอะไรตาย ตอนนี้อยู่ที่ไหน" หลงเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นให้ยายฟังตั้งแต่ต้นจนจบ หลิงซรา ร้องไห้สะอึกสะอื้นด้วยความรักและสงสาร แก่เห็นงบบมา

แต่เล็กแต่น้อยจนคิดว่าเขาเป็นหลานคนหนึ่ง

"ยาย เราจะทำยังไงกันดี" หลงถามเสียงเครือและโผ
เข้าหาอ้อมอกผู้เป็นยาย—หญิงชราถอดหลานไว้แน่น—ปล่อย
ให้เขาร้องไห้สะอึกสะอื้นอยู่กับอกอุ่นนั้น

"พ่อแม่เขารู้หรือยัง" ยายถามพลางเช็ดน้ำตาให้ตัวเอง

"ยัง"

"งั้นก็ไปบอกเขาเสีย จะได้รับจัดการไปรับศพมาตั้งที่
วัด" ยายแนะนำเมื่อตั้งสติได้

"รอให้สว่างกว่านี้อีกหน่อย หนูไม่อยากให้พวกเขา
เลย" เด็กหนุ่มคร่ำครวญ

"แต่เขาต้องรู้ ไปบอกเขาเถอะ ไปเดี๋ยวนี้แหละ" ยาย
เตือน

หลงเดินเข้าบ้านไปหยิบถุงเสื้อผ้าเพื่อนำไปมอบให้
พ่อแม่และน้องของงบตามที่เขาสั่งเสียไว้ก่อนสิ้นใจ จาก
นั้นก็เดินมุ่งหน้าตรงไปยังบ้านของเพื่อนรัก

"พ่อแม่สวัสดิ์ปีใหม่" เขาพยายามบังคับเสียงไม่ให้
สั่น

"งบเขาฝากมาสวัสดิ์ปีใหม่พ่อแม่และน้อง" แล้วหยิบ
เสื้อผ้าส่งให้คำปิ่นกับบุญหลาย ส่วนเด็กหญิงงอบกับเด็กชาย
เงายังไม่ตื่นนอน

"แล้วตัวมันไปไหนเสียล่ะ" คำปิ่นถามพลางหยิบ

เสื้อผ้ามาลองใส่ บุญหลายก็ทำอาการอย่างเดียวกัน นาง
ปลุกลูกทั้งสองให้มาลองเสื้อผ้าใหม่ด้วย ทุกคนฟังพอใจ
กับของใหม่จนลืมนึกถึงคนซื้อให้—หลงเห็นพวกเขาชื่นชม
กับของเหล่านั้นแล้วอดน้ำตาไหลไม่ได้ หากงบบยังอยู่เขาจะ
มีความสุขสักเพียงใดที่ได้เห็นภาพนี้

"แล้วงบบไปไหนเสียล่ะ" บุญหลายถามหาลูก รู้สึก
สังหรณ์ใจขึ้นมาในนาทีนั้น

"งบบตายแล้ว ลูกจรตชนตาย เขาฝากของเหล่านี้ไว้กับ
หนูให้ช่วยเอามาให้พ่อกับแม่ในวันปีใหม่" หลงเล่าทั้งน้ำตา
บุญหลายร้องกรี๊ดขณะที่คำปิ่นขบกรามแน่น เด็กหญิงออบ
กับเด็กชายเงาต่างชักไข่เพื่อนพี่ชายเป็นการใหญ่

"ใครมันชนลูกกู" คำปิ่นคำราม

"ผู้ชายอ้วน ๆ ตำรวจเขาจับมันแล้ว มันยอมจ่ายให้
หมื่นนึง แล้วตำรวจเขาจะคิดต่อมาทีหลัง" หลงอธิบายตาม
ที่ตำรวจบอก

"หลง งบบอยู่ไหน เงาจะไปหางบ" เด็กชายเงาผู้ยังไม่
รู้ว่าตายหมายถึงอะไรบเร้าเพื่อนพี่ชาย

"ไปไม่ได้หรอกเงา งบบไปอยู่ไกล โนนอยู่บนโน้น"
เขาชี้มือขึ้นฟ้า

"งบบจีเรือบินไปเธอ" เด็กน้อยถามอย่างไร้เดียงสา

"ใช่...ใช่แล้ว" เด็กหนุ่มตอบ

"เงาจะไปหางบ เงาจาชี่เรือบิน" ลูกชายบุญหลายคืน
เร่า ๆ

"โอ้ เจียบนะ แล้ววันหลังหลงจะพาไป" หลงปลอบ
น้องของเพื่อน

"พ่อ งบสั่งให้พาเงาไปอวยพรหมอ" หลงนึกถึงภาระ
อีกอย่างที่เพื่อนเขาจะต้องทำในวันนี้

"หมอไหน" คำป็นถามเพราะไม่รู้เรื่องมาก่อน

"หมอที่ออกคำรักษาให้เงา แม่ไปกับหนูไหม" เขา
หันไปชวนบุญหลาย

"ไปเถอะ แม่จะอยู่บ้านคอยฟังข่าวงบมัน" บุญหลาย
ปฏิเสธ

นายแพทย์จำเด็กชายเงาได้ แต่เขาไม่รู้จักหลงและไม่
เคยเห็นหน้ามาก่อน เด็กหนุ่มชี้แจงให้นายแพทย์ฟังว่าเขา
นำกระเช้าดอกไม้มาอวยพรตามที่เพื่อนเขาซึ่งเป็นพี่ชาย
ของเด็กชายเงาส่งเอาไว้

"อ้าว แล้วเพื่อนหนูเขาไปไหน ทำไมไม่มาด้วยกัน"

"เขาตายแล้วครับ ถูกรถชนตายเมื่อคืนนี้เอง เมื่อวาน
เราไปซื้อกระเช้านี้ด้วยกัน ตอนถูกรถชนเขาสั่งเสียผมแล้ว
ก็สิ้นใจ" เด็กหนุ่มเล่าและร้องไห้อีกครั้ง นายแพทย์นั่งนิ่ง
นึกเห็นภาพเด็กชายร่างผอมเกร็ง หน้าแก่เกินวัยเพราะต้อง
แบกภาระหนักเกินตัว

"แล้วตอนนี้ศพอยู่ที่ไหน" เขาถามหลังจากนั่งไปหลายอึดใจ

"พ่อเด็กตั้งมาเก็บไปครับ"

"ชื่ออะไรนะ เพื่อนเราล่ะ"

"งครับ" นายแพทย์ยกหูโทรศัพท์และหมุนเลขหมายไปที่โรงพยาบาลตำรวจ

"ฮัลโหล ผมจะขอรับศพเด็กชายพวงมาลัยที่ถูกรถชนตายเมื่อคืนนี้"

"บ้านหนูอยู่ใกล้วัดอะไรมากที่สุด" นายแพทย์ใช้มืออีกข้างหนึ่งปิดกระบอกพูดไว้แล้วหันมาถาม เด็กหนุ่มบอกชื่อวัด นายแพทย์สั่งให้ทางโน้นนำศพมาส่งที่วัดดังกล่าว แล้ววางหูหันมาพูดกับเขาว่า

"เดี๋ยวเขาจะเอาศพมา ตำรวจเจ้าของเรื่องเขาจะจัดการเรื่องเงินเรื่องทองให้ ส่วนเรื่องศพหมอมจะจัดการเอง หนูกลับไปบอกพ่อแม่เขาก็แล้วกัน" นายแพทย์ออกคำสั่ง

ศพของบวญนำมาตั้งบำเพ็ญกุศลที่วัดข้างบ้าน มีสวดพระอภิธรรมสามคืนโดยนายแพทย์เป็นเจ้าภาพออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด คืนแรกมีคนไปฟังสวดมากพอสมควร ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัดแห่งนั้น คืนที่สองและคืนสุดท้ายคนเบาบางจนดูโหรงเหรง ซึ่งคงเนื่องมาจากผู้ตายเป็นเพียงเด็กชายพวงมาลัยจน ๆ คนหนึ่ง จึงไม่มีแขก

ไปร่วมงานคับคั่งเหมือนงานคนใหญ่คนโตทั้งหลาย

วันเผาศพของเด็กชายจบ ครูอุทัยไปร่วมงานด้วยในฐานะบุคคลที่ผู้ตายให้ความเคารพนับถือ หลงเป็นคนไปส่งข่าวเขาที่โรงเรียน ครูวัยกลางคนรู้สึกสลดใจนักที่เด็กดีอย่างบดต้องอายุสั้นและจบชีวิตอย่างน่าอนาถ จากคำบอกเล่าของหลง ครูอุทัยทราบว่านายแพทย์จะเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด เขาจึงแจ้งความจำนงขอช่วยครั้งหนึ่ง ซึ่งนายแพทย์ก็ไม่ขัดข้องด้วยเห็นว่าบุคคลผู้นี้มีความผูกพันกับผู้ตายมาก่อน บัวผินกับป้าเจ้าของเพลงกล่อมลูกที่บุญหลายชื่นชอบก็ได้มาร่วมงานด้วย ตอนที่ร่างของบุญหลายเคลื่อนขึ้นสู่เชิงตะกอน บุญหลายร้องไห้คร่ำครวญบ่นว่าจะขาดใจ นางรำพึงรำพันถึงคุณงามความดีของลูกตอนที่เขายังมีชีวิตอยู่ และสาธยายถึงความทุกข์ยากที่นางกับลูกอีกสองคนจะต้องประสบเมื่อไม่มีเขา ป้าต้องเข้ามาปลอบใจในฐานะที่เคยมีประสบการณ์เช่นนี้มาก่อน "หึกอกหึกใจเสียบ้างเถอะ บุญหลาย ยังไง ๆ เองก็ยังมีลูกอีกตั้งสองคน ผัวหรือก็ยังมีอยู่ ตอนที่ลูกป้าตาย ป้าไม่มีทั้งลูกทั้งผัว ทุกข์กว่านี้หลายเท่า ป้าก็ยังอยู่มาได้" คำปลอบโยนของหญิงชราช่วยเรียกสติของบุญหลายกลับคืนมาจนสามารถระงับความโศกาคร่ำไว้ได้ นางดูหน้าลูกเป็นครั้งสุดท้ายเหมือนจะบันทึกภาพนั้นไว้ในความทรงจำตลอดไป

ร่างของบงกชเคลื่อนเข้าสู่เตาเผา ทุกคนปล่อยให้
เป็นหน้าที่ของสัปเหร่อที่จะจัดการอย่างชำนาญเพราะ
เป็นอาชีพของเขา บงกชหลายมองควันไฟที่พวยพุ่งจากปล่อง
เมรุขึ้นสู่เบื้องสูงเหมือนจะส่งดวงวิญญาณของลูกนางให้ไป
สถิตยังสวรรคต นายแพทย์ยืนดูอยู่ห่าง ๆ เพื่อรอจัดการ
เรื่องค่าใช้จ่าย บงกชหลายเดินเข้าไปหานายแพทย์แล้วก็มลง
กราบที่เท้าเหมือนที่ลูกชายของนางเคยทำ ความดื้อดันทำ
ให้พูดอะไรไม่ออก

"ไม่เป็นไรหรอกคุณ ผมทำเพราะสงสารเด็ก" นายแพทย์
พูดอย่างห่างเหินและไว้ตัว แม้จะได้ชื่อว่าเป็นผู้มีจิตเมตตา
ต่อเพื่อนมนุษย์ แต่เขาก็ไม่ปรารถนาจะลดตัวลงมาคลุกคลี
กับคนพวกนี้ ดูเหมือนความยึดถือเรื่องชั้นวรรณะจะเป็น
ธรรมชาติที่แนบเนื่องอยู่ในจิตใจของมนุษย์ไม่ว่าชาติภาษาใด
แม้จะไม่แสดงออกทางพฤติกรรมอย่างชัดเจนเหมือนคน
อินเดีย แต่มันก็แฝงอยู่ในจิตใจได้สำนึกตลอดเวลา

"อ้อ. ครูของเด็กเขาช่วยครึ่งหนึ่ง" นายแพทย์บอก
บงกชหลายทำหน้าที่สงสย หลงจึงช่วยขยายความว่า

"ครูอุทัยไ้แม่ ครูเคยสอนหนูกับบงกชตอนเรียนหนังสือ
จนเขารักและนับถือครูมาก"

"ครูอยู่ไหนล่ะ" นางมองหาเพื่อจะไปขอบุณ

"ครูกลับไปแล้วละแม่ บอกว่าจะรีบไปต่ออีกงานหนึ่ง"

"วันหลังหลงพาแม่ไปหาครูก็แล้วกันนะ" นางบอกเพื่อนของคุณ

นับจากวันที่ลูกชายเสียชีวิต คำปิ่นไม่ดื่มเหล้าอีก เขาตั้งปณิธานแน่วแน่ว่าจะเลิกอย่างเด็ดขาด เงินที่ได้จากคนมาช่วยงานมีถึงพันเศษและบุญหลายก็ไม่ได้ใช้จ่ายอะไร ด้วยนายแพทย์กับครูอุทัยจัดการให้ทั้งหมด นางปรึกษากับผัวว่าจะเก็บไว้ทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้ลูก ส่วนเงินหนึ่งหมื่นบาทที่ตำรวจนำมาให้นั้น คำปิ่นนำไปฝากธนาคารเพื่อเป็นทุนการศึกษาของงอบและเงา เมื่อโตขึ้นเด็กทั้งสองจะได้ไม่ต้องไปขายพวงมาลัยอย่างพี่ชาย ในชีวิตของคำปิ่นเขาไม่เคยได้เป็นเจ้าของเงินจำนวนมากเท่านี้ แต่เขาก็ไม่ยินดีแม้สักน้อยที่ได้มันมาเพราะมันเป็นทุกขลาภ

เวลาสี่โมงเย็น หลงออกไปขายหนังสือพิมพ์อย่างเหนื่อยหน่ายและเหงาหงอย เขาคิดถึงบและรู้สึกสลดใจนึกกับชะตากรรมของเพื่อน เวลาผ่านไปหลายเดือนแล้วแต่ภาพของงอบยังติดตาตรึงใจเขาอยู่มีรูเลื่อน ต้นหูควางบนเกาะกลางถนนดูเศร้าสร้อยไร้ชีวิตชีวาราวกับจะรับรู้ในความทุกข์ของเขา ใบสีเหลืองของมันปลิดจากขั้วร่อนลงสู่พื้นอย่างอ้อยอิ่งไปกองรวมกับใบสีน้ำตาลใต้ต้น เพื่อรอการเนาเปื้อยผุพังและจมหายลงดินไปในที่สุด หลงเหนื่อยล้าเกินกว่าจะยืนอยู่อย่างนั้นจึงเดินมานั่งใต้ต้นหูควาง

เขาปรายตาไปที่หนังสือพิมพ์ซึ่งยังครบจำนวนเนื่องจากยังไม่ได้ขายไปแม้ฉบับเดียว พลันสายตาที่สัมผัสกับรูปของชาย พุงพลุ้ยที่ขับรถชนงบตาย แม้จะเห็นมาเพียงครั้งเดียวแต่เขาก็จำภาพนั้นได้ติดตา โดยเฉพาะไฝเม็ดโตตรงหัวคิ้วข้างซ้าย เด็กหนุ่มคิดว่าหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นมาพลิกอ่านอย่างรวดเร็ว ชายพุงพลุ้ยมีชื่อจริงว่า นายเมธี ศรีสุวรรณรัตน์ เจ้าของห้างสรรพสินค้าหลายแห่งของเมืองไทย บุคคลผู้นี้ได้ยื่นอุทธรณ์ต่อศาลในฐานะโจทก์เพื่อเรียกร้องค่าเสียหายจากจำเลยคือ นางโศภภาพรรณ ยิงวรเกียรติศักดิ์ เป็นจำนวนเงินหนึ่งล้านบาท เนื่องจากจำเลยได้ขับรถโดยประมาทเป็นเหตุให้บุตรสาวคนเดียวของโจทก์ถึงแก่ชีวิต โจทก์อ้างต่อศาลว่าโจทก์ได้สูญเสียผู้ตายเรียนจบปริญญาเอก และหมดเงินไปมากกว่าจำนวนที่เรียกร้อง เมื่อจำเลยยอมจ่ายเพียงครั้งเดียว โจทก์จึงต้องยื่นอุทธรณ์ต่อศาลเพื่อขอความเป็นธรรม

หลงกลับบ้านทันทีที่อ่านข่าวจบ เขาโยนหนังสือพิมพ์ทั้งหมดเข้าไปในบ้านแล้วถือฉบับที่มีรูปและเรื่องราวของนายเมธี ตรงไปยังบ้านของงบ เมื่อไปถึงก็ยื่นให้คำปิ่นอ่านบิดาของงบสาปแช่งผู้ชายในรูปอีกครั้ง

"ไอ้ชาติชั่ว ที่นี้มันคงรู้สึกแล้วซิว่าหัวอกพ่อแม่ที่สูญเสียลูกนะเป็นยังไง"

"หนูอยากชวนพ่อไปหามัน ไปเอาค่าเสียหายจากมัน
อีก ทีลูกมันมันเรียกตั้งล้าน แต่ลูกคนอื่นมันให้หมื่นเดียว
มันไม่ยุติธรรมเลยนะพ่อ"

"นั่นสิ ลูกข้าก็เป็นคนเหมือนกันนี่หว่า" คำป็นพูด
อย่างเคียดแค้น

"พ่อไปกับหนูเดี๋ยวนี้เลย"

"แล้วเอ็งรู้จักบ้านมันรอะ" เขาถามเพื่อนของลูกชาย

"คงหาไม่ยากหรอกพ่อ บ้านคนรวยคงไม่อยู่ลึกลับ
ซับซ้อนเหมือนบ้านคนจนอย่างพวกเรานะพ่อนะ"

"ข้าก็ว่ายังงั้น ว่าแต่เราจะเรียกมันเท่าไรหรื" เขา
ปรึกษา

"สักแสนดีไหมพ่อ" เด็กหนุ่มออกความเห็น

"เฮ้ย มากไป เอาแค่ห้าหมื่นก็พอ ถึงยังงั้นก็ยังน้อยกว่า
ลูกของมันตั้งยี่สิบเท่า"

"เอา ห้าหมื่นก็ห้าหมื่น งั้นก็ไปขอเพิ่มมันอีกสี่หมื่น"
เพื่อนลูกชายเห็นด้วย

"งั้นรอเดี๋ยว ข้าขอเปลี่ยนเสื้อผ้าก่อน" คำป็นพูด
พร้อมกับลุกไปเปลี่ยนเสื้อผ้าโดยใส่ชุดที่ลูกชายซื้อไว้ให้
ก่อนตาย

หลงพาคำป็นนั่งรถประจำทางไปสืบหาบ้านเจ้าของ
ห้างสรรพสินค้าตามที่อยู่ทีระบุไว้ในหนังสือพิมพ์ บ้านของ

นายเมธีหาไม่ยากนักเพราะอยู่ใจกลางเมืองและเป็นที่รู้จักดี
ของคนแถบนั้น

"มีธุระอะไร" เมียเจ้าของบ้านออกมาพบด้วยตัวเอง
เพื่อจะดูว่าอาคันตุกะขับรถมาหรือไม่ เมื่อไม่ปรากฏว่ามีรถ
จอดอยู่ หล่อนจึงทักทายชนิด "มะนาวไม่มีน้ำ"

"ผมมีธุระสำคัญกับนายห้างขอรับ" บิดาของงบบพุด
อย่างนอบน้อม ไม่สนใจต่อท่าทางป็นปิ้งของอีกฝ่าย

"เขายังไม่กลับ กว่าจะกลับก็ดึกคืน" หลิงวัยก่อน
ห้าสิบบอกอาคันตุกะ หล่อนไม่เคยระแคะระคายเลยว่าสามี
จะไปมีบ้านเล็กบ้านน้อยซุกซ่อนเอาไว้ คิดแต่ว่าเขามีงาน
มากจึงกลับบ้านดึกคืนทุกวัน

"สั่งฉันไว้ก็ได้ ฉันเป็นเมียเขา" หล่อนแนะนำตัว
รู้สึกภาคภูมิใจนักที่ได้เกิดมาเป็นถึงเมียนายห้าง

"ไม่ได้ครับ ต้องพูดกับท่านโดยเฉพาะ" คำป็นบอก

"สำคัญมากนักรึเิง" หล่อนขึ้นเสียง รู้สึกผิดหวังที่อีก
ฝ่ายไม่เห็นความสำคัญของตน

"สำคัญครับ สำคัญมาก" คำป็นตอบเน้นเสียง

"คงไม่ใช่มาขอยืมเงินหรอกนะ" หล่อนพูดอย่าง
หยามเหยียด

"คนอย่างผมไม่บังอาจมาขอยืมเงินคนอย่างท่านหรอก
ครับ เพราะถึงยังไงก็ไม่มีวันได้" คำป็นขอกย้อน

"จ้ะพรุ่งนี้เข้าค้อยมาใหม่" พุดจบหล่อนก็เดินเข้าบ้าน
 คำป็นสบตากับหลงแล้วชวนกันกลับ

วันรุ่งขึ้น คำป็นกับหลงมาถึงบ้านของนายห้างแต่
 เช้าตรู่ คุณนายของบ้านให้คนใช้ลงมาบอกว่าสามีของ
 หล่อนยังไม่ตื่น ให้คนทั้งสองนั่งรออยู่ที่ม้าหินข้างสนาม
 หญ้า หล่อนรังเกียจที่จะต้อนรับคนจนในห้องรับแขก หลง
 กับบิดาของบ่นั่งชื่นชมความงามของคฤหาสน์และบริเวณ
 ราชรอบที่ถูกตกแต่งไว้อย่างสวยงามตระการตา ... สิ่งเดียวที่
 เขาไม่ชื่นชมแม้สักนิดก็คือน้ำใจของผู้ที่อยู่อาศัย เพราะคน
 พวกนั้นปล่อยให้เขานั่งรออยู่เกือบสองชั่วโมงโดยไม่มีแม้
 แต่น้ำเปล่าสักแก้วมาให้ดื่ม

"คุณท่านให้เข้าไปพบข้างใน" คนใช้คนเดิมออกมา
 บอก คำป็นกับหลงเดินตามหล่อนเข้าไป ผู้เป็นเจ้าของ
 บ้านนั่งเคียงคู่กันอยู่ในห้องรับแขกที่เย็นฉ่ำด้วยเครื่องปรับอากาศ
 ทั้งที่ยังไม่หมดหน้าหนาว ผู้มาขอพบไหว้สองตัวเมีย
 แล้วจึงนั่งลงบนพรมที่ปูด้วยพรม

"มีธุระอะไรว่าไป" นายห้างเอ่ยขึ้นโดยไม่เชิญให้นั่ง
 บนเก้าอี้เพราะกลัวมันจะสึกหรอ หลงสบตากับชายพุงพลุ้ย
 แต่ฝ่ายนั้นเมินหลบราวกับว่าสายตาคู่นั้นมีอำนาจลึกลับ

"คือ...ผมจะมาขอความกรุณาจากท่าน" บิดาของบ
 ใช้คำพูดที่คิดว่าสุภาพที่สุด ผู้หญิงที่นั่งคู่กับชายพุงพลุ้ย

ยิ้มเหยียดที่มุมปาก

"จะพูดอะไรก็พูด ฉันไม่มีเวลามากนัก" เขาย้ำเมื่อเห็นคำปิ่นยังอ้าอึ้ง

"คือ...ผมซื้อคำปิ่น เป็นพ่อของเด็กที่ท่านขับรถชนตายเมื่อหกเดือนที่แล้ว" คำปิ่นแนะนำตัวแล้วเล่าถึงชีวิตลำบากในคงสล้มหมายให้คนฟังเห็นใจ เสร็จแล้วจึงบอกจุดประสงค์ของการมาครั้งนี้ว่าจะขอเงินเพิ่มอีกสี่หมื่นเป็นค่าชีวิตของลูกชายเพราะรู้จากหนังสือพิมพ์ว่าเขาเรียกคุณกรณีถึงหนึ่งล้านบาทเป็นค่าชีวิตลูกสาว

"ลูกกูโตในห้องแอร์ ลูกมึงโตในสลัม รากามันต้องต่างกันอยู่ดี" เขาตะคอกใส่หน้าคำปิ่น

"แกจะเอาชีวิตเด็กสลัมอย่างลูกแกมาเปรียบกับลูกเศรษฐีอย่างลูกฉันไม่ได้หรอก" เมียเขาสั่งทับ

"มิได้ขอรับ ผมไม่ได้เปรียบเทียบ เพียงแต่ผมจะขอความกรุณาจากท่าน ในฐานะที่ลูกผมก็เป็นคนเหมือนลูกท่าน" คำปิ่นวิงวอนและหวังในความเมตตา

"ไม่เหมือน ไม่เหมือนแน่ ๆ" คุณนายนายห้างพูดเสียงดังเกือบเป็นตะโกน

"ครับ ๆ ไม่เหมือนก็ไม่เหมือน" คนเสี้ยลูกชายละล้าละล้า

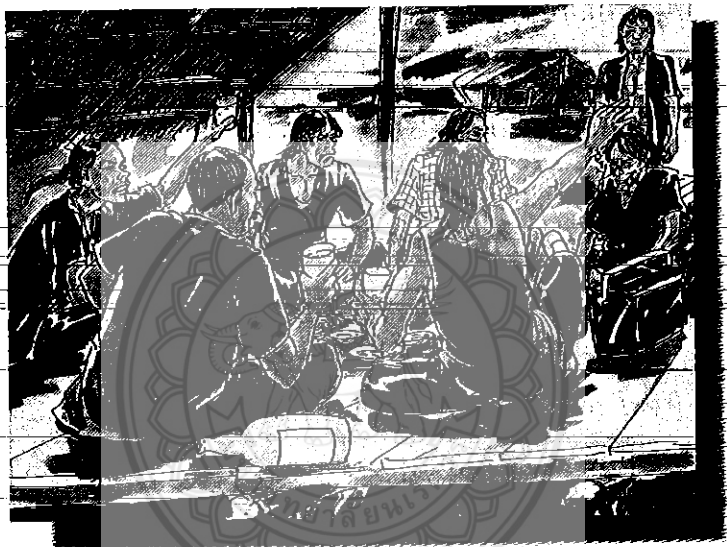
"แต่ผมจะขอเพิ่มอีกสี่หมื่น ห้าหมื่นกับล้านนิ่งมันต่าง

กันมากนะขอรับ" คำป็นพยายามพูดอย่างสุภาพ

"กูไม่ให้ ชีวิตเด็กสลัมอย่างลูกมิ่งราคาหมื่นนึ่งก็แพง
เกินไปแล้ว กลับไปได้ โน่นประตุ" เจ้าของบ้านพูดอย่าง
"ไม่มีเชื้อโย คำป็นลูกพรวดพราดขึ้นและชี้หน้า ดวงตาเขา
ลูกวาวด้วยโทสะ

"ไอ้คนถ่อย มิ่ง...ถ้าไม่ห่วงลูกกับเมีย กูจะฆ่ามิ่งให้
ตายอย่างหมาตัวนึ่ง" พูดจบก็ผลุนผลันออกจากห้องโดยมี
หลงตามไปติด ๆ เพื่อนของงบนหันไปจ้องหน้าชายพุงพลุ้ย
อย่างอาฆมาต ฝ่ายนั้นรีบหลบตาแม้จะรู้สึกคุ้นกับสายตา
คู่นั้นมานานแสนนาน

๑๐

พลังเด็กชายหนังสือพิมพ์มาหลายวันแล้ว เด็กหนุ่มยอมเป็นคนว่างงานดีกว่าจะได้ชื่อว่าเป็นผู้ละเมิดกฎหมายของบ้านเมือง เขาใช้เวลาช่วงเช้าช่วยยายขายขนมครกที่หน้าปากตรอก ซึ่งระยะหลังนี้ขายทำมากชิ้นกว่าเดิมถึงเท่าตัวเนื่องจากมีคนช่วยทำช่วยขาย เสร็จจากขายขนมเขาจะนำเงินไปเข้าบัญชี จากนั้นก็กลับมาอนเล่อยู่กับบ้าน บางวันก็ไปคุยกับบุญหลายและเล่นกับเด็กชายเงา

เพื่อผ่อนคลายความเครียด เรายังถามถึงพี่ชายทุกครั้งที่เราเห็นหน้าเขา

"ตั้งแต่บตาย พ่อเอ็งเขาไม่เคยกินเหล้าอีกเลย" บุญหลายบอกเขาในวันหนึ่ง สำหรับนาง หลงคือตัวแทนของลูกชายผู้ล่วงลับ

"ดีแล้วละแม่ ถ้างบรู้เขาคงดีใจ" เพื่อนลูกชายพูดอย่างยินดี

"น่าจะเลิกเสียดังแต่ตอนเขายังอยู่ บางที่เขาอาจไม่ต้องตายก็ได้" บุญหลายพาดพิงไปถึงอดีตอย่างอดไม่ได้

"แม่อย่าไปคิดอย่างนั้นเลย อะไรที่มันผ่านไปมันเอาคืนมาไม่ได้แล้ว นึกเสียด่าถึงแม่จะเสียบบแต่ก็ยังได้พ่อคืนมา หนูหมายถึงว่าพ่อกลับเนื้อกลับตัวได้นะ ยังดีกว่าเสียไปทั้งสองคนไม่ใช่หรือ"

"นั่นซี ทำไมนะหลง เวลาเราจะได้อะไรมาซักอย่างหนึ่ง เราจะต้องเสียอีกอย่างแลกไปทุกครั้ง ไม่เคยเลยที่จะได้โดยไม่ต้องเสีย" บุญหลายตั้งข้อสังเกต

"หนูก็รู้สึกว่ามันจะเป็นยังงั้น แต่ก็ไม่รู้เหมือนกันว่าทำไม เราอย่าพูดเรื่องนี้อีกเลยปวดหัวเปล่า ๆ นั่นแม่จะพับถุงแล้วใช้ไหม มาหนูจะช่วย" หนูมน้อยขันอาสา

คืนนี้หลงนอนไม่หลับ เขาคิดถึงบเสียดหนักหนา คิดถึงจนมิอาจนอนอยู่กับบ้านได้ เด็กหนุ่มลุกขึ้นเปลี่ยน

เสื้อผ้าจากชุดนอนเก่า ๆ มาเป็นเสื้อกางเกงสำหรับใส่ออกนอกบ้าน ยายหลับไปนานแล้ว เขาย่องออกไปอย่างเงียบกริบ เปิดประตูแล้วจับไว้อย่างเดิม—ใต้สะพานออกไปทางหน้าปากตรอกแล้วเดินไปเรื่อย ๆ กระทั่งถึงสี่แยกที่เคยมาขายหนังสือพิมพ์ เด็กหนุ่มไปหยุดอยู่บนถนนตรงที่เพื่อนรักนอนตาย แหงนหน้ามองขึ้นไปบนฟ้าราวกับแน่ใจว่าเพื่อนเขาอยู่บนนั้น หลงรำพึงรำพันถึงบและระบายความอัดอั้นที่สะสมอยู่ในอกให้เพื่อนรับรู้

"งบ เอ็งตายนะดีแล้ว ไม่ต้องทุกข์ทรมานเหมือนข้า เขาตัดแขนตัดขาข้าแล้วยังบังคับให้หายใจ ถ้าไม่ห่วยวายข้าจะตามไปอยู่กับเอ็ง... ฯลฯ"

ผู้ที่ขับรถผ่านไปมาในยามวิกาลจะสังเกตเห็นเด็กหนุ่มคนหนึ่งยืนแหงนหน้าขึ้นมองฟ้า ปากพูดอะไรริมงำอยู่คนเดียวตรงสี่แยก บางคนอาจคิดว่าเขาบ้า บางคนคงคิดว่าถูกผีหลอก คงไม่มีผู้ใคร่รู้ว่าเขาเป็นคนที่ถูกสังกรรมและสภาพแวดล้อมบีบบังคับทั้งร่างกายและจิตใจ

เมื่อได้ระบายความคับแค้นใจให้เพื่อนฟังแล้ว หลงรู้สึกสบายขึ้น เขาเดินกลับบ้านเหมือนเมื่อตอนขามา ขณะนั้นเวลาที่ทุ่มก็ยามเขาไม่อาจรู้เพราะไม่ได้ใส่นาฬิกา รู้แต่ว่ามันคงตีคมากแล้ว โดยสังเกตจากรถราบนท้องถนนที่นาน ๆ จะวิ่งผ่านมาสักคัน เมื่อเดินผ่านบ้านขลุ่ย เขาเห็น

หนุ่มรุ่นราวคราวเดียวกับเขานั่งล้อมวงกินเหล้ากันอยู่

"เฮ้ยหลง ไปไหนมาวะ มาร่วมวงกันหน่อย" ขลุ่ยร้องเรียก คนทั้งสองไม่ค่อยได้พบกันบ่อยนักเนื่องจากมีวิถีชีวิตคนละแบบ ขลุ่ยรับจ้างค้าฟางข้าวและคอยหลบหนีตำรวจ ขณะที่หลงมีอาชีพเปิดเผยคือการขายหนังสือพิมพ์ที่สี่แยก ซึ่งบัดนี้เขาเลิกขายแล้ว

"ตามสบายเถอะ ข้างวังจะกลับไปนอน" หลงปฏิเสธขึ้นชื่อว่าคนชั่วเขาไม่ปรารถนาแม้แต่จะเข้าใกล้โดยเฉพาะช่วงที่จิตใจไม่ปกติเช่นนี้ เด็กหนุ่มกลัวเหลือเกินว่า วันหนึ่งอาจจะเห็นกงจักรเป็นดอกบัวเช่นเดียวกับคนกลุ่มนี้

"จะรีบไปไหนวะ อย่าทำเป็นคนคืนักเลขน่า" ข้างซึ่งนั่งตรงข้ามกับขลุ่ยลุกออกมาจุดแขนลากเขาเข้ามาร่วมวงจนได้

"นั่งก๊งกันก่อน นอนนะเมื่อไหร่ก็ได้ ยิ่งถ้าตอนตายละมิงเฮ้ย ใค้นอนไปตลอดชาติเชียวละ" ข้างพูดตามที่เข้าใจว่าการตายนั่นคือการนอนหลับ หลงจำต้องนั่งร่วมวงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

"ว่าไงพ่อคนดี เห็นว่าเพื่อนคนดีของเ็งเขาตายไปแล้วนี่" ขลุ่ยทักทายแถมเสียดสี

"อย่าพูดยั้งนั่น ข้ากำลังมีความทุกข์" หลงขอร้อง เขารู้ว่าการมีเรื่องกับคนอย่างขลุ่ยนั้นหาประโยชน์มิได้ จึงสู้

ระงับโทสะไว้แม้ฝ่ายนั้นจะพุดจากระรานไปถึงเพื่อนรักของ
เขาก็ตาม

"เป็นคนดีแล้วมันทุกข์ ต้องเป็นคนเลวอย่างพวกข้า
มันถึงจะมีความสุข" เพื่อนร่วมวงคนหนึ่งพุดขึ้น หลงไม่
เคยเห็นหน้าเด็กหนุ่มผู้นี้มาก่อน

"เฮ้! เอาสักเป็ก" ช่างรินเหล้าใส่แก้วใบเล็กส่งให้

"ข้าไม่เคยดื่มแล้วก็ดื่มไม่เป็นด้วย" หลงปฏิเสธและ
นึกถึงคำสั่งสอนของครูอุทัย

"มันจะยากเย็นอะไร กระจกแก้วใส่ปากแล้วก็กลืน
มานี้ข้าจะสอน" เพื่อนอีกคนคว้าแก้วเหล้าจากมือช่างยกขึ้น
ดื่มรวดเดียวหมดแล้วส่งแก้วคืน ช่างรินเหล้าใส่ลงไปใหม่
แล้วส่งให้หลง

"เป็นลูกผู้ชายอย่าให้เสียชาติเกิด ถ้าเอ็งไม่กินข้า
รับรองได้ว่าเอ็งเจ็บตัวแหว่งๆ" ขลุ่ยขู่

"ก็ถ้าข้ายอมเจ็บตัวล่ะ" หลงต่อรองด้วยไม่ต้องการ
ละเมิดคำสอนของครู

"คิดให้ดีเสียก่อนค่อยพุด อย่าลืมนะว่าพวกข้าสี่คนนะ
เว้ย สี่คนก็แปดตีน เอ็งทนได้ไหมล่ะ ผอมๆ อย่างเอ็งโดน
ตีนข้าคนเดียวก็หมอบแล้ว" ขลุ่ยพุดท่าทางเอาจริง หลงรับ
แก้วเหล้าจากช่างมาจิบนิดหนึ่งแล้ววางลง รู้สึกรสชาติมัน
ปร่าๆ บาดคอชอบกล เขาไม่สบายใจนักเมื่อคิดถึงครูอุทัย

ครูคงเสียใจมากถ้ารู้ว่าเขาค้มเหล้า แต่มันก็เป็นเหตุสุดวิสัยที่เขาไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เวลานี้เขาเปรียบเสมือนลูกแกะที่ตกอยู่ในวงล้อมของพวกหมาป่า มันจะว่ายังไงก็ต้องเออออห่อหมกไปด้วยจะได้ไม่เจ็บตัว คนทั้งสี่เห็นหลงขอมค้มเหล้าต่างพากันขำมใจคิดว่าอีกไม่นานก็จะได้สมาชิกชายผองขาวเพิ่มขึ้น หนึ่งในสี่เอามือล้วงกระเป๋าเสื้อหยิบบุหรี่มวนหนึ่งมาจุดแล้วส่งให้ หลงรับมาถือไว้หากไม่ยอมสูบบุหรี่ เขาค่อนข้างแน่ใจว่าจะต้องมียาเสพติดเจือปนอยู่ข้างใน.....

"สูบบุหรี่นะ ไม่ต้องกลัวว่าจะขี้ได้หรอก บุหรี่ธรรมดา ๆ" เจ้าหมอนั้นพูดขึ้นเหมือนรู้ว่าเขากำลังคิดอะไร

"ข้ากั้วเป็นมะเร็ง ครูเคยสอนว่าคนสูบบุหรี่จะเป็นมะเร็งในปอด" เด็กหนุ่มมหาทางเสียง

"อย่าไปเชื่อมั่นเลยว่าไอ้ครูบ้านอนั้นนะ ที่พ่อมันยังสูบบุหรี่" พูดยอย่างดูแลน

"เอ็งรู้จักพ่อของครูข้าด้วยหรือ" ตามพาชื่อ

"รู้จักผีอะไรล่ะ อย่าว่าแต่พ่อมันเลย ตัวมันข้าก็รู้จักเสียที่ไหน คนอย่างข้าไม่เคยเรียนหนังสืออ้อว้ย" เขาตะโกนก้องเมื่อเอ่ยถึงปมค้อยของตัวเอง

"ไม่อยากหยอกเพื่อน ถ้าเอ็งอยากเรียนไปเรียนโรงเรียนผู้ใหญก็ได้ เอาไหมล่ะข้าจะพาไปสมัคร" เด็กหนุ่มชักชวนทั้งที่ไม่รู้ว่าโรงเรียนอยู่ที่ไหน แต่เรื่องนั้นคงไม่เป็นปัญหา

เพราะครูอุทัยคงช่วยจัดการให้ได้หากเขาไปขอความช่วยเหลือ

"เรียนให้โรงเรียน เห็นเขาว่าขนาดจบปริญญายังหางานทำไม่ได้เลย แล้วอย่างนี้ข้างจะเรียนให้เมื่อไหร่ไปทำไม" เพื่อนของข้างพูดอย่างไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา

"แต่อย่างน้อยมันก็ทำให้เราเป็นคนดี" หลงพยายามหวานล่อม เด็กหนุ่มคิดว่าครูทุกคนคงเหมือนกันหมด คือสามารถสอนให้คนเป็นคนดีได้

"กูไม่อยากเป็นคนดี" ฝ่ายนั้นได้กลับทันควัน เปลี่ยนสรรพนามจาก "ข้าง" มาเป็น "กู" เพราะถูกขัดใจ

"ทำไมล่ะ ใคร ๆ เขาก็อยากเป็นคนดีกันทั้งนั้น"

"ข้างแม่งเป็นไร"

"เฮ้ย...กูรวมวงด้วยคน" ผู้ที่โผล่เข้าประตูมาคือเปรี๊ยะ อดีตเพื่อนร่วมอาชีพของหลง แว่วผิดหวังปรากฏาบบนในดวงตาของเด็กกำพร้า เขารู้สึกหดหู่และเสียใจที่เปรี๊ยะหันมาประกอบอาชีพแบบเดียวกับที่ข้างและกลุ่มกำลังทำอยู่

"ฮ่าว...กูนึกว่าใคร ที่แท้ก็ใครที่เอง" เขาทักหลง รู้สึกดีใจที่ได้พบเด็กหนุ่มในบ้านหลังนี้

"อะไรของมึงวะไอ้เปรี๊ยะ ไอ้นี้พวกกวตดินขึ้นทุกวัน" ข้างหันไปลงสายตาใส่

"เปล่าหรือก ยินดีที่ได้พบเพื่อนเก่านะ" ตอบแล้วก็หันไปพูดกับหลงว่า

"โง่เอ็ง—ยอมแพ้ความดีแล้วหรือ—นึกว่าจะไปได้สักทีน้ำ ที่แท้ก็มาทะเลาะเดียวกัน ทำไม่ถึงได้เปลี่ยนใจง่ายนักล่ะ หรือว่ากลัวตายโหงอย่างโง่บ" เขาพูดลามปามไปถึงคนตาย

"เข้าไปไม่ได้ยอมแพ้ นี่เข้าถูกจุดเข้ามาละ" เด็กหนุ่มรีบอธิบายด้วยเกรงผู้มาใหม่จะเข้าใจผิด

"พูดยังงั้นระวังจะไม่มีฟันเคี้ยวข้าว" ช่างหันมาคำราม

"อย่ากระเดาะทำเป็นคนดีนักเลยว้า ยังไง ๆ เอ็งมันก็ลูกไม่มีพ่ออยู่วันยังค่ำ" สมาชิกผู้มาใหม่หยิบยกปมด้อยของอีกฝ่ายขึ้นมาอ้าง

"ไม่ใช่ไม่มีพ่ออย่างเดียว แม่ข้าก็ไม่มีเหมือนกัน" คนเป็นลูกกำพร้าซ้ำเติมตัวเองเพื่อประชดฝ่ายนั้น

"นั่นซี แล้วยังสะเออะจะเป็นคนดี ลูกมีพ่อก็แม่เขายังไม่ตัดจริตอย่างเอ็งเลย" แทนที่จะรู้สึก เบียดกลับพูดทับถมเพื่อนเก่าหนักขึ้น

"เมื่อไหร่จะเลิกพูดเรื่องบ้า ๆ นี่สักทีวะ กูชักจะทนไม่ไหวแล้ว" ช่างพูดอย่างหงุดหงิด

"ไอ้หลงมันทำตัวเป็นพระมาเทศน์โปรดพวกเราละ" ชล่วยเยาะเย้ย แล้วคนทั้งห้าก็หัวเราะขึ้นพร้อมกัน

"นิมนต์ไปเทศน์ให้ควายฟังเถอะไป ดีชั่วอะไรกูไม่รู้จักทั้งนั้น รู้แต่สุขกับทุกข์" เปรี้ยวลือเลียน

"เอไอโซ่ กูก็คิดอย่างมึง ดีหรือชั่วมันก็ต้องตายด้วยกันทั้งนั้น ลู้หาความสุขดีกว่าที่จะมานั่งพูดเรื่องก๊กกอกพรรค์นี้" ช้างเห็นด้วย

"ไอ้หลงเอ๊ย ทุกวันนี้มีแต่คนเขาหาความสุขกัน ไม่เห็นใครเขาสนใจจะเป็นคนดีสักคน" ขลุ่ยให้ความเห็นบ้าง

"ก็ข้านี่ไง ถึงข้าจะไม่มีพ่อแม่อย่างพวกเอ็ง แต่ข้าก็อยากเป็นคนดี ข้าตั้งใจไว้แล้วว่าถ้าเป็นคนดีไม่ได้ ก็ยอมตายเสียดีกว่า" หลงประกาศก้องแต่เสียงของเขาก็ยังดังและเจ็บขาดน้อยกว่าอีกเสียงหนึ่ง

"นี่เจ้าหน้าตำรวจ อย่าเห็นะ ยอมให้จับเสียดี ๆ" พอได้ยินคำว่าตำรวจ พวกที่นั่งล้อมวงอยู่ที่ลุกฮือขึ้น ต่างลนลานหนีเอาตัวรอด คงมีแต่หลงเท่านั้นที่ยังนั่งอยู่ที่เดิม เพราะเห็นว่าตัวเองเป็นผู้บริสุทธิ์ กระนั้นเขาก็รีบยกบุตรรี่ในมือลงไปที่ร่องกระดานเพื่อทำลายหลักฐาน

ท่ามกลางความขุมนและโกลาหลนั้น เสียงปี่ดังขึ้นหลายนัด ตามด้วยเสียงร้องโอดโอยของใครคนหนึ่ง เมื่อเสียงปี่สงบลง ตำรวจสองนายก็มาจับเขาใส่กุญแจมือ

"ผมไม่ผิดนะครับ ผมเพียงแต่เดินผ่านแล้วพวกเขาก็จูดผมเข้ามา" เด็กหนุ่มพูดความจริง

"เด็กสลัมอย่างพวกถือเชื่อได้หรือ" ตำรวจย้อน

"ไป ไปโรงพัก" อีกคนออกคำสั่ง

"ผมไม่ไป ผมไม่ผิด" หลงก้านเสียงแข็งแล้วรู้สึก
เสียวแปลบที่ท้องน้อยตามด้วยอาการจุกจนแทบหายใจไม่
ออก

"ไอ้" เขาร้องเสียงหลงเมื่อถูกทำร้าย

"ค...คุณ...รัง...แก...ประชาชน" เด็กหนุ่มละล้าละลัก

"ปากดีนัก เดียวได้ฟันหลุดหรือ" ตำรวจขู่สำหรับ
หากมิได้ทำอย่างที่พูดเพราะสำนึกในหน้าที่ภายใต้แวบขึ้นใน
หัวใจ ตำรวจทั้งสองลากตัวหลงออกมาจากบ้าน บน
สะพานตำรวจอีกนายหนึ่งกำลังยืนดูร่างที่นอนพาดกลาง
สะพานอยู่นั้น เลือดสด ๆ ไหลทะลักออกมาส่งกลิ่นคว
คลุ้ง

"ช่วยแล้วซี" เขาหันมาพูดกับอีกสองนาย

"เลือดต้องเป็นพยานให้อีวันะ อีวะจะยิงขู่แต่เจ้าหมอ
นี่มันกระโดดเข้าแย่งปืน เลยถูกลูกหลงเจาะเข้ากลางหัวใจ
พอดี" หลงชะงอกหน้าเข้าไปดูใกล้ ๆ ก็พบว่าผู้ตายคือช่าง
ไบหน้าบิตเบี้ยวดวงตาเหลือกถลน

"ไปที่ขอบ ๆ เอะเพื่อน ซาดิหน้าอย่ามาเกิดเป็นเด็ก
สลัมเลยนะ" เขาพึมพำ ชาวบ้านแถวนั้นเริ่มทยอยกันมามุง
ดูศพ

"ลื้อเฝ้าศพคนเดียวได้ไหมล่ะ เดี่ยวอ้าวจะพาเจ้าหมอนี้ไปโรงพัก แล้วจะโทรศัพท์เรียกพ่อเต็กตั้งให้" ตำรวจคนที่ร่างสูงใหญ่กว่าเพื่อนบอกแล้วสั่งให้หลงเดินนำหน้า เขากับตำรวจอีกคนเดินตาม

"อย่าแผลงฤทธิ์นะถ้าไม่อยากจะตายอย่างเพื่อนลื้อ" เขาขู่หลงเดินนำคนทั้งสองได้สะพานออกไป รถตำรวจจอดอยู่ริมถนนหน้าปากตรอก คนร่างสูงไขกุญแจเปิดประตูเข้าไปนั่งแล้วเอื้อมมือมาเปิดลื้อคอกให้ ตำรวจอีกคนเปิดประตูรถด้านซ้ายมือ ผลักหลงเข้ามานั่งติดกับคนขับ แล้วตัวเองก็นั่งขนาบอีกด้านหนึ่ง คนทั้งสามมาถึงโรงพักตอนฟ้าสว่างพอดี

๑๑

๓ อนสายวันเดียวกัน ยายกับบุญหลายมาเยี่ยมหลง
ที่โรงพัก ทั้งสองร้องไห้ฟูมฟายเมื่อพบเขาอยู่ใน
กรงขัง เด็กหนุ่มมองภาพทั้งสองคนร้องไห้แล้วอดร้องตาม
ไม่ได้ รู้สึกน้อยใจในโชคชะตาที่ผลักดันเขาให้ไม่มีชีวิตเช่น
นี้ทั้งที่ไม่เคยสร้างกรรมทำชั่วมาก่อน ภาพของงบบกกับข้าง
ผลัดเปลี่ยนเวียนวนกันเข้ามาในความคิด หัวใจดวงน้อย
เริ่มหวนไหว ความรู้สึกฝ่ายดีกับฝ่ายชั่วกำลังต่อสู้กัน

อย่างหนัก เขาเล่าถึงสาเหตุที่ถูกจับให้ขายกับบุญหลายฟัง และยืนยันหนักแน่นในความบริสุทธิ์ของตน

"แม่จะเอาเงินมาประกันเอ็ง" บุญหลายบอก นางหมายถึงเงินก้อนนั้น ที่ได้มาจากค่าชีวิตลูกชาย

"ไม่มีประโยชน์หรอกแม่ เงินแค่นั้นเขาไม่ยอมหรือค ตำรวจเขาตั้งข้อหาว่าหนูสมคบกับเพื่อนค้ายาเสพติด ถ้าแม่จะประกันเขาบอกต้องยื่นหลักทรัพย์ห้าหมื่น" หลงบอก บุญหลาย แวบหนึ่งของความคิดเขานึกถึงครูอุทัย แต่เมื่อนึกคิดได้ว่าครูเพิ่งเสียเงินค่าทำศพให้บไปหยก ๆ จึงไม่ต้องการจะรบกวน

"ทำไมถึงได้เคราะห์ร้ายอย่างนี้" ยายรำพันและร้องไห้สะอึกสะอื้น

"ต้องขึ้นโรงขึ้นศาลไหมนี่" บุญหลายถามพลางปาดน้ำตาที่ไหลลงมาอาบแก้ม

"ก็คงต้องยั้งนั่นมังแม่ คอยดูนะ ออกจากคุกเมื่อไหร่หนูจะเป็นโจร" เด็กรุ่นหนุ่มพูดอย่างเกียดเคঁ้น

"เอาเลยลูก เป็นคนดีไม่ได้ก็เป็นคนร้ายมันเสียเลย" บุญหลายรีบสนับสนุน รู้สึกหมดศรัทธาต่อความดีงามทั้งหลายนับตั้งแต่เสียลูกชายคนโตไป

"นี่กินข้าวแล้วหรือยัง" ยายถามเพราะเพิ่งนึกได้ ตัวแกเองก็ยังไม่ได้อินเหมือนกัน

"ไม่หิวเลยยาย มันดีไปหมด ยายกับแม่ละกินหรือ
ยัง"

"ยัง แม่กำลังจะกินก็พอดียายไปบอกข้าว เลยพากัน
รับมานี้แหละ" บุญหลายบอก ยายกลับจากขายขนมตอน
สองโมงเศษ ๆ ตำรวจก็ไปส่งข้าวเรื่องเขาถูกจับ

"อ้าว แล้วเงาอยู่กับใครล่ะ" เขายังมีแกใจห่วงใย
น้องชายคนเล็กของเพื่อน

"อยู่กับออบ วันนี้มันเก้โรงเรียน แม่เลยให้มันคุณ้อง"

บุญหลายตอบ

"จ้ะแม่กับยายกลับไปก่อนเถอะ ไม่ต้องห่วงหนู
หรอก แล้วแต่เวรแต่กรรม" เด็กหนุ่มพูดอย่างปลงตก

"เดี๋ยวยายจะไปซื้อข้าวห่อมาให้ กิน ๆ เสียเดี๋ยวจะไม่
สบาย" ยายพูดอย่างอาทรแล้วชวนบุญหลายพากันไปหา
ซื้อข้าว

"จ้ะยายกับแม่กินกันเสียเลยนะ แล้วค่อยซื้อมาให้
หนู" หนุ่มน้อยสั่งอย่างอาทรไม่แพ้กัน

ยายกับบุญหลายหายไปพักใหญ่ ๆ ก็กลับมาพร้อม
ข้าวห่อกับน้ำแข็งเปลา่ถุงหนึ่ง มีซ็อนสังกะสีคันบางมัด
รวมมากับห่อข้าวด้วย หลงแก้ห่อออกใช้ซ็อนดักใส่ปาก
สองสามคำก็มัดไว้ดั้งเดิมแล้วหันไปดูคนน้ำแข็งจากหลอด
พลาสติก

"ทำไมกินน้อยนัก" ยายท้วง

"กินไม่ลง ไว้กลางวันค่อยกินใหม่" เจาบอก

"ยายกับแม่กลับบ้านเถอะเดี๋ยวตำรวจเขาจะว่า— ผลากบอกพ่อด้วยว่าไม่ต้องห่วง" เขาสั่งถึงคำป็น

"พ่อเอ็งเขายังไม่รู้เลย ออกไปทำงานแต่เช้า นี่แม่ว่าจะแวะไปบอกที่ท่าเรือ"

"อย่าลำบากเลยแม่ เดี่ยวพ่อก็ต้องขาดงาน เอาไว้เย็นค่อยบอกก็ได้" ตำรวจคนหนึ่งเดินเข้ามาบอกว่าหมดเวลาเยี่ยม ยายกับบุญหลายจึงพากันกลับ ก่อนไปยายบอกเขาว่า

"เย็นนี้ยายจะมาเยี่ยมอีก จะทำน้ำพริกปลาร้ามาให้เอ็งด้วย"

เยี่ยมหลงแล้ว ยายกับบุญหลายชวนกันไปไหว้เจ้าพ่อหลักเมือง หลิงขรอาจิชฐานขอให้ท่านช่วยปกป้องคุ้มครองหลานของแก เหตุเพราะหลงไม่เคยพูดมาก่อน แกจึงปักใจเชื่อว่าเขาเป็นผู้บริสุทธิ์และจะต้องพ้นผิดเพราะความดีนั้น ออกจากศาลเจ้าพ่อหลักเมืองแล้วคนทั้งสองก็ขึ้นรถประจำทางกลับบ้าน ลงจากรถยายแยกไปซื้อกับข้าวที่ตลาด ส่วนบุญหลายจะรีบกลับไปดูงอบกับเงา

ยายของหลงหิ้วถุงพลาสติกบรรจุผักปลาเดินกลับบ้านเพื่อเตรียมทำน้ำพริกปลาร้าไปส่งหลานในตอนเย็น เมื่อเดินมาถึงทางแยกตรงจะขึ้นสะพาน แกเห็นฝรั่งร่างสูง

ใหญ่เดินได้สะพานออกหน้าแกไป ช่างหลังฝรั่งมีผู้หญิง
สวมกางเกงยีนส์สีน้ำเงิน เสื้อยืดคอกกลมสีแดงเดินตามไป
ติด ๆ แออยากรู้ว่าฝรั่งเข้ามาทำอะไรในแหล่งเสื่อม
โทรมแห่งนี้ จึงเร่งฝีเท้าเพื่อจะให้ทันคนทั้งสอง

หญิงชราเดินมาทันฝรั่งกับผู้หญิงคนนั้นตรงหน้าบ้าน
แกพอดี ผู้หญิงสวมเสื้อแดงมองเข้าไปในบ้านแล้วถาม
"นี่บ้านยายเล็ก ที่ลูกสาวเขาซื้อกุหลาบไซ้ใหม่จะป่า"
"ใช่" แกตอบ

"มีธุระอะไรหรือ" ถามแล้วก็เดินเข้าบ้าน สงสัยนักกว่า
ผู้หญิงคนนี้มาถามหาบ้านแกเพื่ออะไรกัน หญิงสาวหันไป
พูดกับฝรั่งด้วยภาษาที่แกฟังไม่รู้เรื่อง แล้วคนทั้งสองก็เดิน
เข้ามาในบ้านของแก

"แม่ไซ้ใหม่ แม่ ลูกกุหลาบลูกแม่ใจ" พูดพร้อมกับ
โผเข้ากอดหญิงชราแล้วต่างคนต่างร้องไห้ ฝรั่งที่มาด้วย
มองภาพที่แม่ลูกกอดกันแล้วน้ำตาซึมด้วยความตื่นตันใจ
สองแม่ลูกร้องไห้กันจนเป็นที่พอใจแล้ว ผู้เป็นแม่จึงเอ่ย
ขึ้นว่า

"ไปยังไงมายังไง แม่นี้กว่าจะล้มหายตายจากไปเสีย
แล้ว"

"เรื่องมันยาวจะแม่ เดียวก่อน แนะนำตัวฉันก่อน
เขาชื่อไอริค เป็นคนเยอรมัน" หล่อนหันไปส่งภาษากับ

สามีแล้วไอน์ริกก็ยกมือไหว้หญิงชราด้วยท่าทางแก้กั๊งเพราะ
ไม่คุ้นกับธรรมเนียมไทย

"แล้วลูกฉันล่ะแม่ คงโตเป็นหนุ่มแล้วซิ" หล่อนถาม
ถึงลูกน้อยที่ทิ้งไปเมื่อสิบกว่าปีก่อน นึกไม่ออกว่าหน้าตา
ลูกเป็นยังไงเพราะจากเขาไปนานเหลือเกิน

"ก็กำลังเป็นหนุ่ม อีกสองวันจะครบสิบสาม แต่..."
แกชะงักไว้เพียงนั้น

"แต่อะไรแม่" หล่อนรีบซัก แม่ของหล่อนมองหน้า
ฝรั่งแล้วถามลูกสาวว่า

"ผิวเอ็งพูดภาษาไทยได้ไหม"

"ไม่ได้หรอกแม่ เขาฟังไม่รู้เรื่องด้วย แม่จะพูดอะไร
ก็พูดได้เลย" หล่อนบอกมารดา

"หลงมันถูกจับ ตอนนี่ถูกขังคุก ตำรวจเขาหาว่ามัน
สมคบกับเพื่อนค้าฝงขาว แต่มันไม่ได้ทำอย่างนั้นหรอก
แค่เดินผ่านบ้านไอ้เด็กพวกนั้นแล้วถูกพวกมันฉุดเข้าไป"
หญิงชราเล่าไปตามที่หลานบอก

"แม่แน่ใจนะว่ามันไม่ได้สมคบกับพวกนั้นจริง ๆ"
ลูกสาวคาดคั้น

"ก็จริงนะสิ หรือเอ็งคิดว่าลูกเอ็งมันจะชั่วอย่างนั้น"
นางเล็กซักโมโหที่ลูกมาว่าหลาน

"เออละ ถ้าแม่แน่ใจว่ามันไม่ผิด ฉันจะประกันตัวมัน

ออกมาเอง แต่ถึงมันจะผิด ฉันก็ต้องประกันอยู่ที่ ลูกทั้งคน" หล่อนบอกมารดา

"เอ็งมีเงินเหรอ—แล้วหัวเอ็งเขาไม่ว่านะ"— ยายหันไปทางลูกเขย

"ไอ้ว่านะไม่ว่าหรอก แต่เราอย่าให้เขารู้ดีกว่า ฉันอายุเขาที่มีลูกซี้ลูกซี้ตระวาง" พุดพลางหันไปส่งภาษากับสามี แล้วบอกมารดาว่า

"ฉันบอกไอน์ริกว่าลูกไปค้างบ้านเพื่อนที่ต่างจังหวัด นี่ก็ตั้งใจจะมารับแม่กับลูกไปอยู่ด้วยกันที่เมืองนอก คงต้องให้ไอน์ริกลับไปก่อน ส่วนฉันจะอยู่ให้เรื่องมันเรียบร้อยแล้วค่อยไปพร้อมกันเลย อ้อ ลูกฉันชื่ออะโรนะแม่" หล่อนถามชื่อลูก

"แม่ตั้งให้ว่า ก้อง แต่ใคร ๆ เขาเรียกว่าหลง ก็เลยกลายเป็นหลงไป" ยายตอบ

"เอ้อ แล้วแม่อยากรู้ว่า..." แกหันไปมองหน้าลูกเขย อีกเหมือนจะให้แน่ใจว่าเขาไม่รู้เรื่องที่แกพูด

"พ่อไอ้หลงมันเป็นใคร"

"อย่าไปพูดถึงเขาเลยแม่ เขาตายไปแล้ว" หล่อนปดมารดา ครั้นจะบอกตามความจริงว่าเขาทิ้งหล่อนเมื่อรู้ว่าตั้งท้องก็กลัวจะเสียหน้า ทางที่ดีก็คือโอกาสสาปแช่งผู้ชายคนนั้นไปเสียเลย

"ทำไมเอ็งใจดำนัก จะส่งข่าวให้แม่รู้บ้างก็ไม่ได้"
หญิงชราเพิ่งจะต่อว่าเพราะมัวดีใจที่ได้พบลูก

"โธ่แม่ก็ ความรู้ฉันแค่ประถมสองเพียงเช่นชื่อได้
เท่านั้น ฉันก็เลยไม่รู้จะติดต่อกับแม่ยังงี้ ไอ้ครั้นจะโทรศัพท์
ทางไกลมาก็ไม่รู้จะโทร.มาที่ไหน" หล่อนบอกสาเหตุของ
การเงยบхайไป

"แล้วผัวเอ็งเขาทำอะไร มีลูกใหม่อีกหรือเปล่า" แถ
ตั้งคำถามซ้อน

"เขาทำธุรกิจส่วนตัว มีเงินเป็นร้อยล้านเชียวละ ฉัน
ถึงไม่ค่อยเสียใจที่พ่อหลงมันตาย ไม่งั้นก็ไม่มีโอกาสรวย
ยังงี้ แต่กว่าจะรวยก็จนมาก่อนแหละ ตอนอยู่กับเขาใหม่ ๆ
แทบจะกัดก้อนเกลือกินเลย แต่ไอ้อนริคเขาเป็นคนดี รวย
แล้วก็ไม่ลืมตัว รักลูกรักเมีย ฉันมีลูกสองคน คนโตเป็น
ผู้ชายชื่อไอกั่น คนเล็กเป็นผู้หญิงชื่อซาร่าห์" ยายของหลง
ฟังลูกสาวเล่าด้วยความปลื้มเพราะความร่ำรวยของ
หล่อนคงจะช่วยให้หลานชายสุดสาวทของแถไม่ต้องติดคุก

"ฉันเห็นจะต้องกลับก่อนละ พรุ่งนี้จะมาหาแม่แต่เช้า
แล้วไปหาหลงกัน" หล่อนเรียกชื่อลูกชายคนโตเป็นครั้งแรก

"ไม่ไปด้วยกันเฮ้นนี้หรือ" มารดาชวน

"อย่าเพิ่งเลย ผัวฉันเขาจะสงสัย เดี่ยวจะไปจัดการ
เรื่องเงินที่ธนาคารด้วย" หล่อนหันไปชวนสามี

"แล้วพักที่ไหนล่ะ" มารดาถาม บุตรสาวบอกชื่อ
โรงแรมชั้นหนึ่งที่ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา

"คืนนี้คงหลายตงซี" ผู้เป็นแม่เคา

"คืนละแปดพันแค่นั้น" ลูกสาวตอบเน้นคำว่า
"แค่นั้น"

"ฮ่า คืนละแปดพันเชียวระะ ทำไมมันถึงแพงยั้งั้น"

"โธ่แม่ นี่ขนาดได้ลดครึ่งนะ เจ้าของโรงแรมกับ
ไอน์ริคเขาเป็นเพื่อนกันมาก่อน เขาเลยลดให้ครึ่งนึง ราคา
เต็มนะหมื่นห้า" ลูกสาวสาธยาย

"โอยจะเป็นลม ตั้งแต่เกิดจากท้องพ่อท้องแม่ก็เพิ่งได้
ยีนนี้แหละว่าค่าโรงแรมคืนนี้เป็นหมื่น ๆ" ยายของหลง
ทำท่าเป็นลมแต่ใจนั้นปลื้มเสียวหนักหนา ที่นี้คงได้เอาไปคุย
กับตรอกเชียวระะ

"ว่าแต่แม่อย่าเพิ่งเล่าเรื่องของฉันให้หลงฟังนะ บอก
เขาว่าฉันจะช่วยเขาแล้วจะให้ทำงานใช้หนี้ก็แล้วกัน" หล่อน
บอกมารดา หลังจากนัดแนะกันเรียบร้อยแล้วจึงชวนสามีกลับ

ตกเย็น ยายไปส่งข้าวหลงพร้อมกำปิ่นซึ่งตามไป
เยี่ยมเพื่อนของลูกชาย หญิงชราเล่าให้หลานฟังตามที่
ลูกสาวแนะนำ แก่ไม่ยอมมุสาเลยแต่ก็จำใจต้องทำเพราะ
ลูกสาวขอร้อง กำปิ่นรู้เรื่องแม่ของหลงตามที่ยายเล่า เขา
รู้สึกยินดีกับเพื่อนของลูกชายที่จะมีอนาคตก้าวหน้าไกล อย่าง

น้อย ๆ ก็เป็นเครื่องพิสูจน์ว่าเด็กที่เกิดในสลัมนั้นไม่จำเป็นต้องอยู่ที่นั่นไปจนตายเหมือนกันไปหมดทุกคน

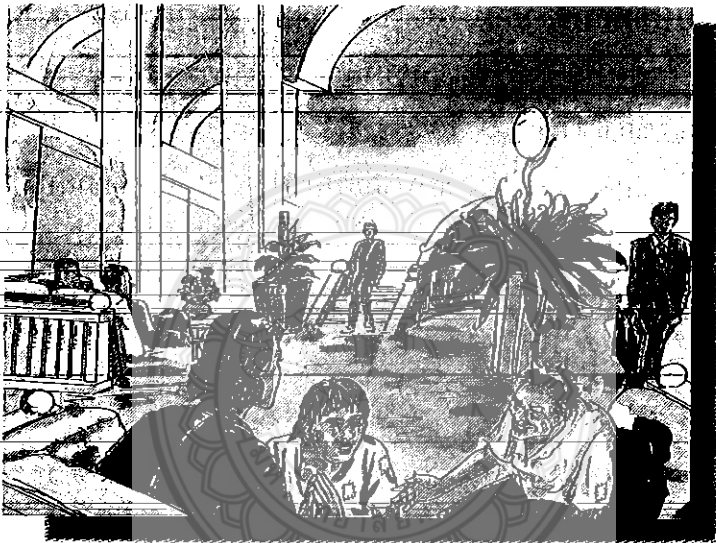
เมื่อรู้ว่าจะมีคนช่วยประกัน กำลังใจของหลงดีขึ้น เด็กหนุ่มกินข้าวกับน้ำพริกปลาร้าที่ขายทำมาส่งนั้นจนหมดอดคิดถึงเพื่อนผู้ล่วงลับเสียมิได้ ด้วยอาหารชนิดนี้เป็นของโปรดของเขา

"นอนห้องข้างไปคืนนี้ก่อนนะลูก พรุ่งนี้ค่อยกลับไปนอนบ้านเรา" คำป็นบอกเขาก่อนกลับบ้านไปพร้อมกับยาย

"เกิดมาก็ยังไม่เคยนอน ดีเหมือนกันจะได้รู้ว่ามันเป็นยังไง เพื่อมีคนถามจะได้บอกเขาถูก" หลงพูดอย่างอารมณ์ดี

ครั้นตกลางคืน เขากลับนอนไม่หลับทั้งที่คืนวานไม่ได้นอนทั้งคืน ง่วงแสนง่วงแต่ก็ไม่อาจหลับลงได้เพราะห้องนั้นคับแคบ เหม็นอับและยุ่งชุม เด็กหนุ่มได้แต่ภาวนาขอให้สว่างเร็ว ๆ จะได้ออกไปพ้นจากที่แห่งนี้ เขาตั้งปณิธานแน่วแน่ว่าจะไม่ขอเหยียบย่างเข้ามาสถานที่เช่นนี้อีก ไม่ว่าจะป็นห้องข้างแห่งนี้หรือแห่งใดในโลก

๑๒

ก็ รั้นถึงเวลานัดในวันรุ่งขึ้น กุหลาบกลับหน้าตาตื่น
มาบอกผู้เป็นแม่ว่า
"แม่เลยแม่ ฉันถูกวิ่งราวกระเป๋าถือ" หล่อนตกใจ
มากกว่าที่จะเสียดาเงิน
"ตายละ มันเอาไปทั้งกระเป๋าเลยหรือนี่" ยายของหลง
ตกใจไม่แพ้กัน
"หมดเลย เด็กพวกนี้ไม่ไหวเลยนะแม่ นี่ถ้าโอนริค

มาด้วยฉันคงอายเขาแน่เลยที่คนชาติเดียวกับฉันทำเลว ๆ แบบนี้" หล่อนนั่งฟังผา หลับตานึกถึงเหตุการณ์เมื่อครั้ง

"ถูกมันฉกไปตอนไหนล่ะ" นางเล็กถามลูกสาว รู้สึกใจคอไม่ดีไปด้วย

"ตรงหน้าปากตรอกนี้เอง พอลงจากแท๊กซี่ ฉันก็ตรงมานี้แล้วก็เลยโดนดี"

"สงสัยไอ้พวกติดยาแถว ๆ นี้แหละ ก่อนนี้มีไม่มากเท่าไร แต่พอรัฐบาลเขาห้ามขายของตามสี่แยก เด็กพวกนี้เลยเพิ่มจำนวนขึ้น" มารดาของหล่อนบอก นึกถึงเงินที่ลูกสาวจะเอาไปประกันตัวหลาน แกล้งกับร้องไห้

"แล้วนี่หลงมันมีต้องติดคุกหรือ" แกล้งพรางเซ็ดน้ำตา ลูกสาวหายตกใจหันมาปลอบผู้เป็นแม่แทน

"โอ๊ย แคนนี่ก็ต้องร้องไห้ด้วย ชี้แยจ้แม่ นี่ก็อย่างนี้นะในกระเป๋านั้นมีเงินห้าพันเท่านั้น นอกนั้นก็มิพวกเครื่องสำอางของฉัน นี่ถ้าเอาใบที่ใส่รีซ่ากับพาสปอร์ตมาคงยุ่งตายเลย" หล่อนบ่นขณะเดียวกันก็รู้สึกโล่งใจที่ไม่ได้เอากะเป๋ไปดังก้าวมา

"ฮ่าว ห้าพันแล้วมันจะประกันได้เร็ว ก็หลงมันว่าห้าหมื่นไง" มารดาของหล่อนท้วง

"นี่ห้าหมื่นอยู่นี่" หล่อนล้วงกระเป๋ากางเกงยื่นสี่สิขาแล้วหยิบกระดาษแผ่นเล็ก ๆ ออกมาอวดมารดา

"นี่เช็คเงินสดราคาห้าหมื่น เราเอาเงินไปประกันหลง ออกมาก่อนแล้วกลับไปเอาเงินที่โรงแรมกัน ว่าแต่ว่าแม่เอาเงินไปเพื่อค่าแท็กซี่ด้วยนะ"

"ขึ้นรถเมล์ไม่ได้เหรอ" มารดาต๋องเพราะความเสียดายเงิน

"ก็ตีเหมือนกัน ไม่ได้ขึ้นมานานแล้ว" แม่ของหลงตอบตกลงอย่างง่ายคาย นางเล็กแอบชื่นชมลูกสาวที่ไม่เป็นคนลืมหูลืมตาอย่างที่แกคิด เพราะคนลืมหูลืมตาก็เหมือนวัวลืมหิน

ถึงโรงพัก คนทั้งสองไม่พบหลงจึงเข้าไปถามร้อยเวร

"หลานอีชั้นไปไหนล่ะคะ แม่เขาจะมาขอประกันตัว" แถมและทำ "เชื่อง" เพราะมากับลูกสาว อยากบอกใคร ๆ ให้รู้ว่าผิวของลูกสาวมีเงินเป็นร้อย ๆ ล้าน

"เขาเอาไปสถานพินิจเมื่อครู่นี้เอง" ร้อยเวรตอบ

"หา! ว่าไฉนนะ ประหารชีวิตหรือ นี่หลานฉันตายแล้วหรือ" แล้วแกก็ปล่อยโฮลั่นโรงพัก นายร้อยเวรอดขำไม่ได้ที่หญิงชราทำท่าเชื่องแล้วก็จ๋องลงไปโน้บัตคลเพียงเพราะหูเพื่อนไป

"อ้าวร้องให้ทำไมล่ะป้า" เขาถามขำ ๆ

"ก็...หลานชั้นตายทั้งคนจะไม่ให้ร้องได้ยังไง" แถเถียง กุหลาบเองก็ขำมารดาจึงยืนอมยิ้มอยู่อย่างนั้น

"ใครบอกละว่าหลานป้าตาย" ร้อยเวรถามอย่างนึกเอ็นดู

"ก็หมูปอกฉันเมื่อก็นี้งว่าเขาเอาไปประหารชีวิต"
ร้อยเวรถูกลดขยลงไปทันที

"ผมไม่ได้ว่าเอาไปประหารชีวิต—แต่เอาไปสถานพินิจ
เพื่อรอขึ้นศาลเด็กและเยาวชน ได้ยินหรือยังล่ะ" เขา
อธิบายชัดถ้อยคำ

"แล้วจะประกันได้หรือเปล่านั้น ฉันเป็นแม่เขาค่ะ"
แม่ของหลงถาม หล่อนพูดภาษาไทยชัดเจนเพราะคนใช้ที่
บ้านเมืองนอกเป็นคนไทย ผู้หญิงคนนั้นถูกชายเยอรมัน
หลอกไปขาย แต่สามีของหล่อนช่วยเอาไว้และจ้างให้
ทำงานบ้านในอัตราเดือนละ ๖,๐๐๐ บาท เมื่อคิดเป็น
เงินไทย

"คุณไปขอประกันที่นั่นได้—ไปแจ้งความจำนงที่
หัวหน้าสถานพินิจ แล้วเขาจะบอกเองว่าจะทำอะไรบ้าง"
นายตำรวจบอก

"นานใหม่จะกว่าจะเสร็จเรื่อง" หล่อนถาม ยายของ
หลงไม่เข้าใจที่สองคนคุยกันนัก แต่ก็พอจะรู้ ๆ ว่าหลานแก
ยังมีชีวิตอยู่จึงหยุ่ร้องไห้

"ก็ขึ้นอยู่กับหลักทรัพย์ที่คุณจะใช้ประกัน ถ้าเป็น
พวกโฉนดที่ดินก็นานหน่อย แต่ถ้าเป็นเงินสดเดี๋ยวเดียวก็
เรียบร้อย"

"แล้วถ้าเป็นเช็คเงินสดล่ะคะ" หญิงสาวผู้มีความรู้
เพียงแต่ประณมสองถาม

"ประเดี้ยวเดียวเหมือนกัน คุณไปตอนนี้ได้เลย"

"เอ้อ...ฉันไม่รู้จักสถานพินิจค่ะ" หล่อนสารภาพ

"คุณรู้จักศาลเจ้าพ่อหลักเมืองหรือเปล่าล่ะครับ" นาย
ตำรวจถามเพราะหากจะอ้างสถานที่ราชการหล่อนคงไม่
รู้จักอีก

"รู้จักะ เมื่อวานฉันยังไปมาเลย" มารดาหล่อนจึงตอบ

"นั่นแหละ อยู่แถว ๆ นั้นแหละ บอกแท็กี่รู้จัก"

กุหลาบพามารดานั่งแท็กี่ไปยังสถานพินิจ และทำ
ตามที่ร้อยเวรหนุ่มแนะนำ หลงเห็นยายมากับผู้หญิงสวย
แต่งตัวคืออายุประมาณสามสิบ เขาค่อนข้างแน่ใจว่าคงเป็น
คนที่ยายเล่าให้ฟังเมื่อวันวาน เด็กหนุ่มรู้สึกถูกชะตากับ
หล่อนทันทีที่เห็นหน้า ตลอดชีวิตเขาไม่เคยรักผู้หญิงคนใด
มาก่อนนอกเสียจากยาย ผู้หญิงคนนี้เป็นคนที่สองที่เขาจะ
รัก ออกสงสัยเหมือนกันว่าหล่อนต้องการอะไรจากเขาจึง
ได้ยื่นมือเข้าช่วยเหลือ แต่ก็ได้ตั้งใจไว้แล้วว่าแม้หล่อน
จะให้ทำงานหนักตลอดชีวิตเพื่อตอบแทนบุญคุณครั้งนี้เขา
ก็ยอม

ก่อนเที่ยงวันนั้นหลงก็ได้อิสรภาพ เขาก็ลงกราบที่
เท้าผู้หญิงคนนั้นอย่างไม่นึกรังเกียจ หล่อนร้องไห้และกอด
เขาแน่นต่อหน้าคนหลายคน

"ไปกันเถอะ" ยายชวนเมื่อเห็นลูกกับหลานกำลังเป็น

เป้าสายตาของคนอื่น กุหลาบเดินมาเรียกแท็กซี่ให้ไปส่งที่โรงแรม

"เดี๋ยวแม่จ่ายค่าแท็กซี่ด้วยนะ" หล่อนบอกมารดา เพราะไม่มีเงินติดตัวอยู่เลย ค่าแท็กซี่จากสถานีตำรวจมาสถานพินิจ มารดาของหล่อนก็เป็นคนจ่าย

"น่าจะไปรถเมล์" ยายของหล่อนไม่รวบับด้วยเสียคายเงิน

"เหอะน่า เดี่ยวหนูใช้คืนให้" หญิงสาวบอกอย่างรำคาญในความขี้เหนียวของมารดา หลงแปลกใจหนักขึ้นเมื่อผู้หญิงสวยคนนี้เรียกยายของตนเป็นแม่ หากไม่อยู่ต่อหน้าคนขับแท็กซี่ เขาคงถามให้หายสงสัย โชเฟอร์พาบุคคลทั้งสามมายังโรงแรมมีชื่อแห่งนั้น หญิงชราจ่ายค่ารถแล้วเดินตามลูกสาวขึ้นไปยังห้องรับแขกของโรงแรมซึ่งมีชาวต่างประเทศนั่งคุยกันอยู่

"หลง นี่แหละแม่บังเกิดเกล้าเอ็งละ กราบเขาเสีย" เด็กหนุ่มงุนงงต่อคำบอกเล่านั้นแต่ก็ทำตามทีผู้เป็นชายสังคราวนี้เขาร้องให้สะอึกสะอื้นทั้งดีใจทั้งน้อยใจระคนกัน กุหลาบไม่ได้ร้องไห้กับลูกอีก หล่อนคิดว่าร้องมาพอแล้วที่สถานพินิจ ยายเล่าเรื่องของลูกสาวให้คนเป็นหลานฟังตั้งแต่ต้นจนจบ

"หมดเคราะห์หมดโศกกันเสียที" ยายพูดขึ้นอย่างโล่งอกหลังจากที่เล่าเรื่องจริงที่เหมือนนิยายจบลงแล้ว

"หนูต้องขึ้นศาลเด็กอีกนะแม่" หลงเรียกแม่เป็นครั้งแรกในชีวิต แม่ที่เป็นผู้ให้ชีวิตแก่เขา แม้จะเคยเรียกบุญหลายว่าแม่มาก่อน หากความหมายของมันก็ไม่ลึกซึ้งเท่าครั้งนี้

"ไม่ต้องวิตกหรือเรื่องนั้น เมื่อกี้แม่คุยกับหัวหน้าสถานพินิจเขาแล้ว เขาบอกเดือนเดียวก็เรียบร้อย ระหว่างนี้แม่จะทำช้ำกับพาสปอร์ตรอไว้ก่อน" หล่อนบอกลูก

"แล้ว...เอ้อ พ่อเขาไม่ว่านะแม่ ถ้าหนูจะไปอยู่ด้วย" เด็กหนุ่มหมายถึงพ่อเลี้ยงชาวเยอรมันผู้เป็นสามีของมารดา

"เรื่องนั้นยังไม่ต้องห่วงใหญ่ เขาใจดี แล้วฝรั่งเขาก็ไม่ถือเรื่องพ่อเลี้ยงลูกเลี้ยงเหมือนคนไทยหรอกจ้ะ"

"แล้ว...แม่จะว่าไหม ถ้าหนูจะถามถึงพ่อของหนู" หนูน้อยถามอย่างเกรงใจ

"เขาตายไปแล้วจ้ะ" หล่อนบอกลูกเหมือนที่บอกมารดา รู้เหมือนกันว่าการโกหกนั้นเป็นบาป แต่ถ้าโกหกแล้วทำให้ตัวเองและผู้อื่นมีความสุขสบายไม่มากกระมัง

"เป็นอะไรตายครับ"

"รถชนตายจ้ะ" คนตอบอยากให้ผู้ชายเฉว ๆ คนนั้นเป็นอย่างที่หล่อนบอกลูก ยังนึกถึงคำพูดและท่าทางของเขาในวันที่หล่อนบอกว่าจะตั้งท้อง วันนั้นหากมีอาวุธอยู่ในมือ หล่อนคงกลายเป็นฆาตกรไปแล้ว

"เหมือนเพื่อนหนูเลย" หลงบอกมารดา แล้วจึงเล่าเรื่อง
ของงบให้หล่อนฟัง

"ในชีวิตหนูไม่เคยเกลียดใครเท่ากับนายเมธิคนี่เลย"
เขาย้ำเมื่อเล่าจบ

"เมธิหรือ นามสกุลอะไรนะเจ้าหมอนี่" ผู้เป็นแม่ถาม
อย่างสนใจ

"นายเมธิ ศรีสุวรรณรัชต์ เจ้าของห้างสรรพสินค้าชื่อ
ดังของเมืองไทย" คนตอบไม่ทันสังเกตว่าคนถามอ้าปาก
ค้าง หน้าซีดเมื่อตกลงไปทันที เมื่อได้ยินชื่อและนามสกุล
ของบุคคลผู้นั้นอย่างชัดเจน

"แล้วพ่อของหนูเป็นคนดีไหมแม่" เด็กหนุ่มเปลี่ยน
เรื่องถาม เมื่อพูดถึงคนดีเขานึกไปถึงครูอุทัยที่เขาเคารพรัก
อยากให้บิดาเป็นคนดีอย่างนั้นบ้าง

"ดี...ดี จ๊ะ ดีมากเลย" หล่อนละล่ำละลัก ใครเลยจะ
กล้าบอกลูกว่า คนที่เขาแสนจะเกลียดชังนั่นคือบิดาบังเกิด
เกล้าของเขาเอง

"สม...สมมุติว่า หนูเกิดเป็นลูกนายเมธิละหนูจะว่า
ยังไง" หล่อนลองใจลูก

"หนูจะฆ่าตัวตาย" เด็กหนุ่มตอบอย่างเด็ดเดี่ยวและ
จริงจัง ได้ยินคำตอบจากปากของลูกแล้ว กุหลาบตั้งใจ
แน่วแน่ว่าจะไม่ให้ลูกรู้ว่าเขามีพ่อเป็นคนชั่วช้าสามัญ

อย่างนายเมธี หล่อนไม่ต้องการให้หัวใจดวงน้อย ๆ ของลูก
ต้องชอกช้ำมากไปกว่านี้

"เดี๋ยวขึ้นไปหาพ่อไอน์ริคแล้วเราไปกินข้าวกัน วันนี้
เลี้ยงฉลองกันให้เปรมไปเลย อ้อ แม่จะ ฉันจะโกหก
ไอน์ริคว่าเอากระเป๋าถือทิ้งไว้ที่บ้านแม่แล้วกัน" พุดจบ
หล่อนก็เดินนำบุคคลทั้งสองไปขึ้นลิฟท์ เมื่อเข้าไปข้างใน
ยายของหล่อนตื่นตาตื่นใจกับความโอ่อ่าสวยงามของห้องพัก
กระนั้นแกก็คิดว่ามันไม่น่าแพงถึงคั้นละตั้งแปดพัน

บรรยากาศของอาหารเที่ยงมือนั้น เต็มไปด้วยความ
อบอุ่น หลงเข้าทับพ่อเลี้ยงได้อย่างดีโดยมีมารดาคอยเป็น
ล่ามให้ เขาฝันถึงอนาคตสดใสของตนเองและอดไม่ได้ที่จะ
คิดถึงบ เพื่อนคนเดียวที่เขารัก

"อืมข้าวแล้วแม่จะพาไปซื้อเสื้อผ้าสัก ๒-๓ ชุด
ของแม่ด้วย" หล่อนหันไปทางมารดา

"อย่าห่วงวากับคนแก่เลย แม่ใส่ยังไงก็ได้ ตอน
ปีใหม่หลังที่ซื้อให้ชุดหนึ่ง ยังไม่เคยใส่เลย" ยายออกตัว
กุหลาบมองเสื้อและผ้าถุงกลางเก่ากลางใหม่ของมารดาแล้ว
พูดว่า

"ไม่ได้หรอก อย่าลืมน่าเดี๋ยวนี้ลูกสาวแม่เป็นเศรษฐินี
เงินล้านนะจ๊ะ"

"ยะ" มารดาหล่อนประชด

"แล้วไม่คิดจะกลับมาอยู่เมืองไทยหรือ" นางถาม
ลูกสาว

"คิดซีแม่ ไร่แก่ค่อยมาให้ลูกเต้าเรียนจบเสียก่อน นี่
ก็ว่าจะหาซื้อที่ทางไร่ หลงจบกลับมาจะได้ปลูกบ้านให้
หล่อนวางแผนชีวิตให้ลูกและตัวเอง

"ยายจะอยู่ได้เร็ว เขาว่าเมืองนอกหนาวออกจะตายไป
ขนาดเมืองไทยไม่หนาวเท่าไร ยายยังไม่ค่อยจะอาบน้ำ"
หนุ่มน้อยหันมาล้อยาย

"จะหนาวจะร้อนยังงั้นเข้าก็อยู่ได้ ขอให้ที่นั่นมีหลาน
เข้าก็แล้วกัน" ยายตอบ

"หลานฝรั่งนะหรือยาย" หลานชายเฝ้าอีก

"เออ. ทั้งฝรั่งทั้งไทยแหละ โดยเฉพาะไอ้หลานไทย
นะ เข้าต้องตามมันไปทุกหนทุกแห่ง ก็ข้าเลี้ยงของข้ามาตั้ง
แต่ตื่นเท่าฝ่าหอย" ยายตอบ คนฟังเสียดังหันไปกอดยาย
อย่างรักใคร่

"แม่ ถามหน้อยเหอะ ลูกกะหลานรักใคร่มากกว่ากัน"
ลูกสาวแหงนบึ้ง

"บอกไม่ถูกเว้ย มันคนละอย่าง" แก่เลี้ยง ครั้นจะ
ตอบไปตามจริงว่ารักหลานมากกว่าก็กลัวลูกจะน้อยใจ

แยกกับมารดาตอนบ่ายจัดแล้ว หลงกับยายขึ้นแท็กซี่
กลับบ้านอย่างมีความสุข พ่อเลี้ยงของเขาจะกลับเยอรมัน

อาทิตย์หน้า จากนั้นมารดาจะย้ายจากโรงแรมมาอยู่กับเขา และขาย หล่อนให้เหตุผลว่า

"ไม่ใช่หนูไม่มีเงินจ่ายค่าโรงแรมหรอกนะแม่ แต่อยากกลับมาสัมผัสบรรยากาศสมัยเด็ก จะได้นึกถึงความอดอยากยากแค้นที่เคยผ่านมาเพราะต่อไปนี่ก็จะเป็นอย่างนั้นอีกแล้ว"

หลงเลือกชุดที่คิดว่าสวยที่สุด ในบรรดาชุดใหม่สามชุดที่มารดาซื้อให้มาใส่ เสร็จแล้วเขาเดินทางกลับบ้านไปเพื่ออวดคำปับกับบุญหลายโดยเฉพาะลูกสาวของพี่เมียคนนี้

"ไอ้โฮ นึกว่าพระเอกวัยรุ่นมาจากไหน" บุญหลายร้องทัก เมื่อใส่เสื้อผ้ามีราคา เด็กหนุ่มภูมิใจจน

"แม่เขาซื้อให้ ชุดละแปดร้อยนะแม่ ที่บ้านยังมีอีกสองชุด" เด็กหนุ่มพูดอย่างภูมิใจ งอบชื่นชมกับชุดใหม่ของเขา แต่พอรู้ว่าราคาเด็กหญิงทำหน้าที่

"หนูนึกว่าสักร้อยนี่ แปดร้อยเชียวเหรอ เป็นหนูจ้างก็ไม่ซื้อใส่ ของแพง ๆ ยังงี้" ลูกสาวคำปับบอก

"แม่ที่ซื้อให้ล่ะ" หนูมน้อยแก้ตัว เด็กหญิงรู้เรื่องมารดาของเพื่อนพี่ชายจากการฟังพ่อกับแม่คุยกันเมื่อวาน จึงถามอย่างใคร่รู้

"แม่ที่รวยจังนะ คงสวยมากซีถ้า"

"แม่ที่นะเหรอ" เด็กหนุ่มยี้ดอกอย่างภาคภูมิใจก่อนตอบว่า

"ขนาดนางงามซิดซ่ายเลยแหละ"

"ใครซิดซ่าย แม่พี่หรือนางงาม" งอบยังสงสัย

"ก็นางงามนะซี แม่พี่นะสวยกว่านางงามตั้งหลายเท่า"
เขาโว เด็กชายเงา นั่งฟังอยู่ด้วยจึงพูดขึ้นว่า

"หรือ แม่หลงสวยหรือ เถาอยากเห็นแม่หลง" เด็ก
น้อยผู้ไม่ยอมเรียกใครว่าพี่เอ๋ยขึ้น

"เอาไว้อาทิตย์หน้าให้แม่พี่มาอยู่ด้วยก่อน แล้วพี่จะ
พามาอวด แม่พี่ใจดีด้วยนะ แล้วพี่จะบอกให้แม่ซื้อเสื้อผ้า
ให้มอบกับเาด้วย"

"จริง ๆ นะ" เด็กทั้งสองร้องขึ้นพร้อมกัน รู้สึกน่ารัก
คนที่ เป็นแม่ของหลงตั้งแต่ยังไม่ทันเห็นหน้า

"อีกนานไหมกว่าเรื่องจะเรียบร้อย" คำปิ่นเปลี่ยน
เรื่อง

"เห็นแม่ว่าอีกราว ๆ เดือนนึง" เพื่อนของลูกชายตอบ

"นาน ๆ ก็ดีเหมือนกัน" พ่อของเพื่อนพิมพ์ำ

"ทำไมพ่อพูดขยงั้นล่ะ" หลงถามอย่างแปลกใจ

"พ่อไม่อยากให้เื่องจากไปเร็วนัก พ่อคิดถึง" คำปิ่น
พูดจากใจจริง เขาคิดไม่ถึงว่าเพื่อนของลูกจะมีชีวิตเหมือน
กับนิยายเช่นนี้

"แม่คงคิดถึงเื่องแม่เลย" บุญหลายพูดขึ้นบ้าง

"คิดถึงก็เขียนจดหมายไปก็ได้ แล้วหนูจะให้ที่อยู่ไว้"

ว่าแต่ว่าถ้าหนูไปแล้ว พ่อกับแม่ย้ายจากบ้านนี้ไปอยู่บ้าน
หนูดีกว่า มันใกล้กว่าแล้วก็ดูแข็งแรงกว่า" สองหัวเมีย
ซาบซึ่งในด้อยคำของเด็กหนุ่มจนน้ำตาคลอ

"หนูจะให้แม่เหมาแท็กซีไปกลับให้พ่อกับแม่ไปส่ง
หนูที่ดอนเมือง อ้อ งบกับเงาค่วย" หนุ่มน้อยบอกอย่าง
ร่าเริง

"แล้วพี่หลงจะคิดถึงงอบไหมเนี่ย" เด็กหญิงอายุครบ
เก้าขวบเมื่อวันวานถามขึ้น

"คิดถึงซี ทั้งคิดถึงทั้งเป็นห่วงเชียวละ งอบต้อง
สัญญากับพี่ว่าจะขยันเรียนและจะไม่ใจแตกเสียก่อน"

"ตกลงงอบให้สัญญา งอบจะไม่ใจแตก" เด็กหญิง
เข้าใจความหมายของคำว่า "ใจแตก" อย่างลึกซึ้ง

"เงาค่อยจะไม่ใจแตก" เด็กชายเงาพูดขึ้นบ้าง หลงเอ็นดู
ในความไร้เดียงสานั้นจึงอุ้มเด็กน้อยขึ้นมา หอมแก้มทีหนึ่ง
แล้วกำชับว่า

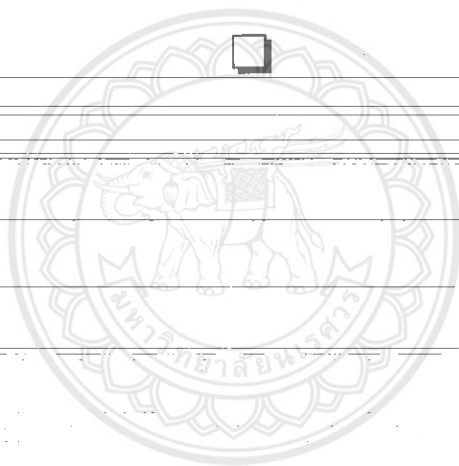
"เงาต้องคอยดูแลงอบให้ดีนะ แล้วหลงจะซื้อของเล่น
มาฝาก"

"ทำไมต้องดูแลงอบล่ะหลง" เด็กน้อยถาม

"ก็งอบจะได้ไม่ใจแตกไงล่ะ ตกลงไหม"

"ตกลง งอบไม่ใจแตก" เด็กน้อยตอบอย่างจะเอาใจ
เพื่อนพี่ชายทั้งที่ไม่รู้ว่าใจแตกนั้นหมายความว่าอย่างไร

หลงเดินกลับบ้านอย่างมีความสุข เด็กหนุ่มคิดถึงงบบ
เพื่อนรักและคิดว่าวิธีเดียวที่จะช่วยครอบครัวของเพื่อนได้
คือ แต่งงานเสียกับน้องสาวของเขาเมื่อเรียนจบกลับมา
เมืองไทยแล้ว มาบัดนี้หนุ่มน้อยมิได้ระแวงสงสัยในความคิด
อีกต่อไป คำกล่าวที่ว่า "ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว" ยังคงความ
เป็นจริงของมันไว้ตราบชั่วนิรันดร์

คำอธิบายเกี่ยวกับบทกล่อมลูก

บทกล่อมลูกที่ปรากฏในเรื่องนี้ ตัดตอนมาจาก "บทกล่อมลูกของลาว" ในหนังสือ "เสี้ยวชีวิตหนึ่งของ รศ.สงวน รอดบุญ ในการไปปฏิบัติงานในพระราชอาณาจักรลาว" หนังสือดังกล่าวจัดพิมพ์โดย ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม วิทยาลัยครูชนบุรี ในโอกาสที่ท่านรองศาสตราจารย์สงวน รอดบุญ เกษียณอายุราชการ

อธิบายศัพท์

- หล้า ภายหลัง, น้อย ตามธรรมดาจะเรียกลูกคน
สุดท้องว่า ลูกหล้า และตั้งชื่อว่า หล้าน้อย,
หล้าซ้อย, คำหล้า หรือ อุ่นหล้า เป็นต้น
- ก้อม กล่อม (ในภาษาลาวไม่มี ล กล้า)
- อู เปด
- แมงหมี่ แมลงหวี่
- แมงดา แมงดาที่นำมาทำแจ่วแมงดา หรือที่ไทย
เรียกว่าน้ำพริกแมงดา
- หมากขี้อัน ลูกไม้ชนิดหนึ่ง เป็นลูกเล็ก ๆ มีขน เกิด
จากต้นไม้เล็ก ๆ จำพวกปอปิดชอบติดตาม
เสื่อผ้าหรือตามผม

โธ้นโธนชา ชิงช้าที่ผูกห้อยกับกิ่งไม้
ไฮ ไ้

มาต้อน มาฝาก

ม้อน ตัวใหม่

อู่สายไหม เปลทำด้วยผ้าไหม

ฮอด ถึง

ควายเขาลา ควายเขากาง

ควายเขาคู้ ควายเขาคู้

นั่ง นิ่ง

เหยียดซอย เหยียดตรง

เข็นฝ้าย บั่นฝ้าย หรือที่เรียกว่า "ลงข้าง" ประเพณี
แต่โบราณนั้น ในฤดูหนาวและฤดูแล้ง
เมื่อกินข้าวกินปลาแล้ว บรรดาสาว ๆ จะ
พากันไปเข็นฝ้ายบนร้านที่ปลูกไวกกลาง
ลานบ้านของแต่ละคุ้ม ตรงกลางมีกองไฟ
ถ้าเป็นยามเดือนแจ่มไม่ต้องสูมไฟ เพื่อ
เปิดโอกาสให้พวกหนุ่ม ๆ หรือ "ผู้บ่าว"
มาทอดสัมพันธ์ไมตรีตั้งแต่ประมาณ หนึ่ง
ทุ่ม จนถึงเที่ยงคืนจึงจะขึ้นเรือน

ลมป่าว พุดจาหรือคุยกับชายหนุ่ม

พำนัก พ้อเลี้ยง

ใหญ่	ใหญ่
เพ็น	เป็นคำสรรพนาม ใช้พูดถึงผู้ใหญ่หรือผู้มียศศักดิ์สูงกว่า
ปลาบึก	ปลาขนาดใหญ่ที่สุดในลำน้ำโขง เป็นปลาไม่มีเกล็ด รสอร่อย แต่หายาก
โตท่หัวเรือ	ตัวเท่าหัวเรือ
ปลาเสือ	ปลาชนิดหนึ่ง ขนาดใหญ่กว่าปลามอ ไม่มากนัก เป็นปลาที่มีเกล็ดสีอมเหลือง และมีลายดำเหมือนลายเสือ
หัวข้าง	หัวข้าง
แม่อย่าง	แม่ร้างที่เล็กหรือหย่าร้างกับพ่อ
แม่หม้าย	ผู้หญิงที่ผัวตาย
ปลาขาว	ปลาชนิดหนึ่งมีเกล็ดสีขาว ตัวเล็ก ๆ จำพวกเดียวกับปลาชีงและปลาสร้อย แต่ตัวแบนและใหญ่กว่า

จากเนื้อเพลงกล่อมลูกนี้สรุปได้ว่า แม่ซึ่งเป็นแม่ร้างนั้นบอกให้ลูกหลับนอนเสีย ตนเองจะได้ลงไปป็นฝ่ายที่ลานบ้านท่ามกลางแสงจันทร์เพื่อได้มีโอกาสหาพ่อเลี้ยงมาช่วยเลี้ยงลูกให้เติบโตใหญ่ เพราะลูกที่มีพ่อนั้นล้วนแต่อยู่ดีกินดี เช่นได้กินปลาบึกซึ่งเป็นปลาที่มีรสอร่อยและแพง

ที่สุด ส่วนลูกไม่มีพ่อต้องอดอยากปากหมอง ได้กินอย่างดี
ก็แต่ปลาขาวซึ่งมีแต่ก้าง....อ่านแล้วทำให้เกิดความรู้สึก
เห็นอกเห็นใจและสงสารทั้งแม่ทั้งลูกทีเดียว...

